

గాంధీ ధర్మచక్రము

శ్రీ స్వామి తత్వానంద

: ప్రకాశకులు :

శ్రీ స్వామి తత్వానంద గ్రంథ ప్రకటన సంఘము

శ్రీ తత్వానంద శిల్పాశ్రమము

(వయా) మంగళగిరి

మొదటికూర్పు
1000 ప్రతులు

1960
మే

స్వోదయ ప్రెస్,
పటమటలంక

వెల :
రూ. 1-50 న. పై.

శ్రీ స్వామి తత్వానంద

ప రి చ యం

ముంజేతి కంకణమునకు అద్దమువలె 'గాంధీ ధర్మచక్రము' ను నీ గ్రంథమునకు పరిచయ మవసరమని నేననుకొనను.

జగద్యిఖ్యాతుడైన గాంధీ మహాత్ముడు అనేక సందర్భములలో వెలువరించిన వివిధ విషయములకు సంబంధించిన అభిప్రాయము లిందు అకారాదిగ కూర్చబడినవి.

'అంతర్వాసి' తో ప్రారంభించి 'క్షేమము' వరకు రెండువందలకు పైబడిన రకరకాల శీర్షికలిందున్నవి.

ఈ గ్రంథమును కూర్చిన పూజ్యులు శ్రీ శ్రీ శ్రీ తత్త్వానంద యతీంద్రులు గాంధీ మహాత్ముని ఆశయాల కనుగుణంగా జీవితమును సాగించిన తపోధనులు. ఆంధ్రమాత అనుంగు బిడ్డలలో అగ్రశ్రేణికి చెందిన మహాపురుషుడు. ఇట్టి మహనీయుని గ్రంథప్రకటన నిమిత్తం శ్రీ తత్త్వానంద శిల్పశ్రమ పక్షమున ప్రత్యేక సంఘమేర్పడుట, వీరు ప్రప్రథమంగా 'గాంధీ ధర్మచక్రము' ప్రకటనకు పూనుకొనుట చాల ముదావహము. రైతుపెద్ద, దేశభక్తుడు శ్రీ గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతను ప్రారంభింపబడిన శ్రీ తత్త్వానందస్వామి గ్రంథ ప్రకటన సంఘమువారు తాము పూనిన కార్యమును దిగ్విజయముగా సాగించి ఆంధ్ర ప్రజల మన్ననలను పొందుదురుగాక !

శ్రీ సర్వోత్తమ భవనము }
పటమటలంక }
27-4-1960 }

పాతూరి నాగభూషణం,
కార్యదర్శి
ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథాలయ సంఘము -

శ్రీ గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు, యం. యల్. సి.
శ్రీ స్వామి తత్వానంద గ్రంథ ప్రకటన
సంఘాధ్యక్షులు

గాంధీ ధర్మ చక్రము

అంతర్వాణి :

ప్రతివానిలోని అంతర్వాణియు అతడు విననీ, వినక పోనీ వాని చెవిలో నిట్లు చెప్పుచునేయుండును. “సీ ప్రత్యేక ధర్మము నీకున్నది. నీ జయాపజయమాలకు నీవే కర్తవు. ఏలయన? నీకుసాటి ఎవే. సర్వత్ర ఒకదాని నాటివస్తువునుగా మఱొకదానిని సృష్టే కల్పన చేయుటలేదు. కావున నీ ధర్మమును నీవు నిర్వహింపనియెడల ఇంకెవ్వరూ దానిని పూర్తిగ నిర్వహింపజాలరు. అయ్యది అట్లు నిశంభుత్వంగా జపన నిలిచియే పోవును.

అంతర్వాణిని ఆలకించు అర్హత చేర్పుతో ఎడతెగక నాగించిన సాధనవలనను, భగవత్సేవ వలనను లభించును. ఈ సాధనను చిన్న గడ్డిపోచ కూడతో, సముద్రపు నీటినంతను ఎగచిమ్మిశేయు యత్నముతో, శ్రీ శంకరాచార్యులనాడు పోల్చియున్నారు.

అందము :

సత్యములన్నిటిలోను సత్యభావనలు మాత్రమేగాక సత్యప్రకాశములగు ముఖములు, సత్యప్రకాశములగు బొమ్మలు, కీర్తనలు మున్నగు అన్నిటిలోను అందమున్నది.

నాధారణ మానవుడు సత్యమునుండి దూరమైపోయి, అందలి అందమును కనుగొనజాలకున్నాడు. యథార్థముగు అందము వినిర్మల హృదయమునందుండును.

అధిక సంఖ్య :

అధిక సంఖ్యబలము పరిశీలనానికానందము గొలుపును. పూర్ణ భావస్వాతంత్ర్యమున్న వ్యక్తుల అధిక సంఖ్య కల చూలు చెల్లవగినదే. అంతరాత్మానుసరణమున ఈ అధిక సంఖ్య ప్రసక్తి యుండజాలదు. ఔచ్చముంది యేమి నిర్ణయము చేసినను చెల్లవలయుననుట గానిసతతమగును.

అనుసరణము :

అనుసరణము వేఱు. అనుకరణము వేఱు.

ఆరాచకము :

ఆరాచకము దాస్యముకన్న మిన్న.

అలంకారము :

అతివకు సత్యమగు భూషణము ఆమె శీలమే. మేలిలోహములు, రాళ్లు ఆమెకు అలంకారములు కాజాలవు. సీత, ఏమయంతి - ప్రముఖ గౌరీమణులు మనకు పవిత్ర ధ్యేయ మూర్తులై నిలుచుట అనింద్యమగు నారి వర్తనమును బట్టియే; కాని వారెన్నడేని ధరించియుండజాలు ఆభరణముల బట్టికాదు.

అవసరము :

భారతపౌరుల కిష్టము అవసరమగునది చగువను, వ్రాయను, లెక్కలు వేయను అనుకూలించు చదువుకాదు. ఆర్థిక జీవనమును గుఱించియు, దానిని బాగుపఱచుకొను విధానమును గుఱించియు ఉపకరించు తెలివి అవసరమై గుఱును A

అశ్రద్ధ :

మనము చౌగడనమ్మములను అశ్రద్ధ చేసి నగదీక్షములను, నినాస సమీప స్థలములను ముఱికి చేసివేయుచున్నాము. అదోచ్చలందు ఈగలు, దోమలు పుట్టివెరిగి, అనేక వ్యాధుల వ్యాప్తికి కారణములగుచున్నవి. అశ్రద్ధచేసి పూడ్చివేయని మలములపైని వ్రాలి, అవియే పుణ్యతీర్థములలో స్నాన మాడిన మన శరీరముల పై నను, మన ఆహార వాసీయముల పై నను వ్రాలి సర్వమును అసహ్యము చేసివేయుచున్నవి.

అశ్రమ ధర్మము :

బ్రహ్మచర్యము, గాఢాపశ్యము, వానప్రస్థము, సన్యాసము అను నాలుగ్రాశమములును హిందూమతము లోకమునకు ప్రసాదించిన అపూర్వముగు కానుక.

నేను మన కనులకు పొరలు గ్రమ్మినవి. ఆలోచనలు చెడినవి. మనము హైందవ ధర్మమును తిరస్కరించితిమి. సమాజ శరీరమును చెఱచితిమి.

అస్పృశ్యత :

అస్పృశ్యతా దోషము హిందువుల హృదయమును మలినపఱచుచున్నంతకాలము ప్రపంచ దృష్టిలో వారును అస్పృశ్యులే. అస్పృశ్యతా నివారణకు, ఒకరి యిండ్లలో నొకరు కలిసి భోజనములు చేయుటగాని, పెండ్లిండ్లలో వియ్యములు చేయుటగాని ప్రధానమని నే నెంచుటలేదు. నాకు వణ్ణాశ్రమ ధర్మములందు నమ్మకము కలదు...నా అస్పృశ్యతా నివారణోద్యమమునందు పరస్పర వినాహ సమస్య

లేకేలేదు... ఒక్క కులములోని వారైనను అందఱు కలిసి
సోదనములు చేయునక్కఱలేదు... మతముచేత అంగీకరింప
బడు అస్పృశ్యత (పారిశుధ్య కర్మకు సంబంధించి) తాత్కాలిక
విషమైవదిగ నుండును. అది కర్మకు సంబంధించినదిగాని,
కర్మకు సంబంధించినదికాదు. పరిహరింపదగియుండును.

అస్పృశ్యులు :

స్పృశ్యులనబడువారు అస్పృశ్యులనబడువారిని అస
హించు కొనడగదని కోరువిధముననే స్పృశ్యులను ద్వేషింప
వలసనియు, అసూయపడవలదనియు అస్పృశ్యులకు మనవి
చేయుచున్నాను. పాశ్చాత్య దేశములందువలె చార్జన్స్
పూర్వకముగా తమ హక్కులను గుంజుకొన పూనవలదని
కోరుచున్నాను. చార్జన్స్ మునకు వ్యతిరేకముగా లోకాభి
ప్రాయము మారుచున్నది. హక్కులను పశుబలప్రయోగము
వలన నిర్ణయించుకొనుట అసంభవమగు కాలముయొక్క రాక
ప్రపంచములో నాకు విస్పష్టమగు సూచనలతో నోచరించు
చున్నది.

అహింసాస్థ్రము :

శిఖులు తమ యుద్ధ వీరత్వమును ఋజువు చేసి
యున్నారు. ఐనను తమ కృపాణమునకు మారుగా అహింసా
ఖిణ్డముతో, లేక ఆభ్యాత్మాస్త్రముతో ఫరించినప్పుడే - గురు
నోవించుకొని - ఆదర్శప్రాప్తి వారికి కాగలదు. ఒకడు
ఖిణ్డమును చేత ఫరించునున్నంతకాలము అతడు పూర్ణ
నిర్భయస్థితిని పొందినట్లు కాదు. మీరు అహింసాస్త్రమును

ధరింపగల్గితిరా, ప్రపంచములో నే శక్తియు మిమ్ము నిర్జింపజాలను. అది విజయుని, విజితుని - ఇరువురను ఉద్ధరింపజాలును.

ఆంగ్లము :

ఇక గాలికలకో ! పెండ్లి సంబంధాలకు అదొక యోగ్యత కాబట్టి నారికి ఇంగ్లీషు చెప్పించుచున్నారు. ఇంగ్లీషు దొరలతో ఇంగ్లీషులో మాటలాడుకొంటా, చాలమంది తమస్త్రీలను ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనగోరువారిని నేనెఱుగుదును. తమ స్నేహితులతో తమభార్యలు ఇంగ్లీషులో మాటలాడ చేరరని విచారపడు భర్తలనుకూడ నేనెఱుగుదును. ఇంగ్లీషుభాష చే మాతృభాషగా చేసికొనిన కుటుంబముల సయితము నేనెఱుగుదును.

మన దేశభాషలను పోషించకుండ మట్టిపాలు చేయుట చూడ నాకు భరింపరాని విచారము కలుగుచున్నది. మన దేశీయులు తమబిడ్డలకును, భర్తలు తమ భార్యలకును, ఉత్తరములను తమతమ మాతృభాషలలో వ్రాయుటమాని ఇంగ్లీషులో వ్రాయుటను చూచి నేను సహింపజాలకున్నాను.

మన సాధారణ జీవిత సరణినిబట్టి స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని, ఆంగ్లభాషా జ్ఞానమును సంపాదించుకొనుట అవసరముకాదు. నేటిస్థితియందు జీవనోపాధిని గడించుటకును, రాజకీయములందు తీవ్రమగు కార్యకలాపముల నడుపుటకును పురుషులకు ఆంగ్లము అవసరమనుమాట కొంతవఱకు నిజమే. స్త్రీలు జీవనోపాధిని గడింపవలయుననిగాని, వాణిజ్య వ్యాపారముల పూనుకొనవలయుననిగాని, నాకు విశ్వాసములేదు.

ఆంగ్లము నేర్వవలసినట్టిగాని, నేర్వనభిలాషగలట్టిగాని కొలది మంది స్త్రీలున్నచో, వారును ఘరుషాలకేర్పడిన పాపశాలల కేగి సులభముగా నేర్చుకోవచ్చును. స్త్రీలకై యోగ్యరచబడిన పాపశాలలందు ఆంగ్లభాషను ప్రవేశపెట్టుచో మననిస్సహాయ స్థితిని పొడిగించినవారమగుదుము.

మనకేనాడు నేర్పబడు తీరు ఆంగ్లవిద్య ఆంగ్లభాష నేర్చిన భారతీయులను నిర్విషయలజేసివేసినదని నాకృష్ణానిశ్చితాభిప్రాయము. విద్యార్థియొక్క నాడీబలముమీద ఆమె భారమునుమోపి నిలిపివేసినది. మనలను బొమ్మగ అనుకరణ శీలురను చేసినది. ప్రాంతీయ స్వభాషలను నెట్టినేలను ఈవిధానము మనకు నాటిల్లిన బ్రటిషు సంబంధముగొనెక్కి చరిత్రమున బహువిపాదమయ ప్రకరణ మనందగును.

ఇంగ్లీషుభాషలో ఆలోచనలు సాగించుట, తమ భావములను ఇంగ్లీషుభాషలో ఇతరులకు తెలుపవలసిన సమ ప్రారంభమునుండియే పైబడకుండిన యెడల, రామమోహన రాయలు ఇంకను ఘనతర సంస్కృతయై ప్రకాశించెడివాడు. శ్రీ బాలగంగాధర్ తిలక్ ప్రేక్షితర విద్యాంశుడై సరింపజేసినాడు. వారికి ప్రజాభిప్రాయ గలిగిన పలుకుబడి ప్రభావము అద్భుతమైనదేయైనను వారు బాల్యమున పెరిగిన సూక్ష్మచింతనము అట్టిదిగాక, తక్కువ అస్వాభావికమైనదై యుండిన యెడల, ప్రజలపైని వారిప్రభావము ఇంకను ఎన్నిరోడ్లు హెచ్చి యుండెడిది. ఆంగ్లసాహిత్యనిధియొక్క ప్రచయము వలన వారెంతయో లాభమును పొందియున్నారనుట నిస్సందేహము. కాని ఆలాభము వారికి తమమాతృభాషల ద్వార

ముననే (అనువాద గ్రంథముల ద్వారమున) ప్రాప్తమై
ముండవలసినది.

చైతన్య, కబీర, గానకు, గురునోవిందసింగు, శివాజీ,
ప్రతాపసు మున్నగువారు రామమోహనరాయలు తిలకులు
నంటు నొప్పు ఘనులని నా గట్టి నమ్మకము.

ఆంగ్ల నిక్షేపములు :

ఆంగ్ల నాజ్మయమందలి విజ్ఞాన నిక్షేపములను స్త్రీల
కును, పురుషులకునుగూడ సమముగా లభ్యము చేయవలయు
ననెను నాదన కలను. ఆ నిక్షేపములను స్త్రీలకుగాని, పురు
షులకుగాని అప్రాప్తములుగచేయు నుద్దేశ్యము ఎవరికినిలేదు.
ఎవరికేని పలుభాషాభిలాష గలదేని ప్రపంచము నందలి
సాహిత్యము నంతటిని పఠింపకుండ అడ్డుపెట్టు వారీపుడమిని
లేరు.

ఒకానొక ప్రత్యేక సమాజముయొక్క అనసరములను
దృష్టిలో నిమగ్నని తదనుగుణమగు విద్యాప్రణాళికలను
రూపొందించు నందన్భమున భాషాభిరుచి మెండుగ గల ఏ
కొలదినుంది ప్రత్యేకపుటవసరములనో తీర్చుటకు సాధ్య
పడదు.

ఆత్మ ఒక్కటే:

జీవులకు అనేకములగు శరీరములున్నను ఆత్మఒక్కటే.
సూర్యుని ప్రతిబింబములు అనేకములై నను మూలతేజము
ఒక్కటే. నేను అత్యంత పాపాత్ముని నుండియు వేటుపడి
యుండజాలను. అటులనే అత్యంత నిర్మలాత్మునితోడను
వికృత నాకు లేకుండ పోదు.

ఆశ్శోచలబ్ధి :

ఆధ్యాత్మిక తత్వజ్ఞానమునే ఆశ్శోక్తీర్ణతయని తలచుగా మనము బ్రాంతి పడుచుందుము. పారమార్థికత అనగా వేదాంతశాస్త్ర పరిచయముకాదు. తత్త్వశాస్త్ర వినాదము లందు సమర్థతయకాదు. అది హృదయ సంస్కృతి; మతియు అనంత ప్రబోధమైనది. ఆధ్యాత్మికతకు ప్రతిఫలక్షణము అభయము.

నాకు అద్వైతమునందు విశ్వాసముకలదు. మానవు లందఱు ప్రభావముగా ఒక్కరేయనియు, ఇంతేలే. జీవకోటి యంతయు ఏకమే ననియు గానమృతము. కావున ఒక్కడు పారమార్థికముగా ఉత్తీర్ణుడు కాగలడని, లోకమంతయు ఉత్తీర్ణత గాంచగలదు; ఒక్కడు పతి నము గాంచునేని జగ మంతయు, అంతయును ఒడిపోవలసినదే. నాకు నేను సాహాయ్యము చేసికొనుటకు, నా సహచరుల నందఱికిని సాహాయ్యము చేపూర్చుకొనుట, నా విరోధికి నేను సాహాయ్య పడజాలను.

ఆదేశము :

అర్ధరాత్రివేళ ఒక శబ్దము ననులేపి “ఉపవాసము నలుపు” అని చెప్పినది. “ఎన్నిదినములు?” అంటిని. “ఇం నదియొక్క దినములు” అని జవాబు నచ్చెను. అట్టి ఉప వాసమునకై నామనస్సు స్థిరపడియుండలేదనియు, అది నా కనిష్టముగ సయితముండెననియు గట్టిగ చెప్పగలను. ఐనను మఱి విషయమైనను ఎంతస్పష్టముగ తెలియ నీలుండునో

అంత విస్పష్టముగా నాకది తెలియవచ్చినది. నాజీవితములో నేను ఏ ప్రముఖ కార్యములు చేసినను తర్కముచే ప్రేరేపింపబడిగాక సహజప్రేరణచేత చేసియున్నాను. నీనికే భగవంతుని ప్రేరణచేతనని నేనందును.

ఆధారవిద్య :

ఆధారవిద్యాపద్ధతి యనెడు నవీనవిద్యావిధానము అవలంబింపనిచో, భారతావనిలోని కోట్లాది గాలగాలికలకు విద్య యనందగునదేదియు లభ్యము కాజాలదు.

ఆధారము :

ప్రతివాడును తనలోని భగవంతునిపైని ఆధారపడి నిలబడుటను కేవలయును. ఆ భగవంతుడొక్కడే అమోఘమును, శాశ్వతమునునగు మార్గమును జూపువాడు. ఇట్లు ప్రతివాడును, తనపై తానాధారపడినట్లగును.

అనుభూతి :

తిలకమును; తులసిని ధరించుకొనునంతనే వచ్చులాభ మేమి? జపమాల త్రిప్పినను, నామజపము చేసినను ప్రయోజనమేమి? వేడములకు వ్యాకరణసూత్రానుగుణ్యముగ వ్యాఖ్యలు వ్రాసినను ఫలమేమి? వాఙ్మయపాండిత్యము పూర్తిగ గ్రహించినను న్యర్థమే. ఇవన్నియు పొట్టనింపుకొను ఊపాయములే. పరబ్రహ్మనుభూతిని పొందుటలో తోడ్పడజాలవేని ఇవన్నియు నిష్ఫలములే.

అర్థ లో ధ ము :

జబ్బు సేవను ఉపదేశించు శాస్త్రమును, పేదలనెత్తిని చేయిపెట్టి వారిని దర్శింపజేయుచు సిరులను ప్రోగుచేసికొను ఉపాయములను భాగ్యవంతులకు నేర్పు శాస్త్రమును మోసపు ట్థ శాస్త్రము అనవలయును. అదోక్ అనర్థ శాస్త్రము. అది విగాళకారి. యథార్థమగు అర్థ శాస్త్రమో సంఘమునందు అందఱికిని న్యాయమును గూర్చును. అతిదీనులకు సయితము డేమమును గూర్చును. మర్యాదగ బ్రతుకుటకు దారిజూపును.

ఇంగ్లాండు అమెరికా అర్థ శాస్త్రము భారత దేశమునకు పనికిరావు. యంత్రపరిశ్రమలతో నగరములందు బ్రతుకు ఆజనులకు ఉపకరించు స్వేచ్ఛావ్యాపారపద్ధతి మనకు పనికి రాదు. ఆప్రజలు అన్యులను పీకుకొని బ్రతుకుటకు నెనుకాడరు. నారిఅక్రమపు వర్తకమును కాపాడుటకు పెద్దపెద్ద నౌకా సైన్యములను, ఆకాశ విమానదళములను పెట్టుకొని యితర దేశములపై దాడులు నెడలుదురు. ఆరీతి అర్థ శాస్త్రము వారికి నచ్చును. ఆరీతి స్వేచ్ఛావ్యాపారము భారతీయులయెడ శాపమైనది. వారిని బానిసతనమున కూల్చినది.

నీతినినాశనముచేయు ఐహికసంపదలు ఎట్టివైనను మనకు వలదు.

ఈ శ్వ రా ర్ప ñ ౦ :

నరుడు సర్వమును ఈశ్వరార్పణముచేసి, పిమ్మట తన అవసరములబట్టి వినియోగము చేసికోదగును. ఇట్లునుటవలన ఒకనికిధనమున్నయెడల అతడు తనసొమ్మునంతను పారవేయ వలెననియో, ఆలుబిడ్డలను ఇంటినుండి వెడలగొట్టవలెననియో అర్థముకాదు. అతడు వీనియెడల రాగమునుమాత్రము విడువ

వలయును. తనశక్తులనెల్ల ఈశ్వర సేవయందు వినియోగము చేయవలయునని అర్థము.

నాకు పుడమిని రాజ్యాధిపత్యము అక్కజలేదు. స్వర్గ పదమువలదు. మోక్షము సయితము కోరను. దుఃఖములచే పరితపించువారిశాధను నివారించుశక్తిని మాత్రము కోరుకొందును.

నేనును, నాభార్యయు కామోపభోగమును త్యాగము చేసినసిమ్మటనే, అదియు నడివయస్సులో నున్నప్పుడే, మేము యథార్థమగు గాఢస్వ జీవితానందమును అనుభవింప జాలితిమి. అప్పుడుమాత్రమే మాసాహచర్యము సఫలీకృతమైనది. భారతదేశమునకును, సమిష్టిని మానవజాతికిని మేమిసువుగమును నిజమగు సేవచేయ సమర్థులమైతిమి.

జనులు జహ్వచాపల్యమును తృప్తిపఱచుటకై తిండ్లు తినుచున్నారు. అట్టిభోగమానననిగిధర్మమనజాలము. అనేకులు తినుటకు బ్రతుకుదురు. బ్రతుకుటకు తినువారు అరుదు.

భోగముకొరకు లెక్కలేనన్ని పెండిండ్లు చేసికొనుచున్నారు. వివాహధర్మముయొక్క పవిత్రతను, యోగ్యతను అనుభూతి చేయుకొరకును, తన్ములమున, ఆంతర్యమునందు గల దైనతత్వమును సాక్షాత్కరింప జేసికొనుటకును పెండిచేసుకొనువారు అరుదుగనున్నారు.

ఈ శ్వర వాణి :

నేను “ఈశ్వరవాణి”ని ఆలకించు అనుభవమును కలిగియే యున్నాను. విన నిరీక్షించుట మాత్రముకాదు. నేను

దాని గాలకించిన కొలదిని భగవంతునికి చేసెంత మారమున నున్నదియు నాకు అధికాధికముగ తెలియనచ్చుచున్నది.

ఉ ద్యోగములు :

ప్రభుత్వోద్యోగముల సందర్భమున సాంఘికాభిమానముల ప్రవేశ పెట్టితిమూ, సత్పరిపాలన నాశనమగును.

ఉద్యోగముల పంపకము, ఆయాసంఘముల సంఖ్య యొక్క నిష్పత్తినిబట్టి జరుగరాదు. వెనుకబడిన సంఘముల వాగు జాతీయ ప్రభుత్వమున ప్రత్యేకపు ఆదరణను పొందదగును. విద్య గలచు సందర్భమునను ఇతర శిక్షణలు పొందు విషయమునను ప్రత్యేక సౌకర్యములను కోరదగును.

ఉ ద్యోగులు :

ప్రభుత్వోద్యోగిపదవులలోనికి వచ్చునాళ్లె ప్రజాసామాన్యముయొక్క యోగక్షేమములను ప్రధానముగా నెంచుచు వారియెడల విశ్వాసపాత్రులగు సేవకులై స్వార్థరహిత నిగర్వమూర్తులై వర్తింపవలయును.

యథార్థమునకు దొరతనము ప్రజలది. ఉద్యోగులూ ప్రజలదాసులు. ఆదాస్యము తమకొఱకుగాని, తమపక్షమువారి కొఱకుగాని కోరుకొనుట ఎవ్వరికిని తగదు.

ఏ మ రు పా టు :

ఉన్మాదపీడితుల నట్టనశుమను దుమికి, ఆసోదరులకు కనులు తెఱచు తెఱపు జూపయత్నించుచున్నాను. నాలిలసట, నా దుర్బల దశ విచార్యములు కావు. “శరీర మాద్యంఖిలు ధర్మసాధనమ్” శరీరము పట్టుపరువులలో పొదిగి, దాచి రక్షించుకొఱకు వచ్చినదికాదు.

ఋణము :

నరుడు ఋణవిముక్తిని సంపాదించుకొను నిమిత్తము శరీరధారియై జన్మించుచున్నాడు. దైవమును, వాని సృష్టిప్రకృతి ద్వారమున సేవించి ఋణము తీర్చుకొనగును. ఈ విషయమును దృష్టిలో నుంచుకొనుచో, నరుడు శరీరమునకు పోషకుడగుచున్నాడు. అప్పుడు తన శక్తికొలది లోక సేవ యొనర్చుటకే శరీరపోషణ చేసికొనుట వానికి విధాయక మగుచున్నది.

ఐహిక సంపద :

రోమక సామ్రాజ్యము ఐహిక భోగభాగ్యములలో అత్యున్నత పథమును చేరినప్పుడే నైతికపతనము నొంది నాశనమైనది. ఈశిష్ట అటలులే యైనది. అనేకములగు యితర రాజ్యముల విషయమున అటలులే జరిగినదనుటకు చారిత్రకాధారములు చాల గలవు. శ్రీ కృష్ణభగవానుని కుటుంబమువారును, బంధువులును భోగభాగ్యములందు ఓలలాడుచున్నప్పుడే పడిపోయిరి. అత్యంతము ఐహిక భోగములు నైతికపతనమునకును, నైతికపతనము సర్వనాశమునకును దారితీయును.

శ్రీమంతుడు మోక్షరాజ్యమున ప్రవేశింపగల్గుట కంటె, ఒంటె సూదబెజ్జమున జొచ్చుట హెచ్చు సులభము.

మన మాతృభూమి యొకప్పుడు దేవతావాసమై యొప్పెనందురు. ఇప్పుడో మిల్లులు, ఫ్యాక్టరీలు నల్లని పొగలు వెల్లిగక్కుచుండ, వాని రొదలతో వెగటుదోచుచు, ఎటు చూచినను రోతపుట్టించు దేశమైనది. రాజమార్గము

లన్నియు, నిమిసము నిలుకడ లేక పర్వులువెట్టు ఇంజనులతో చీకాకు గోచు దేశము, తామేమి గోరి యెచ్చటి కేగుచున్నది తెలియని నరులతో కిక్కిరిసిపోవు కారులతో అలజడిపాలగు దేశము, పెట్టెలలో రాళ్లు రప్పలు వేసి కూరునటుల రైలుబండ్లలో నొక్కబడి, ఊపిరాడక...మతి దూకులై తిరుగులాడు ప్రజతో నిండిన దేశము, అదను చిక్కినప్పుడెల్ల తమను నెట్టివేయజూచు విదేశీయుల నడుమ పడి నీలుగుచు, సందుచిక్కి చేతనగునెడల వారిని మరల నెట్టి వేయ నుబలాటబడుచుండు నీనజనుల దేశము, కటా! భారతిభూమియేనా, ఒకప్పుడు దేవతావాసమై యొప్పెనని గొప్ప చెప్పుకోదగిన దేశము అనిపించుచున్నది.

కట్న ములు :

కట్నము కోగు యువకుడు విద్యయొక్క విలువను వమ్ముచేయుచున్నాడు; దేశమునకు సిగ్గు దెచ్చుచున్నాడు; స్త్రీజాతిని అవమానపఱచుచున్నాడు.

సాంఘికమును, నింకను నితరములును నగు దోషముల నెదిరించి పోరాడుటకు బాలురను, బాలికలను సమర్థుల చేయజాలని విద్యాపద్ధతిలోనే ప్రధానమగు లోపమున్నది. ఆచార వ్యవహారములలోని దైనందిన సమస్యలను సరిదిద్దుటకై బాల బాలికలకు సమర్థతగూర్చు విద్య యొక్కటియే సమాదరణీయమగును.

క మ్యుని జ ము :

కమ్యునిజముయొక్క మూల విశ్వాసము యోగ్యమైనది. అది యిత్వోక్తులనాటి సిద్ధాంతము. తెనిను వంటి

ధన్యాత్ముల త్యాగములచే పవిత్రీభూతమైన ఆదర్శము వ్యభిము కాజాలదు.

గాంధీజములో హింసా కల్మషము చేరినచో కమ్యునిజమగును; కమ్యునిజమును పుటముపెట్టి హింసను తొలగించిన యెడల గాంధీజమగును.

దౌర్జన్యరహిత విధానమునవలబింపగల కమ్యునిజము నకు సదా స్వాగతమే! అప్పుడు ప్రజల క్షేమలాభముల కొరకు, ప్రజల పక్షమున శ్రీమంతుల కడ సంపదలుండనగును. అప్పుడు సమిష్టి ప్రయోజనమునకు వలయునెడ, అప్పుడు పట్టిన అప్పుడు, ప్రభుత్వము ఆ సంపదలను స్వాధీనము చేసికోగల్గును.

కమ్యునిస్టులు :

కమ్యునిస్టులు దేశమునంతటిని తమ భావమునకు త్రిప్పుకోనెంచుచున్నారు. హితవాదముతో దేశీయులను ఒప్పించుటచే వారటుల చేయవలయునేగాని, దౌర్జన్యముతో కాదు. మీ పక్షమునకు తిరుగనివారిని మీరు హింసింపజూనుదురు. అటుల మీ రెంతమందిని నాశనము చేయగలరు? కోట్లకొలంది జనమును మీరు హతము చేయజాలరు. మీ పక్షమున లక్షలకొలంది జనులున్నచో, కొన్ని వేలమందిని చంపజాలుదురు. అది తగినపని కాదు.

మీరు కమ్యునిస్టులమని వక్కాణించుకొనుచున్నారు.

కాని కమ్యునిస్టు సూత్రానుగుణ్యమో జీవితమును గడుపుచున్నటుల కాన్పించదు. ఉత్తమోత్తమ భావమున కమ్యుని

నిష్టు ఆదర్శమునకు అనుగుణ్యముగా జీవించుటకు నా శక్తి కొలది యత్నించుచున్నానని నేను మీకు చెప్పనగును.

పరమోత్కృష్ట ప్రయోజనమును సాధించుటకై నను, హింసా పద్ధతుల ప్రయోగించుటన, నా కెంతమాత్రమును గిట్టదు...

ఐనను, నా అహింసావ్రతము అరాచకులయెడను, హింసాచారమున విశ్వాసము కలవారియెడను మైత్రి చూపుటకు నిషేధించకపోవుటేగాక, విధించునుకూడను.

సిరిసంపదలలో అక్రమముగ సంపాదించినదానిని లాగి నేమవలయుననుట కమ్యూనిస్టుల సిద్ధాంతము. ఇందు అక్రమముగ సంపాదించిన వేవియో నిర్ణయించున దెవరు? భగవంతు డొక్కడే అటుల నిర్ణయించగలడు; లేదా ధనికులు, దరిద్రులు కలిసి యేర్పాటుచేసికొనిన మధ్యవర్తులు అలా నిర్ణయించవలయును. ఎవరు పట్టిన వారు, తమకై తామే నిర్ణయాధికారము పూనదగదు; అందుకు మారుగా ఆ స్థియునదే యుండదగదందురా? అటులగుచో, అండ్లను తమసంపదలను విడిచివేయవలసియుండును. మన మండలమును అటుల విడిచివేసినవారమేనా? మనము ముందుగ ప్రారంభించి, పిమ్మట మనను అనుకరింపుడని ఇశోరులను అడుగవలసియుండునుగదా? వేటువిధానము లేదు.

కొందఱు కొందఱు కమ్యూనిస్టులు అహింసావాదులగుట నే నెఱుంగుదును. మీరు మీ విధానమున రహస్యమును త్యజించి, సర్వత్ర నిష్కపటముగ వర్తించుడు. పెట్టుబడి సాహుకారుని వెనుక సుసంఘటితమైన గౌర్జన్యచర్య

కలవచుట విజయే. కన్యూనిజము వెనుకనో సంఘటితముగాని కృత్రిమము కాదనవలయున్నది.

రెండవది :

సర్వగతీ ఆశ్రమమునందున్న స్త్రీలు తమ కుటుంబముల వంటయిండ్లను ఒకే సమిష్టిసాకశాలగా నిలిపివేయుటకు, తమకుటుంబములనాన కానట్టి బిడ్డలను చేరదీసి, తమబిడ్డలవలె పోషించి సాకుటకు, తమబిడ్డలను ఇతరుల పోషణక్రింద నుంచుటకు, పరస్పరము ఉత్సాహముతో ఒకరినొకరి ఇహక కన్యూని.

దీనిని చక్రము :

కర్మచేయుట నీనంత; శలనిర్ణయముజోలి నీదికాదు. కర్మ విధి; శలము హక్కు.

నిర్వహించిన విధులన్నియు హక్కులను ప్రసాదించి తీకును. అనుభవించిన హక్కులన్నియు బాధ్యతలను పైనిడుచుండును. ఇటుల విధులు హక్కులు అనెడు కడియాల చక్రము నిరంతరమై తిరుగుచునే యుండును.

కర్మసిద్ధాంతము :

నాకు కర్మసిద్ధాంతమునందు గట్టినమ్మకము కలదు. కర్మబంధమును నిస్సంగ కర్మచేత త్రొక్కివేయుటయే జన్మ పరనూనధియని నాఅభిప్రాయము. ఒకజీవితముకుయొక్క అంతమునకు కారణమై, దాని ఫలరూపము లొంగించుట కర్మసూత్ర భంగముననెడల, రోగులకు ఉపచారములుచేసి, వారికి పునరారోగ్యకల్పన చేయుటయు అందుకు భిన్నమగు

కార్యము కావాలదు. నరుడు ఆపన్నునకు ఏమాత్రపు ఉపకృతి చేయగలిగినను, అటులచేయుట నానికి విధియని చూత్రము నేసినందర్భమున చెప్పదలతును.

కామ విజయము :

కామవిజయము స్త్రీగాని పురుషుడుగాని సాధింపజాలు విజయములలోనికెల్ల ఘనతమ మైనది.

కాంగ్రెసు :

కాంగ్రెసునాది యథార్థపు ప్రజాసేవకుడు. అతడు సదా ఇచ్చునేగాని, యితరుల సేవనుకోరడు. నానికేవిధమగు సాంఘిక దురభిమానములు నుండదగదు. వినయముతో ఉదారముగా అతడు ఇతరుల సేవచేయును.

కాంగ్రెసు ఏయొకవ్యక్తి స్వామ్యమునుకాదు. ప్రపంచమెన్నడును కనివిని యెఱుగనంత విశాలముగా ప్రజకు అధికారము నంగీకరించుసంస్థ. ప్రజలు తెలివిగా ఎంతఅధికారము నైనను పరిపాలనమున తమ ప్రతినిధులద్వారమున చెల్లింపగల్గుదురు. శ్రామికుల గౌరవమును కాంగ్రెసు పాటించునంతగా ప్రపంచమున ఇంక యేసంస్థయు పాటించునదిలేదు.

కులము :

హిందూమతము చాలవిశాలమైనది. మతాంతరుల గావించు ఆచారము అందులేదు. అది ప్రాచీనకాలమండెల్లున్నదోయిప్పుడు నల్లేయున్నది. అది బౌద్ధమతమును దేశము నుండివెడలగొట్టినదనుట పొరబాటు; దానినితనలో లీనము

చేసికొనినది. దానియందు జూషట్టులోపములను తొలగించి, సంస్కారములను ప్రవేశపెట్టినగును.

కులపద్ధతి :

కులపద్ధతియనెను విశాలవ్యవస్థ సమాజముయొక్క ఆధ్యాత్మికావసరములకేగాక, రాజకీయావసరములలోను ఉపకరించినది. దాని సాహాయ్యమున గ్రామీణులు తమ ఆంతరంగికపు చిక్కుల నెన్నిటివో తీర్చుకొనెడివాను; ప్రభువులవలనగాని, అధికారులవలనగాని కలుగు పీడలను తొలగించుకొన గలిగెడివాడు. ఈకులపద్ధతిద్వారమున తమ అద్భుత నిర్మాణకౌశలమును కూర్చుకోగలిగిన భారతజాతికి నిర్మాణసమర్థత లేదనివాదించుట విఘాతము. హరిద్వారము నొద్ద కుంభమేలా సమయమున వెళ్లిచూచినచాలును; సునాయాసముగా పదిలక్షలకుపైగానుండు యాత్రికుల కుల సంప్రదాయముల ననుసరించి ఎల్లు సదుపాయములు కూర్చబడుచుండునో గమనించువారికి కులసంప్రదాయములందు నిర్మాణచాకచక్యమెంతయున్నదో ద్యోతకము కాగలదు.

కోపము :

కోప మొకరీతిసిచ్చి. మహోద్భవము లెన్నియో దానిచే భగ్నమైనవి. నాకు కోపమురాదనజాలను. దానిని అణచుటకు ఓర్పును ప్రయోగింతును; సాధారణముగా జయమేకలుగును. కోపి అహింసయెడ ద్రోహి.

క్రోధము :

ఒక వేళ లోకులతో తగాదాలు పొసగినను, అహింసా పరులు, తమ సజ్జనత్వమువలన నైరుల క్రోధమునూ చల్లార్చి వేయగలుగుదురు.

క్రమశిక్షణ :

మనమేదేని ఘనమును శాశ్వతమునగు కార్యమును సాధించుటకు పూర్వము, నిశ్చల కఠిన నియమబద్ధులము కావలయును. ఆనియమవర్తనము కేవలము పాండిత్యప్రకర్ష వలనగాని, యుక్తిచేగాని, తర్కవాదము మూలమునగాని లభ్యమగునది కాదు. విషదయను విద్యాలయమున మనము శిక్షణ గ్రహించుట వలయును.

ఓరిమి పోనాడితిమా యుద్ధమున ఓడినట్లే.

బలాత్కారమునకు లోనై మనము నియమనర్తనమున నేర్వజాలము.

క్రోత్తరాజ్యములు :

యూరోపియనులు మాంసపుముక్కకై యెగపడు కాకులవలె క్రోత్తరాజ్యములకై యెగపడుచుందురు. అందుకు కారణము అధికోత్పత్తి చేయువారి 'ఫ్యాక్టరీలే' నని నేను భావించెదను.

భారతభూమికి స్వరాజ్యము కావలయును గాని, అది ధర్మమార్గమున ఆర్జించినదిగా నుండవలయును.

దేశము సదా యేకరీతిసేయున్నది. కాని, కటా! మనము అవినీతిపాలై పోతిమి.

కృష్ణుడు :

మూర్తివంతమును, శుద్ధ సంపూర్ణమునగు జ్ఞానమే
భగవద్గీతలోని శ్రీకృష్ణుడు....

బద్ధుడు ప్రోత్సహము :

దొరతనమునారు తమవంతుపనిగా, అవసరమగు
చోటులనెల్ల ప్రత్తివిత్తనములనుగాని, దూదినిగాని సేకరించి
తాముకొన్నధనకే గ్రామస్థులకు అందచేయవలయును. వస్తు
నిర్మాణమునకు వలయు పనిముట్లనుగూడ ప్రోవుచేసికొన్న
కరీచునకే కోరినవారి కియ్యవలయును. వాయిదాల వారీగా
ఐదేళ్లకో, అంశకన్నను హెచ్చు కాలమునకో ఆసామును
రాబట్టుకోవలయును. అవసరమగు చోటులందు పనుల నేర్పు
నారిని పంపుచు, ఆయా గ్రామస్థులు సిద్ధముచేయు ఖద్దరులో
నారు వాడుకొనగా మిగులుదానిని దొరతనమువారే కొను
టకు గాధ్యత వహింప వలయును. ఇట్లు ఆర్భాటమేమియు
లేకుండ, స్వల్ప వ్యయముతో గుడ్డ కఱపు తీరిపోగలదు.

గీత :

ఈ ధృతరాష్ట్రుడు, యుధిష్ఠిరుడు, అర్జునుడు ఎవరు?
కృష్ణు డెవరు? వీరందరు చారిత్రక పురుషులేనా? యుద్ధ
మొకటి నిజముగా జరిగియుండనే వచ్చును. దుర్యోధనుడును
వాని పక్షమువారును అధమప్రవృత్తులును, అర్జునుని పక్ష
మున ఉత్తమప్రవృత్తులును, మన దేహమే కురుక్షేత్రమువని
నేనుభావింతును. నరుడాయుద్ధమున పాల్గొనుచునేయున్నాడు.
కాని అట్టి యుద్ధము వాని ధర్మముకాదు. ధర్మము ఏకైక
స్వరూపము కలది. అహింసయన మోక్షమే. మోక్షమనగా

సత్య సాక్షాత్కారమే. గీత హింసనుండి బయటకుపడని మాగ్గమును బోధింపుచున్నది.

సంశయములు నన్ను అలముకొను నప్పుడు, ఆశా భంగము నాకెదురై నిలిచి ధీతి గొలుపుతరిని, ఎయ్యెడను ధైర్య కిరణము గోచరింపని స్థితిలో నేను భగవద్గీతవైపు చూతును. అయ్యది నన్నోదార్చును. అది బుద్ధిని హృదయమును తృప్తిపఱచును. అది తత్వసిద్ధాంతము, భక్తిశాస్త్రము కూడను. దాని బోధ విశ్వ జననము.

గీతా పఠనమనగా చిలుకవలె శ్లోకములను చదువుట కాదు; దాని బోధను ఆచరణలో అనువర్తించుటయే.

గీతా ప్రతిపాదిత సన్యాసమునకు సర్వస్వత్యాగము సమ్మతముకాదు. నియత కర్మ లన్నియు చేయుము; కర్మ చేయనివాడనై నిలువుము. ఇదియే కర్మలో అకర్మభావమును గచుట.

కేవలము శరీరముతో పనుల చేయుట 'కర్మ'.

ధర్మాధర్మవిచక్షణా పూర్వకముగ చేసిన 'కర్మయే' వికర్మ.

వికర్మ స్వభావముగ పరిణమించిన పిమ్మట ప్రయత్న బలమంతగా లేకుండ సాగించు కర్మయే 'అకర్మ'; చేసియు చేసేతినను విశేషజ్ఞానము కలుగని పనులు. (ఇచ్చట కర్మయనగా కర్తవ్య కార్యమే.)

నాకు జననము నొసగిన యీలోకపు తల్లినిగోల్పోయి చాల కాలమైనది. అప్పటినుండి (గీతయను) యీ శాశ్వత జనని ఆలోచింపనిది నా ప్రక్కను నిలిచినది. ఈమె

యెన్నడును మానుటలేదు. నాకెన్నడును నిరాశ గొలుపుట లేదు. నాకేదేని యిబ్బంది కష్టము వాటిలినపుడెల్ల ఆమె యండను జేరుదును.

ఈ సనాతన మాతృదేవి (గీతామాత) యాజ్ఞను అక్షరతః పాలించు నతడు మనస్సున నెన్నడును ముదిమిని పొందడు. అట్టివాని తనువు కాలగతిని ఒడిలి ముడుచుకొని పోయి మంచిచెట్టుయొక్క ఆకులు లీల (ఋతుధర్మము ననుసరించి) శుష్కింపనగును. కాని, నానిబుద్ధిని సదాయకావన దశయందే వుప్పివంతముగనే విడిచి పోగలడు.

ఇక కర్మదోషమునుండి తప్పించుకొనుటెట్లన, నిష్కామ కర్మఫలన అని గీత చెప్పుచున్నది. కర్మఫలముల నన్నిటిని ఈశ్వరార్పణము చేయుము.

విరాగము మాటలతో వచ్చునదికాదు. యథార్థ జ్ఞానము నిస్సంగత్వమున కవసరము...

భక్తిలేనిది జ్ఞానము అసంభవము.

గీత ప్రతిపాదించు భక్తి మూఢవిశ్వాసముకాదు. వేద పారాయణములు, తులసిమాలధారణ, సాహ్యాక్రతు కలాపములు భక్తిలక్షణములుకావు.

అటువంటి భక్తిజ్ఞానములు కర్మఫలత్వాగ మనెడు పరిశోధనకు నిలువవలసి యుండును.

కర్మచేయక యెవరును సిద్ధిని బడయలేరు; జనకుడు సయితము కర్మద్వారముననే మోక్షమును సాధించెను. 'నేనును' అలసభావముతో కర్మను విడిచితినేని లోకములు

నశించును. సామాన్యప్రజకి కర్మ నాచరించుట యెంతో ఆవశ్యకమో విచారించుము.' అని శ్రీకృష్ణభోధ.

ఫల పరిత్యాగమునందు అహింస యిమిడియున్నది. నీవంతు కర్మను చేయుము; ఆకర్మ ఫలమును త్యజించుము. ... ఇది గీతా భోధ.

గీతార్థ సారము :

'అనాసక్తియోగము' అనెడు నాగీతాప్రవేశికయందు గీత అహింసను గూర్చిన గ్రంథముకాదనియు, ఆయుది యుద్ధ చర్యను ఖండించుకొనుటకు రచింపబడి యుండలేదనియు అంగీకరించి యుంటిని. హిందూమతము ఈనాడు ఆచరణలో నుండు తీరునగాని, యెన్నఁజేసినను అనువర్తింపబడి యున్నట్లుగాని, నానలె యుద్ధముల ఖండించుటలేదు. ఐనను నేను చేసిన దేమనగా, హిందూధర్మ మూలభావమును గుఱించియు, గీతాభోధను గుఱించియు, నవీనమును, సహజమును, యుక్తియుక్తమునగు న్యాఖ్యను తెలుపుచు. ఇతర మతములమాట అటుండ, హిందూమతము సంతత పరిణామము పొందుచున్నది. దానికి ఖురాన్, బైబులువంటి అధికార గ్రంథ మొకటిలేదు. హిందూధర్మగ్రంథములు పరిణామముపొందుచున్నవి, సంఖ్యలో పెరుగుచున్నవి. గీత అటువంటివానిలో నొకటి. కర్మ, సన్యాసము, యజ్ఞము మున్నగు వానికి నూతనార్థ కల్పన చేసినది గీత. హిందూమతములోనికి నవ్య జీవనము దోసినది. ఒక స్వతంత్ర ధర్మశాసనమును ప్రతిపాదించినది. తత్పూర్వపు వ్రాతలలో సూచింపబడనిదాని నేదో గీత నూతనముగా ప్రతిపాదించు చున్నదనుట కాదు; ఆయా

ధర్మసూచనల కొక నిష్పష్ట స్వరూపము నొసగుచున్నది. ప్రపంచమునందలి యితరమతగ్రంథములను ప్రాగ్భావనాపూర్వకముగ పఠనచేసి పొందిన వెలుగువలనను, గీతలో వివరింపబడినటుల హిందూధర్మమును జీవితమున ననువర్తింప యత్నించుటలో గలిగిన నాస్వీయానుభవముచే పొందిన వెలుగువలనను, నేను హిందూధర్మమునకు విపులార్థము నొసగయత్నించితిని; ఐనను విశాలములగు హిందూధర్మగ్రంథములలో బలాత్కారముగ చొప్పింపబడిన అర్థమెంతమాత్రముగాక, తల్లి బిడ్డతో మాట్లాడుతీరున సజీవ విశ్వాసమునుబోలు వ్యాఖ్యయే నాయది. నేను గావించినది, పూర్తిగ చారిత్రకానుసరణచర్యయే. నేను నాపూర్వులవలంబించిన పంథానే అనువర్తించితిని. ఒకప్పుడు వారు దేవతలక్రోధమును శాంతింపజేయుటకై జంతుబలుల నొసంగియుండిరి. వారికంటె మనకు దాపగు పూర్వులు మొదటివారి పరంపరలోనినారే. 'బలి' అనుమాటకు వేరుగు అర్థమునుచెప్పి, బలియర్పణము మన క్షుద్రాహంకార తృప్తికొరకుగాక, సిద్ధులగు దేవతల ప్రీతికొఱకునుగాక, మన ఆంతర్యమున వెలయు ఏకైకసజీవదైవమును స్మరించి చేయుకర్మయని ప్రతిపాదించిరి. గీతాబోధయొక్క యుక్తియుక్తమనాదము, ప్రాణమునైనను త్యాగముచేసి సాధింపనగు శాంతి పక్షమనుట నిశ్చయము. అయ్యదియ మానవజాతియొక్క పరమనిష్ఠ.

గుహావాసము :

ఏదేని హిమాలయపర్వత గుహయందు నేను భగవద్దర్శనముచేసికొన గల్గుదునని, నాకు నమ్మకము గలుగునెడల

తత్త్వజ్ఞుని నేనచ్చటికి పోయి యుందును. కాని మాధవుని మానవసమాజమునుండి వేరుచేసి దర్శింపజాలనని నేను ఎఱుగుచును.

గోవధ :

ముసల్మానులొకడు ఒక ఆవును చంపునప్పుడు మన క్రోధము తీవ్రమగుచున్నది. కాని యింగ్లీషువారికొఱకు అనుదినము జరుగుచున్న గోవధనుగూర్చి మనము నోరెత్తుట లేదు.

గోరక్షణ మనతో ముందుగ ప్రారంభము కావలయును. బండ్లు (నాగళ్ళు) తోలు హిందువులు బక్క-చిక్కితూలిపోవుచున్నయెడల ములుకోలలతో పొడుచుచుండుట చూచినపుడెల్ల నేను దుఃఖపడుచుందును. హిందువులు అమ్మివేయుకారణమున ఎన్నియోగోవులు కసాయివాని కత్తికి ఎఱయగుచున్నవి.

గోరక్షణకై మనకుగల ఏకైకమార్గము, పటుతగమైన ఉపాయము, ముసల్మానులతో సఖ్యతనెఱపి, వారి ప్రేమను సంపాదించుకొని, గోరక్షణను వారికి మనయెడగలుగు సోదరభావమునకు విడిచివేయుటే. అప్పుడు గోవధ హిందువులకు ఎట్లా ముసల్మానులకును అట్లే బాధాకరము కాగలదు.

అదృశ్యములై పోవుచున్న మేతబీళ్లను రక్షించుట, పేదగొల్లలు కసాయివారికి అమ్ముగోవులను కొనుగోలుచేసి పోషించుట, గోరక్షణశాలలను నెలకొలుపుట, శ్రేష్ఠమగు గోసంతతిని వృద్ధిచేయుట మొదలగు ధర్మముల నుపేక్షించి హిందువులు ఘోరపాపము చేయుచున్నారు. ముసల్మానుల

చేతులలో చచ్చు ఆవుల గాపాడకున్నను పాపమురాదు గాని, తాము నోజూణియెడ క్రూరముగ వర్తించుచు, నానిరక్షణ నెఱమున ముసల్మానులతోపోరాడి నరహత్యలకు పాల్పడుట వలన అనంతముగా పాపమును సంపాదించుకొనుచున్నాడు.

గ్రామ స్వరాజ్యము :

గ్రామస్వరాజ్య విధానమున మానవ శ్రమకు అవకాశమును తొలగించి, ఏకొలదిమంది చేతులలోనో అధికారమును హెచ్చుగ కేంద్రీకృతము చేసిపెట్టి యంత్ర జాలమునకు తావుండదు.

గ్రామస్వరాజ్యమన ఒకపరిపూర్ణ ప్రజాస్వాతంత్ర్య పాలనము. ప్రతిగ్రామము తనకుకావలసిన జీవితావసరములకై పొరుగువారిమీద సయితము ఆధారపడక, తదితరములగు చాలవిషయములందు అన్యోన్యధారము నంగీకరించుచు వర్తించును.

ఘోరకృత్యములు :

నేడు హత్యలు, దోపిడీలు, గృహదహనములు ఘోరాతిఘోరముగా జరుగుచుండుట వాస్తవమే. గడచిన ముప్పది యేండ్లుగా నా నాయకత్వముక్రింద సాధనము చేయగల్గినది కేవలము సత్యాగ్రహముకన్న మెరుగైనది ఏమియుకాదు. కావున నేటి ధర్మాగ్రహ పరిస్థితులయెడ గల శాధ్యతలో నావంతు నేను అంగీకరించెదను. మానవహృదయ పరివర్తనము కల్పించుటలో, కేవల సత్యాగ్రహము అహింస యంతటి శక్తివంతమైనది కాజాలదు.

ఘోషా :

పాత్రివత్త్యమనునది ఒకమూల మూసివెట్టి, పొదుగ దగినది కాదు. ఒరులు తెచ్చి నైబడ చేయునదియు కాదు. చుట్టునుఘోషా నోడకట్టి పోషింపదగినదియు కాదు. . పురుషుల కనుచూపులకే తాళజాలని శీలము కడుతుచ్చుమొదది... (స్త్రీ) జనోద్ధరణోద్యమమును చేపట్టుకొనుటకు నిర్ణయాలును, సిగ్గుచిత్తలును, ఆత్మనిగ్రహ శీలము, నీతి, దమయంతి, ద్రౌపది వంటి నారీరత్నములను మనము సిద్ధముచేయవలయును. .

చావు :

ఎవడో ఒకడు చావకుండ, ఎవడో ఒకడు పుట్టుకుండ గడచు ఒక్కక్షణకాలమైన నుండదు. జననమరణములు నిరంతరము శాశ్వతకాలము జరుగుచునే యుండును. ఆత్మ ఎన్నడును పుట్టదు, చావదు. శరీరమునకు చావు పుట్టుకలు తప్పవు. ఒకని జననమనిన సంతోషము, మరొకని మరణమనిన దుఃఖము పొందుట అవివేకమనక తప్పదు.

చావనునది యెట్టి సమయమందైనను ఒక వగప్రసాదమే. ఎవడు తానుపూనిన ధర్మముకొఱకై మరణించునో, అతడు ముమ్మాటికిని ధన్యుడు. మృత్యువున భయంకర పిశాచముకాదు. మిత్రములలో నెల్ల సన్నితమనదగును. మరణమన పునర్జన్మకారి. అది ప్రకృతి సహజోద్యమ క్రమమున, ఎప్పుడు తటస్థించినను మరణమునుగూర్చిన తలంపే యెంతయో ఉత్సాహప్రేరకము కాగలదు.

చేత :

యదార్థమునకు, నావాతలన్నిటిని నాశరీరముతో పాటు దహనముచేయదగును. నాచేతయే నిలిచియుండ గలదు; నేనేమి పలికితినిో, నేనేమి నాసితినిో అవినిత్యములు కావు. హింసామత సారమునంతను తెలుపుటకు ఈశోపని షత్తునండలి ఒక్క-మంత్రముచాలునని తటచుగ నే నిటీవల చెప్పచుంటిని. ఆ ఒక్క-మంత్రము సయితము, దానిని అనువర్తించువాడు లేనియెడల, ప్రయోజనమేముండ గలదు? మన అర్హతయొక్క గణనకు మనమాటలు ఆధారము కాదగదు. కేవలము మన చేతలననుసరించియే మనయోగ్యత గణనకు రావలసియుండును.

జంతువధ :

మాంసాహారి జిహ్వాకు దాసుడై జంతుహత్యా దోషముంగనలేకున్నాడు. సకలజంతువులు జీవించుటకు నరునితోడి సమానాధికారము కలవియే. శాస్త్రపరిశోధనకగు జంతువధయు నేను సహింసనోపను. దానివలన గల్గుప్రయోజనమునకు గణన చేయదగినంత గరిమలేదు.

జంతుబలి మానినపిమ్మట భారతీయులు శూరత్వముం గోల్పోయిరను వాదము సత్యదూరము. జంతువధ అత్యధికముగ నున్న దేశములవారు ఘాతుక కార్యములన కొండఱు ఏవగించుకొనక పోయినను, శూరులగుదురనుటకు నిదర్శనము గలుగలేదు.

జన్మ కర్మలు :

నే నీజన్మలో మోక్షమును పడయనోడితినేని, మరు జన్మలో పాకివాడనై పుట్టుదునుగాకయనుట నాహృదయ పూర్వకప్రార్థన... జన్మకర్మల రెంటిననుసరించియు వర్ణాశ్రమ ధర్మము లేర్పడునని నావిశ్వాసము. ఐనను పాకివాని కులము హిందూమైన దనుటను నే నొల్లను. పరమ పూజ్యులగు పాకి వాండ్లను నే నెఱుగుదును. అందుకు మారుగా ఏమాత్ర మును గౌరవింప ననర్హులయ్యును శ్రాహ్మణులనబరగువారిని నేనెఱుగుదును. నాకింకొకజన్మ విధింపబడియుండెనేని, మాల వాండ్ల మధ్య మాలవాడనై పుట్టి, వారి కింకను సేవచేయుదు గాకయని కోరుచున్నాను.

జప మాల :

జపమాలకు మారుగా రాటమును త్రిప్పుడని నేను ఎల్లఱకును ఎన్నడును బోధించి యుండలేదు. మఱేమన భగ వన్నామ జపముచేయునప్పుడు రాటమును సయితము త్రిప్పు నగునని సూచించితిని.

జపము :

రామనామ జపము గావింపుచు రావణునివలె వర్తిం చుచో అది నిష్ఫలము; అది కేవలము మోసము. ఎవడైనను తనను తాను మోసగించుకొన గలడు; ప్రపంచమును మోస గింప వచ్చును. కాని అంతరంగము నందలి సర్వేశ్వరుని మోసగింప జాలడు. రామనామమును పెదవులతో ఉచ్చరించినంత మాత్రాన సత్ఫలము కలుగుననుట కల్ల. కాముని

భ్రాంతుల ననుసరింపుచు, రాముని దర్శనముయొక్క పాప్తిని ఆశించుట వ్యర్థము. ప్రపంచమును నశుపునది దైవము. చేతల ఫలము ననుభవించునది మనము.

జ ప నీ మ ము :

రామనామము కొన్ని నియమములకు, శిక్షణకు బద్ధమై యుండును. ఎవరయినను మితిమీరి తిని 'రామ రామ' అని ఉచ్చరించినప్పటికిని పుట్టిన కడుపునొప్పి ఉపశమింపదు. రామనామచాలన సద్వినియోగములు చాలగలవు. నామకః రామనామ జపము చేయుచు గొంగతనముచేయు నరుడు మోక్షమందగలనని ఆశించినచో లాభముండదు. ఆత్మ వికాసము కొరకు రామనామజపనియమములకు బద్ధులు కావలయును. అట్టివారికి రామనామము కామధేనువువంటిది.

జా తీ య సే వ :

స్వజాతి సేవకై పాటుపడవలయును; లేదా చావ వలయును.

జి హ్వ :

రుచుల దెలుపు జిహ్వోద్రియమును తప్పక వశము చేసికోవలయును. రుచుల వాపిరితనమును అడంచలేనివాడు, పశుకామవాంఛను నిగ్రహింప జాలడనుట నా స్వానుభవము లోని విషయము. జిహ్వపై విజయముసాధించుట చులకనైన పనికాదు. కామ విజయము జిహ్వయొక్క నిగ్రహముతో ముడిబెట్టబడి యున్నది. జిహ్వచాపల్యము నడంచు సుపాయ ములలో ముఖ్యమగునది మసాలా ద్రవ్యములను మితాయీ

లను పూర్తిగ కాకున్నను సాధ్యమగునంత వఱకును త్యాజ్యములుగ పాటించుట. మనము రుచి కొఱకుగాక, శరీరమును నిలుపుకొను కొఱకు మాత్రమే భుజింపవలయు ననెడు భావమును సర్వదా అలవఱచుకొనుట మఱొక సమర్థమౌ ఊపాయమగును. మనము శ్వాస పీల్చుకొనుట బ్రతుకుకొఱకుగాని రుచి కొరకు గాదే! దప్పి దీర్చుకొను నిమిత్తమే నీరుద్రావు నటులనే, ఆకలి బాధను నివారించుకొను నిమిత్తమే ఆహారమును తినవలసి యుండును.

దురదృష్టవశాత్తు మన తల్లిదండ్రులు మన పరిశ్రమము నుండియు ఇందుకు విరుద్ధమగు అలవాటునకు పాల్పడ చేయుచున్నారు. వారు మన పోషణ కొఱకుగాక, వెజ్జి పేనుచేత నానా విధములగు రుచ్యపదార్థములను పెట్టి మనను భ్రష్టుల జేసివేయుచున్నారు. ఈ అపకారకర గృహవాతావరణమును తప్పించుకొన్నకై మనము పోరు సాగింపవలసివచ్చినది.

జ మీ ం దా రు :

నేను జమిందారులను నాశము చేయు కోరువాడను కాను. మఱియు జమిందారులు అనివార్యముగ నుండి తీరవలసిన వారనువాడను కాను. పెట్టుబడిసాహుకారునెట్లో, అట్లే జమిందారునికూడ ఉపయోగకారునిగ, అహింసా సాధనముతో పరివర్తనముచేయకోరుదును. సేద్యముసాగించు వారు తమశక్తిని గుర్తించుటయే జమిందారుని బాధకు విరుగుడు. వారువకీభవించి, ప్రశాంతముగాజమిందారునితో, మాకు కూడు, గుడ్డ, నిలువనీడ, మాబిడ్డలకు ఉచితవిద్యవరస

చివరకు మేము ఏ కొంత భూమిని మనము అని చెప్పకట్లు నెడల సర్వమును చక్కబడగలము.

జీతాలు :

పై తరగతి ఉద్యోగులకు క్రింది తరగతి ఉద్యోగులకు, ధనికులకు సేవలకు మధ్య చూడట్లు విషేతన తారతమ్య సమస్య, తీవ్రమై గాఢతర పర్యాయలోచన పూర్వకముగ నిర్ధారణ కావలసినదిగ నున్నది. ఏకొలదిమంది మంత్రుల యొక్కయు, నారి కార్యనర్థులయొక్కయు జీతాల తగ్గింపు యో మాత్రమే ఈ సమస్య పరిష్కారముకాదు.

ఆయా శాసన సభ్యులు తీసికొని జీతాలును, తదితర మగు కర్చులును, వారు దేశమునకు చేయు సేవతో పోల్చి చూచునెడ చాల అధికముగ నున్నవని నా అభిప్రాయము. నారి ప్రయోజనములు ప్రపంచములోనికెల్ల బీదనగు భారత దేశమునకు తగినట్లుగా లేవు.

భారత దేశమున మంత్రులును, శాసనసభ్యులును ఆయా సభల అనుమతి తీసికొని, తమ జీతాలను తమ అవసరములకు అనుగుణ్యముగా నియమించుకోవలయును. ఇది వెంటనే సాధ్యపడని పక్షమున అంతరాత్మ సాక్షిగా తమకుఁబడుము లకు న్యాయముగ అవసరమగునంత కర్చుపెట్టుకొని, తమ ఉద్యోగ సేవలలోను కర్చుకాగా మిగిలిన సొమ్మును నిర్మాణ కార్యక్రమములలో ఏదో యొక అంశముయొక్క నిర్వహణ మునకై వినియోగించవలయును. తమకవసరమగునంత

వజ్రకుతప్ప తమకువచ్చు సామూహికతను సొంతమునకే ఉపయోగించుకో వలయునను నిర్బంధముండదుగదా!

జీ వి తో దే శ ము :

సరళమగు జీవితమును గడపుట, సరళమగు సంకల్పము పూనుట, సరళమగు కర్మ గాచరించుటయే మనప్రధాన జీవితోద్దేశము. మన సంకల్పముల నన్నిటినీ దేశముపాలు చేయునెడల, ఆత్మ నీరసించి పోవును.

జ్ఞా పి క :

జ్ఞాపికయా? దేవునికి జ్ఞప్తి చేయ నవసరముండదు. అతడు ప్రతివాని ఆంతర్యమునను గలడు. వాని అనుజ్ఞ లేక యేమియు జరుగదు. మన ప్రార్థనలు మన హృదయ పరిశోధన కొరకే. దైవ సహాయములేక మనము నిరర్థకులమగుదుమనుచు మనకు మనము జ్ఞప్తి చేసికొనుటయే ప్రార్థన. అట్టి ప్రార్థన లేనిది, దేవుని దీవనయొక్క అండలేనిది మానవుని శ్రేష్ఠతమ ప్రయత్నము సయితము వ్యర్థమని చక్కగ గుర్తు నుంచుకొననిది, ఏ యత్నమును పూర్ణ తగాంచజాలదు. ప్రార్థన యనగా మానవజాతి కొక హెచ్చరిక. ఆత్మ పారిశుద్ధ్యము, హృదయ పరిశోధనము అవసరమనెడు హెచ్చరికయే ప్రార్థన.

త ప స్సు :

తపస్సు సత్యావేషణమునందు ఇమిడియున్నది. తపస్సనగా ఆత్మనిగ్రహము. దానియందు స్వాగ్రహతకు తావు లేదు. నిస్సాన్నిధ సత్యావేషణమున నెవడును చిరకాలము

శ్రోవతప్పిపోజాలదు. శ్రోవతప్పగనే బోర్లపడును; తనూలమున సరియైన శ్రోవకు మరలింపబడును.

తనతప్పును గ్రహించుటన అట్టితప్పును మరల చేయకుండుట కగునిశ్చయమే. అదియే తపస్సనగా. పాము కుబుసమును విడిచివేయునట్లు నరుడు తన గోపపుటలవాటులను విడిచివేయవలయును. అట్టి ఆత్మప్రాయశ్చిత్తమే పూర్ణతపశ్చర్యమగును.

సదా దుష్టసంకల్పములు చేయుచుండువాడు దుష్టకార్యములు చేయువానికంటే యోగ్యతరునుకాడు.

ప్రస్తుతము :

నాలో ఆడంబరములేదు. ఇతర మానవుల వలెనే నేనును తప్పులు చేయువాడనే. కాని నాతప్పులను ఒప్పుకొని, వెనుకకు నడుచుటకు తగినంత సమభావము నాకుకలదు.

తప్పులుచేయుట మానవ స్వభావము. తెలిసిన పిమ్మట తప్పును దిద్దుకొని, మరల ఆ తప్పును చేయకుండ నిశ్చయించుకొనుట సజ్జన లక్షణము.

దానము :

కటికి దారిద్ర్యమును, నిరుద్యోగదశయు బిచ్చగాండ్ర సంఖ్యను పెంచుచున్నది. నిరాశాహతులగునారి ఆత్మగౌరవమును భగ్నముచేసి, పారమార్థిముగ ఋణగ్రస్తులజేసి తిరిగిమిడుట పుణ్యప్రదము కాజాలదు. ధర్మ జీవనమును, అర్హవృత్తిని జూపి, వారి పాటు నొకింత ఆధారము చేసికొని, దానములు చేయుము; ఉద్ధరించుము.

దుష్టు :

దుష్టును పూజించువాడు దేవునిపూజకు మూనుపెగును.

దురాశ :

సత్యాగ్రహదినములలో జైల్లకులతో యైనవాగు ఇప్పుడు ఉన్నత పదవులను పొందుటకు తమకే హక్కుగల్గుట నావించు... మనస్థితి చాలనింద్యము. అంగునాన కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ మట్టిపాలగును. కాంగ్రెసువంటి సంస్థ ముఖ్యముగా ప్రజాసేవకై యేర్పడినది.

దూషణ :

దూషణను సహనముతో నెదుర్కొనవలయును. తన దూషణకు పాటి లేదని తెలిసినవాడు త్వరలో అలసిపోయి నోరుమూయును.

చెవులు, కన్నులు, నోరుమూసికొనిన కోతులవొచ్చు, దోషమును వినకు, దోషమును చూడకు, దోషమును పలుకకుమని లోకమునకు చాటి చెప్పుచున్నది.

ప్రపంచములో కర్మలం దన్నిటను దోషముండును. దానిని కనివ్రమితికి తగ్గించుట మానవ ధర్మము.

దేవళము :

నరుని ఆత్మ విశ్వాత్మయందలి, అనగా భగవంతుని యందలి యొక అంశమే. ఈ సంబంధమును గ్రహించు నిమిత్తముగా శరీరము వినియోగపడునెడల అది దేవళమగును.

దేశము :

నేను భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము కొఱకై పాటుపడుచున్నాను. ఐనను ఆ నాదేశాభిమానము అన్యులకు నెట్టి సారవేయునదికాదు. అది యే యితరుజాతికిని అపాయహేతువు కాక పోవుటకాక యథార్థముగా సర్వజాతులకు మేలుకూర్చు ఉత్తమ సూత్రమగును.

దేశాభిమానము :

నా దేశాభిమానము బహిష్కరణ స్వభావముకలది కాదు. అది యే దేశమునకును అపకారము చేయబోకుండుటే గాక, ఎల్లరుకును మేలుకోరునది కూడను... భారతదేశ తేమలాభముల కొరకు, ఇంగ్లాండునకుగాని, జర్మనీకిగాని, మఱేదేశమునకుగాని నేను అపకారము కోరనొల్లను.

మనము కాలగతికి తలయొగ్గువారమై పోయినాము. నిరంతరము పరుల యుత్తరువులనే అనువర్తించు దాసులుగ సిద్ధముచేయబడినారము. స్వాభినివేశము సున్న. దేశాభిమాన మన్నను, సేవార్పణమన్నను మన మెఱుగము. నేను, నా కుటుంబము అను ఆవరణములదాటి మన దృష్టి ప్రసరించుట లేదు.

ద్వైపము :

భగవంతుని యందును, భగవంతుని ధర్మనిరతియందును అనగా భగవంతుని కృపయందును ఏమాత్రము విశ్వాసము గల జనుడైనను తోడినరుల ద్వేషింపనేరడు. కాని, అట్టివాడు వారి దోషముల మాత్రము సహింప జనదు.

తనలో హెచ్చుగ దోషమునిడుకొని ఈశ్వరకృప నపేక్షించు నతడు ఎవరిలో తనకు దోషములు గాన్పించునో వారిని అసహ్యించుకో దగదు.

దై వ నిర్ణ య ము :

సర్వేశ్వరుడనగా మనసుబోలిన యొకభురుషుడుగాదు. ఆయన అనవలయునో, అదిఅనవలయునో తెలియదు. దైవ మనగా ప్రపంచమునగల మహత్తర చేతనశక్తి, లేక ధన్యు అనదగును. అందువలన ఆదైవము చంచల చిత్తముతో వర్తించుననుకొనరాదు. ధర్మమునకు మాయపడదు; పరిణామ ముండదు. అది నిర్వికారమైనది... ప్రారబ్ధ సిద్ధాంతమునుబట్టి జబ్బు పనుదుమనుకొనినను, పరితాపము పడవలదనుట దీని పర్యవసానము కాజాలదు. జబ్బుపడుటకంటె, జబ్బుపడి నిర్లక్ష్యము చేయుట హెచ్చు దోషమగును. ఆరోగ్యనంతుల మగుటకు చేయుప్రయత్నమునకు అంతుండరాదు. ఆరోగ్యమే ప్రకృతి ధర్మము.

దై వ శా స న ము :

అదృష్టవశమున జగదీశచంద్రబోసుగారి పరిశోధన వలన మనము జడద్రవ్యమనునది సయితము సచేతనమేనని రుజువు చేయవలెనది. కావున చేతనముల నెల్ల పాలించు అల ధర్మమే దైవము. ఆ ధర్మశాసనమును, ఆ ధర్మశాసన కర్మయు ఒక్కటియే. ఆ ధర్మశాసనమునుగురించిగాని, ఆ ధర్మశాసనకర్తనుగూర్చిగాని నా కంతగా తెలియని కారణముచేత నేనాధర్మశాసనమునుగాని, ఆ ధర్మశాసన

కర్తనుగాని నాస్తి అనవీలులేదు. ఎట్లైన పుడమిని రాజ్య పాలకుని యునికినిగూర్చిన నా అజ్ఞానముగాని, అట్టివాడు లేడను నా వాదనగాని నిష్ప్రయోజనమగు తీరుననే, దైవమును, దైవశాసనమును నే నొప్పుకొనకందువలన వానినుండి తప్పించుకొను తెన్ను పొసగబోదు. రాజాధిపత్యమును నేను గుర్తించి వర్తించుటవలన నా న్యాయహారిక జీవనము సుఖకరమగు తెరగున, జగదీశ్వరుని పాలనమును తిరస్కరింపకుండ సమ్రతతో తలయొగ్గి వర్తించుటచే, నా జీవయాత్ర యంతయు సుఖకరమగును.

దైవశక్తి :

సర్వవ్యాపకమై పటగుచు ఇట్టిది, అట్టిది యని వర్ణింప నలవిగాని విచిత్ర 'దైవీశక్తి' కలదు. దానిని నేను చూడజాలకున్నను, అనుభూతి చేయుచునేయున్నాను. ఈ అదృశ్య శక్తి తనకు తానే అనుభూతికి వచ్చుచున్నది. ఐనను ఋజువు చేయ శక్యముగాకున్నది.

దోషిడి :

బందుసోటు దొంగ ధనికుని దోచును. వర్తకుడో దరిద్రుని దోచును.

దౌర్జన్యరాహిత్యము :

హిందూమతము దీనత్వమునకును, ఇస్లాము మతము కాయకబలమునకును పర్యాయనామములై నవి. హిందువులు అహింసాబోధ గఱచినప్పటికిని, కాయకబలమును ఎదిర్చి నిలువవలసినవచ్చినప్పుడు సాముదాయకముగా అహింసాబల

మును ప్రదర్శించి, దాని మహిమను ప్రకటించియుండలేదు. కాయకబలము ఎంతటిదిగా వై కొనివచ్చినను, దానినిమించి శ్రేష్ఠతరమై వెలయుట అహింసయొక్క మూలస్వత్వమని నేను సదా సమర్థింతును; వ్యక్తులవలెనే సంఘములును, ఇంతేల, లక్షలాదిగ గల సమూహములును దౌర్జన్యరాహిత్య మహిమను అచరణయందు ఋజువుచేయగల్గుదురని వక్కాణింతును.

ఖడ్గబలాధారమును, దైవబలాధారమును పూర్ణముగ వరస్సర విరుద్ధాంశములు సుడీ !

ధ న లో ప ము :

ధనలోపమువలన ఏ యుద్యమమును అంతరించిపోదు.

నిష్కములు, సమస్థులు, స్వార్థత్యాగులు నగు కార్యములు లేనిదో చెడిపోవును.

ధ ని క త్వ ము :

ధనికులమగు నేర్పు అనగా మనమట్లుకు మనము అధిక ధనమును కూర్చిపెట్టుకొనుటయేకాదు; మన పొరుగు వారిని మనకన్న తక్కువధనము కలనారిగా నుంచు నేర్పు నియు అర్థమగును. అనగా మనకు లాభకరమగు తీగున, అత్యధికమగు వ్యత్యాసమును (అసమానత్వమును) కల్పించు నేర్పని అర్థము.

ధనికులు, ధర్మకర్తలు :

ధనస్వాములు బుద్ధిపూర్వకముగ తమకడ నుండు సంపదకు ధర్మకర్తలుగ మారుటో, పేదలతోడి పోరాటములు

తేచ్చిపెట్టుకొనుకో నిష్క్రయించుకోవలసియగుచు. వారు తమ సంపదలను వృద్ధిచేసికొనుటయు, వినియోగము చేసికొనుటయు అంగీకారమే. కాని, అటులచేయుట జాతియొక్క జ్ఞేయలాభములకొరకు గావలయును గాని, కేవలము తమ కొరకు గాదు.

ధన్యదినము :

ఏనాడు ఈ దేశమున ప్రతి వ్యక్తియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును పొందునో, ఏనాడు ప్రతి వ్యక్తికిని సమ గ్రాభివృద్ధిని పొందు అనకాశము లభించునో, ఏనాడు అజ్ఞానము, దార్శిద్యము, రోగభాధలు తొలగునో, ఏనాడు నట్టి ఉపన్యాసములందును, ఆడంబర ప్రచారములందును మాత్రము గోచరించుచు మానవసమాజమును పరస్పర విరోధికూటములుగ విభజించి, పోరాటములుకల్పించి, ఉదేకములను పుట్టించి ధ్వంసము చేయుటకు మారుగా, మన చర్యలలోను, మన ఆచారములలోను దృఢతరానుభాగముతో మానవులందఱనుబంధించు సాధనముగా మతధర్మము పరిణమించునో, ఏనాడు దారుణమగు అస్పృశ్యతా దురాచారము మటుమాయమై, దుస్వప్నప్రాయమై చనునో, ఏనాడు నరుడు నరునిపీడించి సిప్పించేయు దోపిడిపద్ధతి నిర్మూలమై పోవునో, ఏనాడు అధమాధమ స్థితిలో బడియున్న ఆదివాసులకును, తక్కిన వెనుకబడియున్న దీనజనులకు తదితరులతోపాటు సమాన ప్రతిపత్తి చేకూరునో, ఏనాడు యీ కోట్లకొలది ప్రజలకు అన్నవస్త్రాదులు దొరకి, పాడిపంటలు

దేశమున సమృద్ధిగ నొరకునో, ఏనాడు ప్రజానీకమెల్ల నవ్వుచు, ఆడుచు, పాడుచు తమతమ ఉద్యోగముల సాగించుకొనుచుందురో, ఏనాడు ప్రతి కుటీరము హస్తపరిశ్రమ నిలయమై చెన్నాడుచు దేశమును సుసంపన్నము గావించునో, ఏనాడు గ్రామసీమల బాలబాలికలెల్లను పాఠ్యానందనములతో దివారాత్రములు ఉత్సాహనంపులై మనగల్గుచునో ఆ ధన్యదినము ఘట్టివలయునందురేని, ఎల్లరమును త్యాగములు చేయుటకు సంసిద్ధులమై ఈ శుభసమయమున నీతొబద్ధ కింకరముల ధరింతముగాక.

ధర్మ :

నరుడు ధర్మ (దైవ) భీతిగలవాడై, తన హృదయమును నిరంతరము పవిత్రవంతముగ నుంచుకొనుచు ప్రవర్తించవలయును. మనుజుడు నిజముగా సాగ్ధకనాముడు కావలయునన్నచో హిందువులు చెప్పకొను తీరున 'ద్విజుడు' కావలయును. క్రైస్తవులు చెప్పకొను రీతిని 'పునర్జన్మ' నందవలయును. (ఆత్మజ్ఞాన జన్మప్రధానము.)

ధర్మ చక్రము :

ముప్పదియైదుకోట్ల అంగబలముగల భారతవర్షము హంతకుని ఖడ్గమును చేబట్టనవసరములేదు. ఈటెలు, బల్లెములు ఉపయోగించు పనియులేదు. విషాన్నములు తినిపించు అగత్యమును లేదు. అమోఘమైన సంకల్పబలముచేత ఈ మహా (ధర్మ) చక్రమును త్రిప్పగలదు. ఈ సాహాయ నిరా

కరణ చక్రమును ప్రయోగించి ధిక్కరించి నిలుచు సమర్థత యొక్కటే కావలసినది.

ధర్మ నిర్ణయము :

సరిగ నర్థముచేసికొనని ధర్మసూత్రములు సరిగ జీర్ణము గాని ఆహారముకన్న హెచ్చు హానికరములు. ఆహారమగుచో శరీరమును మాత్రము బాధించును; దానికి నివారణోపాయమును కలదు. ధర్మవిజ్ఞయమో ఆత్మకు హాని గూర్చును; మఱి దానిని నివారించు నుపాయముండదు.

ధర్మావలంబనము :

ఒకానొక ప్రవర్తనవిధానము, తనకుగాని, పరులకుగాని తుదిని ఎట్టిఫలమునొసగునో ఏనరుడును ఎఱుగడు. కాని ఎయ్యది శ్రేయస్కరమగునో, అదెట్లుచేకూరగలదో తెలియకున్నను, ధర్మమార్గావలంబనము మనకును, ఇతరులకునుగూడ తుదకు అత్యుత్తమ ఫలప్రదమగునని మనమందఱమును తెలిసికొననగును.

నగరములు :

గ్రామాలను నాశనముచేసినవి నగరాలె. నగరములందలి సౌధముల నిర్మాణమునకు గ్రామవాసుల రక్తమే 'సిమెంటు'. ఈ నాడు నగరముల రక్తనాళములలో ప్రవహించుచున్న రక్తము మరల గ్రామముల రక్తనాళములలో ప్రవహించుగాకయని నాకోరిక...

ఐనను నగరవాసులనెల్ల తొలగి గ్రామములకు మరలుడని పంపివేయను. నేను కోరునదెల్ల యిది. వీరు గ్రామీణు

లను చోచుకొనుట మాని, తాము నాశము గావించియున్న గ్రామవాసుల ఆర్థిక సౌభాగ్యమును పునర్నిర్మాణము గావించుటకు వీలగుపద్ధతిని నగరవాసులికనైన తమ జీవితముల మాపుజేయుదురుగాక!

నా స్తి కు డు :

మనము ప్రేమసూత్రిమును అనుసరించువారముగు నెడల నా స్తికుడగు సోదరునియెడల సయితము ద్వేషమును పూనజనదు. వానిని ప్రేమింపవలయును. మనము సహనముతో ప్రయత్నించితిమేని వాని పొరబాటును వానికి వివరించి, తెలిపి మనభావమునకు త్రిప్పుకొన గలుగుదుము; లేదా అతడు మనను తనవైపునకు త్రిప్పుకొనగలడు; లేదా యిరు పక్షములవారమును పరస్పరము సహనభావముతో శాంతమున జీవింపగలుగుదుము.

చౌద్ధులు, జైనులు నా స్తికులనిగాని, అజ్ఞేయ వాదులని గాని నేనొప్పుకొనను. శరీరముతో సంబంధములేకుండగను, శరీరనాశనానంతరమునూ, నిలునగల స్వతంత్రముగు ఆత్మకల దని నమ్మువారు నా స్తికులు కానేకాదు.

ని రా శ లే డు :

నేను భగవంతుని నమ్మువాడను గాన, నానియందలి విశ్వాసమును ఒక్కక్షణమైనను పోవిడువను గాన, అతడు నాకై యిచ్చగించు సుఖదుఃఖముల నంద తృప్తి జెందుదు గానను, నేను దుర్బలత నొకప్పుడనుభూతముచేసిననుకూడ, ఎన్నడును నిరాశంజెందబోను.

నీతి పరత్వము :

అర్థము మాన్గమున ధనాన్వనమొనర్చు వర్తకుని కంటెను, న్యాయవాదికంటెను, నైద్యునికంటెను, నిరక్షర కుక్షియగు కార్మికుడు హెచ్చు నీతిమంతుడు కాగలడు.

నూలు :

మీలో ప్రతిస్త్రీయు తీరికచిక్కినపూడెల్ల నూలువడక నలయును. బాలురు, బాలికలు, పురుషులునుకూడ నూలు వడకవలయును... రెండువందల సంవత్సరములకు పూర్వము భారతస్త్రీలు స్వదేశమునకు కావలసిన నూలును మాత్రమే గాక విదేశములకు బంపుటకు కూడా వడకియుండిరి. ముతక నూలునేగాక ప్రపంచములోనికెల్ల సన్ననినూలును వడికిరి. నున పూర్వులు వడికిన నూలువంటిదానిని వడుకుట కింకను ఏయంత్రమును సమర్థమైయుండలేదు.

న్యాయము :

హింసయొక్క ఆధారముచేత సాధించుకొనిన న్యాయము ఆన్యాయమునే కళంకితముచేయును. న్యాయము లేకుండ శాంతిని సంపాదించుట దుస్సాధ్యము.

శాంతియుతమగు ప్రపంచము న్యాయపూరితమై యుండును. న్యాయముతోడ నొప్పు ప్రపంచము శాంతితో నిండియుండును.

అర్థశాస్త్రములోనికెల్ల, అగ్రశాస్త్రము న్యాయ శాస్త్రమే. ప్రజలు న్యాయముగ వర్తించి నీతిమంతులై యుండునంతవరకు సుఖవంతులుగ నుందురు. తద్భిన్నమగున

దంతయు వ్యర్థమగుటేగాక, సరాసరి వినాశమునకు దారి దీయును.

పట్టణవాసి స్వార్థము :

భారతమాత తన యేడులక్షల గ్రామములందు దర్శన మిచ్చును గాని, కొలదిపాటి తన పట్టణములందును, నగరము లందును దర్శనీయకాదు... పట్టణవాసి సాధారణముగా తన స్వార్థముచేత పల్లెలను వినియోగించుకొనుచున్నాడు. ఇంతే ల? పల్లెలందు పాటుపడువారి నోటికడనుండి తిండిని లాగు కొని తాను బ్రతుకుచున్నాడు.

ఇప్పుడు వారు కోల్పోయియున్న పరిశ్రమలను, కళను పునరుద్ధరణము చేసికొను ప్రోత్సాహము నొసగి వారుత్పత్తి చేయువానిని సత్వరము వినియోగము చేసికోగలమని భాసట యిచ్చుటతప్ప నగరనివాసికి తాను ప్రాయశ్చిత్తము చేసి కొను మార్గము వేరులేదు.

పతితులకు నాశ :

నావంటివాడే మలిన సంకల్పముల తప్పించుకొన లేన ప్పుడు ఇతరులకేలాటి ఆశయు నుండబోదను వాదనకు దిగ నేల? ఒకప్పుడు కామపరతంత్రుడై యుండిన గాంధీయే నేడు తనభార్యకు మిత్రుడై, సోదరుడై మెలగజాలగా, ఎట్టి సుంద రాంగియగు తరుణినైనను తన తోబుట్టువుగా, తన తనయగా చూడగలుగగా, ఎంతటినిచునకైనను, ఎంతటి పతితునకైనను ఆశలేకపోదని యేల వాదింపరాదు? అంతటి దుష్కామ

పూరితునెడ భగవంతుడు కరుణజూపగా, ఇతరులకు వాని కరుణ కలువై పోదు.

ప ర మా ణు డాం యు :

ఇతరమగు ఏసాధనమునలనను చేకూరజాలనంతగా పరమాణుశాంబువలన అహింసచేకూరగలదని అమెరికా మిత్రులు వాదించుచున్నారు... ఒకడు కోకువచ్చునంతగా మిత్రులనిమెక్కి ఆవికారము తగ్గగానె, అత్యుత్సాహముతో తృప్తితీర మరలమిత్రులని తినుట ప్రారంభించి మరల ఆవికారమునకే లోనగును.

ప ర మార్థ ము :

మనము బంగారమునకంటే భగవంతునకు హెచ్చు భక్తి చూపుచుమేని భాగ్యభోగ్యముల ఆడంబరమునకన్న సీతికి నిలువబడుటలో నిర్భయమును హెచ్చుగ జూపునెడల, పైనిక బలగములతో ధనరాసుల సంపాదించి రక్షించుటకై ధీరత్వమును పూనుటకు నూరుగా ధర్మభంగమున కోర్వక పోరి ప్రాణాల బలియిస్తుమా, మనజన్మలు ధన్యములగును.

తనహృదయమును, తనచేతులను ఉపేక్ష చేసి, తన బుద్ధిని, తనమెదడును బలపరచుకొనువాడు వివేకహీనుడు.

కాయకశ్రమకు దూరమగు జాతిక విద్య క్షుద్రము; పరాన్నభుక్కుల జేయును.

ప ర హింస :

తాము చేయు దుష్కార్యము ఇతరులను శాధింపదను కొనినను, తమనుమాత్రమే శాధించుననుకొనినను, అదియేదో

విధముగ తోడిజీవులకు అపకారమును, తద్వారచూస హింసను కల్పించి తీరును.

ప రి పా ల న :

శాధ్యతాయుత పాలనము నేరుకుమాత్రమే యగు నెడల, నిష్కపటముగా పూర్తినిరంకుశ పరిపాలన జరిగినప్పటికింటె అధ్యానముగ నుండును. నిరంకుశపాలనము ఏదరగతి వారి వోట్లమీదను ఆధారపడునది కాకపోవుటచేత, ఎల్లరి యెడల పక్షపాతము లేకుండనుండగలదు.

ప రో ప కృ త ము :

సర్వజనులును సర్వజీవులకును సకల పరిస్థితులందును చేయగలుగుదురు. తన ఉన్నతాదర్శము పరోపకారమని తలంచు నరుడు గొప్పనీతిపరుడగును.

ప్ర క ట న లు :

నేటి ప్రకటనలనిన నా కసహ్యము. వాని పోషణ మున వారైప్రతికల నడుపుట అవినీతిపని.

ప్ర కృ తి :

మహాదేవదేశాయి, రామకృష్ణ పరమహంస మున్నగు వారు అనుభవించిన న్యాధులకు కారణము ప్రకృతి నియ మముల లోపమనుటకంటె, వారు ప్రకృతినియమఘక్కార మొనరించినటు సమంజసముగా నుండును...నా న్యాఖ్యానము రామకృష్ణపరమహంసాదుల జౌన్నత్యమును ఏ విధము నను కించపఱచునది కాదు.

ప్రకృతి వైద్యము :

రామనామము మినహా యితరమంతయు ప్రకృతి వైద్యమునకు భిన్నము...

సహజమైన పాంచభౌతిక చికిత్సలను అధిగమించి యే వైద్యుడు తన పెగటిలో పెరిగిడి లేక స్వయముగ పెంచెడి మూలికలను స్వాధరహిత సేవావరణంత్రతతో ధనమును కాంక్షింపక న్యాధుల నివారించుటకు వినియోగించునో, అట్టి వైద్యుడు మాత్రమే ప్రకృతి చికిత్సకుడనని చేప్పుకోవల్సియు. అకుంఠిత విశ్వాసము, నిరవధిక భక్తిశ్రద్ధలు రామనామ ప్రభావమునకు మూల సంజములు.

ప్రచారము :

సోపలిష్టులు, కమ్యునిష్టులు ఆర్థిక సమత్వమును నెలకొలుపుటకు తాము నేజేమియు చేయరట. అందు కనుకూలించు ప్రచారమును మాత్రము సాగింతురట. రాజ్యాధికారము కైవశమైపప్పుడు బలాత్కారముగా సమత్వమును విధింతుమందురు. అందుమూలాన ప్రజలలో విద్వేషములు పుట్టి తమ కోరిక నెరవేరునని వారి విశ్వాసము.

నా పద్ధతి అదికాదు. రాజ్యాధికారము ప్రజల అభిమతమును పాలించుటకే. వారేమి చేయవలయునో విధించి, అటులచేయ బలాత్కరించుట తగదు.

ద్వేషమునకు మారుగా ప్రేమశక్తులను ప్రేరేపించి, ప్రజలను నా దృక్పథమునకు తిప్పుకొని, దౌర్జన్య రహిత

ముగా నడిపి, ఆర్థిక సమత్వమును సాధింతును. ఆ పని నిమిత్తమై నేను పేదలలో పేదవానిగ చే నుండవలయును.

ప్రత్యక్షము :

భగవంతుడు భక్తునియొక్క అత్యల్ప చర్యలందు సైతము ప్రత్యక్షము కాగలడు. మన హించేద్రీయముల ద్వారమున లభింపగల అనుభవములను మించి, దృఢతరమును, సుస్పష్టములునైన ప్రత్యక్షానుభవము ద్వారమున మాత్రమే అట్టి ప్రసన్నత సాధ్యము కాగలదు. మన కెంత సత్యములుగ కాన్పించినను, ఇంద్రియానుభవములు మిథ్యలును, మోహజనకములును కాగలవు; కాగలవనంటేకాదు తఱచుగా అవి అట్టివే యైయుండును... అంతరంగమునందు యథార్థమగు భగవత్సాక్షాత్కారమును అనుభూతిచేసిన వారియొక్క పూర్తిగ రూపాంతరమందిన శీలమువలనను, చర్యలవలనను తప్ప, శాహ్యగోచరమగు నిదర్శనములవలన ఆ అనుభూతి రుజువుపడునది కాదు.

ప్రభుత్వ విధి :

ప్రయోజనకరమగు కర్మచేయు ప్రతి కార్మికునకును తారతమ్యము లేకుండ చాలినంత కూలి దొరకితీరవలయును. అట్టివాని కుటుంబమునకును చాలినంత కూలు, గుడ్డ దొరకునటుల చూచుట దొరతనమువారి కనీస ధర్మమగును. ఈ మాత్రమునకు పూచీపడని ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమేకాదు; అరాచకమే.

ప్రయోజనము :

విద్యానుందిరములు, కళాశాలలు అనివంతనే నిరసనము చూపు నరుడనుకాదు నేను. వానివలని ప్రయోజనము లేకపోలేదు. మనము వానిని చుర్వినియోగము చేయుచున్నాము. దుష్ప్రయోగములు చేసి, వానినే ప్రధానములుగ పాటించుచున్నాము. ఉచిత జ్ఞానాజ్ఞానమునకు గల పెక్కు సాధనములలో అవి కొన్ని; సామాన్యమగునవి కాగలవు.

పాకిస్థానము :

గాఢ విశ్వాసముతోడను, శాశ్వతముతోడను, విషయ పరిజ్ఞానముతోడను, కాంగ్రెసువారు పాకిస్థాన నిర్ణయమునకు అంగీకరింపవలసినవారగుచున్నారు. వారి తీర్మానమును త్రోసిపుచ్చినయెడల, దేశములో అంతఃకలహములు, అల్లరులు, ప్రజ్వరిల్లిననెడు గట్టినమ్మకము ఉండునేని, ఈతీర్మానమును నిస్సంకోచముగా నిరాకరింపవచ్చును... ఇప్పుడంగీకరింపబడు పథకము ఏలాటిదైనను కానిండు; శ్రేష్ఠమైనది కాదనుట నొప్పుకోవలసినదే... హిందూ ముసల్మాను మతముల రెంటి పరీక్షార్థమైయే ఈపథకము వచ్చినది.

పాకిపని :

పాకివాండ్లు అశుద్ధులు తట్టలను మోసికొనిదోవుట చూచునప్పుడు ఏనగింపు పుట్టును. కాని పాకిపనిని ఒక కళనుగా మార్చవచ్చును. మలమును తొలగించు విధానము, పనిముట్లు పరిశుభ్రముగ నుండవలయును. నేనుప్రయోగించు

మరుగుగొడ్డి యేమాత్రము కంపనునదిలేక పరిశుభముగ నుండును. నేను స్వయముగ శుభపఱతును.

మరుగుగొడ్డిచాలున గూర్చుండి పాకీవాండ్లు తిండ్లు తిందురు. ఆ దృశ్యము హృదయ విభేదకముగ నుండును. వారికి అంతకన్న మానసియమగు పనిని చూపగల్గుట మీకు అసాధ్యముకాదు.

నాదృష్టిలో పాకీవాడును బ్రాహ్మణుడును, నీతివిలువ యందు సమానులే. వృత్తిభేదము గౌరవభేదమునకు హేతువు కాదు.

బ్రాహ్మణుడు లేకున్నను జాతి బ్రతుకగల్గునుగాని, పాకీవాడులేనిది బ్రతుకజాలదు.

మురికి గౌరవహీనముకాదు. బిడ్డయెడ పాకీపనిచేయు తల్లి పూజనీయకాదే?

తల్లి చేయునది శుద్ధిక్రియ; సమాజమునెడ ఆ శుద్ధి క్రియజేసి ఆరోగ్యమును సంరక్షించునతడు పాకీవాడు.

బ్రాహ్మణుడు సంఘముయొక్క ఆత్మకు ఆరోగ్యమును గూర్చును; పాకీవాడు గాత్రమునకు ఆరోగ్యమును గూర్చును. గాత్రశుద్ధి ఆత్మశుద్ధికి ప్రథమ సాధనము. నేడిరు వురును తమ ఆదర్శమునుండి పతితులైరి.

పాకీపనిని హీనముగ నెంచి సంఘము పతనమైనది. సంఘము ఆయురారోగ్యభాగ్యభోగ్యములను, ముక్తిని, ఐడయనెంచుచో పాకీవాని నుద్ధరింప గావలయును.

శాస్త్రకునకన్నను పాకీవానికి ఆరోగ్యశాస్త్రమును మిన్నగ గతిపవలయును.

పూరీషమును అమృతముగ మార్చు విద్యను పాకీవానికి చేర్పవలయును.

పాతశాల :

యోగ్యమౌ గృహమునకు సాటిరాదగిన పాతశాల లేదు. నీతిమంతులగు జనని జనకులకు సములుకాగల ఉపాధ్యాయులులేరు...

పాతశాలలు :

మనపాతశాలలు, కళాశాలలును మనను ధీరుల గావించుటకు మార్చుగా దీనులను, పిటికిపందలను, కర్తవ్య విమూఢులను, నిరర్థకులను చేయుచున్నవి. ధీరత్వము దంభోక్తులలో లేదు; పరితిరస్కారములలోలేదు; బెడరక ప్రతిదానికిని కాలుదువ్వుటలో లేదు. సాంఘిక కార్యములందు గాని, రాజకీయములందుగాని, మజ్జేనేవయందుగాని, ప్రతి ఫలాశలేకుండ, ధర్మానుసరణముచేయుటయందుండును. ధీరత్వము నూటలోగాక చేతలలో ప్రకటనమగును. ఇది నా దృఢవిశ్వాసము.

పాపము :

‘పాపమును ద్వేషించు; పాపిని ప్రేమించు’ అను ధర్మ సూత్రము గ్రహించుట తేలికయేగాని, బహుఅగుదుగా అనుసరింపబడుచున్నది. అందుమూలాననే ప్రపంచములో విద్వేష విషము ఇంతగా వ్యాపించుచున్నది.

నాచిపెట్టిన పాపము సంఘదేహమునందును దోషమయముచేయు విషమునంటిది. ఆ విషము ఎంతత్వరితముగ వెలిగిగిక్కివేయబడిన సనూజమున కంతమంచిది.

మన పాపములు ఏప్రాయశ్చిత్త చైదములును లేకుండనే, కేవలము భగవంతుని నమ్మకొనుటచేత కడిగివేయబడుననుటకు, “నన్ను శరణువేడువాడెవడును నాశమందఱు” అను భగవంతుని మాటలు ప్రమాణములనుట పొరబాటు. ఎనఁడు విషయప్రలోభములకు లొంగక పెనగులాడుచు కన్నీటి ధారలొలుక పశ్చాత్తప్తుడై దైవమునకు అభిముఖముగ మరలుచో, అతడునూత్రమే కనికరింపబడుననుట నిశ్చయము.

పా రా య ణ ము లు :

కేవల యాంత్రికచర్యలు కానియెడల పతనములు మహనీయ ఫలితార్థముల నొసగగలవు. కావున జపమాల కేవల మూఢాచారమని నేననను. చంచలబుద్ధిని పవిత్రీభూతముచేయుటకు అదొక యుపాయము. అనుదిన పారాయణములు మతొకతరగతిలో చేరును. శ్రద్ధాభువగు ఆత్మాప్వేషికి తన జీవితసరళిని సరిదిద్దుట కేర్పడిన ఏకాదశప్రవర్తనములకు తాను బద్ధుడై యున్నట్లు దెలుపు శ్లోకపారాయణము, అతడు నిద్రనుండి లేచునప్పుడును, నిద్రింపబోవునప్పుడును ప్రతిదినము వానికి హెచ్చరికగొలుపు సాధనముకాగలదు... దుర్బలాత్ములకు, చంచలమనస్కులకు ప్రమాణస్వీకారములు, దుర్బలశరీరములకు బలవద్ధక లేహ్యములవలె నుపకరింపగలవు.

తప్పును గుర్తించుటన చానిని మరలచేయకుండు నిశ్చయచేయక కాగలుగునెడల, అయ్యది సమర్థమగు తపస్సే. అట్టివరుడు తన దురభ్యాసములను, పాము తనకుబుసములను చాల్చివేయునటుల, విసర్జించివేసి పవిత్రుడగును....

కాని మరలమరల దోషములజేయుచుండు జనుడు వానినుండి పునీతుడు కాజాలడు.

ప్రాణార్పణ :

తనప్రాణమును ఎప్పుడు ఎట్లు అర్పణచేయవలయునో యెఱుగనివానికి, బ్రతుకుటఎట్లో తెలియనట్లే.

ప్రార్థన :

ప్రార్థనమనగా దేనికొక కును వేడుకొనుట కాదు. ప్రార్థనము ఘర్మనిర్వహణమునకై సంసిద్ధపడు పూనికయే.

తనలోని ఆత్మశక్తిని పురిగొలుపగోరువాడు, ప్రార్థన చేయువాడే.

నేనేకార్యమును పూనుకొనినను ప్రార్థనచేయక ప్రారంభించుటలేదు.

దేవునికి నైవేద్యములుపెట్టి లాలింపజాలము. సత్ప్రవర్తన మొక్కటియే వానిని ప్రీతునిచేయు.

విశ్వవ్యాప్తమౌ ప్రేమ ప్రతి రామ (దైవ) భక్తునికిని అవసరము. హిందూమతముగాని, మతేమతముగాని చిరకాలము వర్ధిల్లుటకు ప్రేమసూత్రమే ఆధారము. అట్టి అఖండప్రేమ శూన్యమయ్యెనా హిందూమతముగాని, మతేమతముగాని వినాశమందకతీరదు.

నేను ఇంకను దేనితో పూర్ణముగ ఏక్యానుభూతిని పొందలేకయుంటినో, అట్టి నన్నగుఁజేసి, అనగా నాయొక్క సత్యాత్మను గుఁజేసి, నాఅనల్ప స్వస్వరూపమును గుఁజేసి నేను విన్నపము చేయుచుంటిని. సమస్త భూతములను తనయందు ధరించియుండు పరమేశ్వరునిలో లీనమగు కొత్తైన నిరంతరాకాంక్షయే ప్రార్థననుని మీరు అభివర్ణింపవచ్చును. ప్రార్థనమనగా నిజముగా తనలోని పూర్ణమగు ఆత్మయొక్క- ధ్యానము.

ఘనులందును, బలాఘ్నులందునుకంటె, తనస్పృష్టియందలి నీనులగువారియందే భగవంతుడు హెచ్చుగా ప్రత్యక్షమగుచుండునని నేనెఱుగుదును.

నాచేతగల ఘనతరాయుధము మౌనముగా నేనుచేయు ప్రార్థనయే.

ప్రార్థనము అనగా మన దుర్బలతను, మనలోపములను వెల్లడించుట. భగవంతునకు అనంతమగు నామములు కలవు. అనవచ్చును; లేదా ఆయనకు పేరే లేదనవచ్చును. భగవంతుడు అంతరంగనాసి; స్వశక్తి సంపన్నుడు... మన అర్హతను అనుసరించి ఆయన ప్రసన్నత చూపుచుండును. ఆయనను ప్రార్థనచేయువాడు పెదవులతోగాక, హృదయముతో చేయవలయును. ఆహృదయమును నిర్మలముచేసికొనవలయును. అచంచల విశ్వాసము పూనవలయును. రాముడు హనుమానుని పెదవులమీద నుండువాడుకాడు. అతని నిర్మల హృదయమందలి సింహాసనమున అధివసించియుండును. తన

పీకమునుంచుకొట్టకై తోడిమానవుల సేవనొనర్చువారి పవిత్ర హృదయములను, భగవంతుడు తానెవెదకి యేర్చుకొనును.

ప్రార్థనమనగా పెదవులతో చేయునట్టి ఉచ్చారణ కాదు. ప్రార్థనము అనగా అంతరంగమునుండి వచ్చుచు, ప్రతి మాటయందును, ప్రతిచేతయందును, ఇంతేల నరుని ప్రతి సంకల్పమునందును, ప్రకటితమగునట్టి హృదయావేదనయే... తమయందు అధివసించి భగవంతుడున్నాడను జ్ఞప్తితో నిండిన వారికి కర్మచేయుటయే ప్రార్థించుట యగును. వారి జీవితమే ఒకనిరంతరప్రార్థనము, లేక ఆరాధనమ్ము యగును.

మన నిస్సహాయతను గుర్తించి సర్వమును భగవంతుని మీదనే విడిచి, వానిమీదనే ఆధారపడి జీవింపవలసిన వారమని తెలిసికొనుటయొక్క ఫలితార్థమే ప్రార్థన....

మనము తోడిమానవులను సేవించుకొట్టకై పుట్టియున్నాము. మనము కడుజాగరూకులమై మెలగినగాని, ఆసేవను సక్రమముగా చేయజాలము. మనహృదయములో తిమిరశక్తులకును, ప్రకాశ శక్తులకును సదా ఎడతెగని పోరాటము జరుగుచున్నది. ప్రార్థనమనెడు కవచమును ఒక్కక్షణము విడిచినవాడు తిమిరశక్తులచే హతుడైపోవును.

ప్రార్థన నా జీవరక్షగా నున్నది. అదిలేనియెడల చిరకాలము క్రిందటనే నేనొక వెట్టివాడనై పోయి యుందును. భగవంతునియందు నావిశ్వాసము పెరిగినకొలదిని ప్రార్థన కొఱకగు తీవ్రవాంఛ అడంపరానిదై వచ్చుచున్నది.

పి డి వా చ ము :

మతమునునది సంకుచితముగా పిడిచాడముకాదు. బాహ్య కర్మ కిలాషమునుగాదు. మతమునగా భగవంతునియొక అచంచలమగు విశ్వాసము. వాని సన్నిధానముమొక్క అనుభూతి; పునర్జన్మము కలననెగు గట్టి నమ్మకము. సత్యమునందును, అహింసాధర్మమునందును అచంచల భక్తిగలిగిన వర్తనమే మతము.

కాని నిత్యజీవితచర్యలను సగుణగోసక వాని సమస్య పరిస్కారమున దారిజూపని మతమును 'మతము' అనదగదు.

హేతువాదమునకు అంగీకృతము కానట్టియు, సీతి వర్తనమునకు విరుద్ధమగునట్టియు మతమున్న నేను తిరస్కరింతును.

పు న ర్వి వా హ ము :

భార్యావియోగమైన ఘనఘనకు పునర్వివాహము నందెంత అర్హత కలనో, భర్తృవియోగమైన స్త్రీకి పునర్వివాహము నందంతటి అర్హత కలనని నే నెన్నిసారులో చెప్పియున్నాను. ఐచ్ఛిక వైధవ్యనతమనునది హిందూమతి మొసగిన వెలలేని నరప్రసాదము; నిర్బంధ వైధవ్యమును నదొక క్రూరశాసన మనవలెను. యథామగు హిందూ వితంతువు అగణితమా అదృష్టరాశియే యని నా భావము. రామాబాయి రణదేవువంటి వితంతువు అటువంటి అంతులేని వరాలరాశియే.

పూర్ణస్వార్పణము :

శివుడు దేవుడుకాడు; కాని శివుడు దేవుని తేజస్సు నుండి వేరువస్తువు కాదు. ఎవనియందు శన యంశమునకు మించిన ధర్మతత్వజ్ఞానము కలదో అతడే ప్రముఖావతారము.

మనుష్యుడు భగవత్స్వరూపుడు కానంతవఱకు ఆత్మ శాంతిని బడయడు. నగుడు ఈశ్వరస్వరూపుడగుటకు చేయు ప్రయత్నమే పురుషార్థము.

ధర్మము, అగ్రము పరస్పరము నిరుద్ధవిషయములనియు, నాశిజ్ఞాది లౌకిక వ్యాపారములందు స్కర్మమునకు స్థానము లేననియు, ధర్మము కేవలము ముముక్షువుల కొఱకేర్పడిన దనియు తలంచు భ్రాంతిని గీత నివారించుచున్నది.

గీతచెప్పు యజ్ఞమున హింసాసంబంధము ఇసుమంజైన లేదు. అందు జపయజ్ఞమే యజ్ఞములకు రాజని చెప్పబడినది. ముఖ్యముగ పరోపకారమునకై శరీరమును వినియోగపఱచుటయే యజ్ఞమున కర్థమని గీత మూడవ అధ్యాయము బోధించుచున్నది.

పూర్ణస్వార్పణము :

మనము పొందదగు యథార్థమును స్వేచ్ఛకు పణముగా, సంపూర్ణ స్వార్పణమునకు కొడువపడు దేనిని దేవుడు కోరడు. అటుల నగుడు అహంకార శూన్యుడుకాగనే, తానొక సకల జీవుల సేవయందు నిమగ్నుడైనట్లు తెలిసికొనును. ఆ సేవ వానికానందము గొలుపును; అయ్యది వానికి క్రీడాకార్యమగును. అతడొక నూతన పురుషుడగును. భగవంతుని

స్వప్తిలోని ప్రాణుల సేవయందు శ్రమించుటందెన్నడును అతడలసట నందడు.

ప్రేమ :

దుండగిండ మధ్యకు ఉరుకండి. వారి ఉన్నాదమును శమింపజేయు ప్రేమధారలను ఒలికించి సమ్మతిపఱుప యత్నించుడు. విఫలమైతిరా ప్రాణము లర్పింపుడు. మధ్య మాని వేసి వార్తలు తెలుపుటకైన తిరిగిరాకుడు.

సత్యమనగా ప్రేమ. అది అఖండమై పఱుగును. మితప్రజ్ఞుడగు నరుడు దానిని ఎన్నడును సంపూర్ణముగా తెలిసికొనజాలడు. ఐనను మనకు దారిచూపుటకు చాలునంతవరకు అది మనకు తెలియుచునేయుండును. దాని ఆచరణయందు మనము పొరబడుచున్నాము. నరుడు స్వయంప్రభుత్వగల జీవి. తపస్సులు చేయు అధికారమును, ఎన్నిసార్లు చేసిన అన్నిసార్లు వానిని దిద్దుకొను అధికారమును వానికి గలదు. అదియే వానిప్రభుత్వ. ప్రతివాడును తుదిని తనకుతానె శాసకుడుగ నుండవలయును.

ప్రేమాభిమానములు :

కచ్చితముగా లెక్కగట్టవీలగు ఆవిరి, కొంతశక్తి లేక ముఱోబలమువలన నడుపబడు యంత్రమువంటివాడు కాదు నొకరు. అతడు హృదయప్రేరణవలన నడుపబడు యంత్రము వంటివాడు.... ఈవిచిత్ర యంత్రమువలన డబ్బిచ్చిగాని, ఒత్తిడిచేసిగాని, అధికమగుపనిని చేయించుట సాధ్యపడదు. ప్రేమాభిమానమనెడు సక్రమమగు బాగు చేసి దానికి (మానవ

యంత్రమునకు) హృదయ ప్రేరణమును శక్తిని సమకూర్చి పెట్టిన మాత్రమే అటుల చేయింపనగును.

పొగత్రాగుట :

సకాలములో దానిఅనర్థము తెలియరాని కారణము చేత, పొగత్రాగుట కల్లుత్రాగుటకంటె తక్కువపాపమన రాదు. అది వినయవర్తనమును నాశము చేయుచున్నది. మానసియమనెడు భ్రాంతిలో పడవేయుచున్నది. ఒక్కసారి దానికి నశుడైనవ్యక్తి, యిక తెప్పరిలజాలడు. నోటినుండి దుర్వాసన వెలువడును. పండ్లుచెడుచు. గుండెయు, ఊపిరితిత్తులును రోగగ్రస్తములగును. కొన్ని సందర్భములలో దానివలన క్షయవ్యాధి కలుగును. బీజీలు, సిగరెల్లు కాల్చుట సభ్యతయను భ్రమ సంఘము నావరించుచున్నది. అదెంతయు రోతచేటు.

పొగాకు మానవుని బుద్ధిని బండబాటజేయునని టాల్ స్టాయిగారు స్వానుభవమువలన చెప్పినమాట. బుద్ధి పూర్వకములగు ఘోరకార్యములనేకము పొగదావిన మత్తుచే కావింపబడెనని, నిదర్శనములను పెక్కింటిని ఆయన చూపియున్నాడు.

బలము :

దార్ఢ్యము అనివార్యమని భావముకాదు. మాంసమయ శరీరముయొక్క భోగరాగములు తొలగుటతో, కండర బలముపైని వాంఛ సహజముగ తొలగిపోగలదు.

బ్రహ్మచర్య వ్రతస్థుడు గురులకు లొంగక, జిహ్వాను అనుభులో పెట్టుకొని, బ్రతుకుటకు తిననలయునేగాని, తినుటకు బ్రతుకడగదు.

బహిష్కారము :

తనకు విహింసముగగాని, ఆముష్మికముగగాని పతనమును గూర్చు నిషయములనెల్ల ననుడు బహిష్కరింపవలయును.

బ్రిటిషువస్త్రబహిష్కారమునగాని, బ్రిటిషు వస్త్ర బహిష్కారమునగాని ద్వేషభావముండనగును. విచారితవస్త్ర బహిష్కారమున స్వచ్ఛాతీయుల వృత్తి రక్షణ విధాయున్నది. మిల్లు గుడ్డల బహిష్కరించుటయు అటువంటిధర్మమే.

యంత్రతస్థి వస్త్రబహిష్కారణకు మూలము ప్రేమ. సకలవిదేశీవస్త్ర బహిష్కారణకు మూలము ద్వేషమగును.

యంత్రతస్థి వస్త్రమును ధరించుటలో హస్తకర్మ సోపాన ధర్మము భంగపడుచున్నది; దానిని బహిష్కరించుటలో ధర్మరక్షణమున్నది.

కాంగ్రెసుకు బ్రిటిషువస్త్ర బహిష్కారము తాత్కాలికము రాజకీయపుటెత్తు కానోపును. అందు దేశీయులవృత్తి పునరుద్ధరణధర్మము లోపించినచో, అదియు ద్వేషభావముచే కలుషితమై పోగలదు.

బ్రహ్మచర్యము :

బ్రహ్మచర్యము అనగా శబ్దార్థము భగవత్సత్తాజ్ఞానమునకు దారితీయు జీవనవిధానము అని. ఆ సాత్వికతార్థము

ఇంద్రియ నిగ్రహములేక సాధ్యపడదు. అన్ని ఇంద్రియముల నిగ్రహము అనగా (జీవ) ఆత్మ సంయమనము అన్నమాట.

బ్రహ్మచారికి విశేషము ఆహారమక్కఱ యుండదు. విశను చాల శరీరశ్రమ నోర్వగలడు. మానసిక శ్రమవలన అలసిపోడు. సామాన్యపు వృద్ధాప్య చిహ్నములు వానియందు కాన్పింపవు. అవసానకాలము వచ్చినప్పుడు పండుటాకు వలెనో, పక్వమైన ఫలమువలెనో, అనాచూసముగా, సర్వేంద్రియములపాటవముగల్గియే, దేహత్యాగముగావింపగలడు... నయసుమీరినకొలదిని వాని బుద్ధి, శక్తి వికసింపుచు శక్తి వంతమగుచుండును. బ్రహ్మచర్యమెన్నడును ఆరోగ్యభంగకరముకాదు; కేవల బాహ్యనిరోధము అటులకానగును.

బ్రహ్మచర్యమనగా వీర్యరక్షణమని సాధారణముగా అర్థముచేయుదురు. కాని వీర్యరక్షణమాత్రముచేత పూర్ణ బ్రహ్మచర్యసిద్ధిలభింపదు. బ్రహ్మసాక్షాత్కారము సిద్ధింపదు.

యథార్థమగు బ్రహ్మచర్యమనగా బ్రహ్మోచ్ఛేషణమే. బ్రహ్మోచ్ఛేషణము సర్వేంద్రియ నిగ్రహములేనిది ఫలింపదు. స్త్రీగాని, పురుషుడుగాని బ్రహ్మచర్యవ్రతముపూని సర్వవ్యసనములనుండి విముక్తిపొందనగును.

మనసుచే, వాక్కుచే, కాయముచే పూర్ణ బ్రహ్మచర్యవ్రత పాలనముచేయుట నరునకు అసాధ్యముకాదని నాదృశ విశ్వాసము.

బిచ్చము :

ఏదోయొక ధర్మమార్గాన కష్టపడి సంపాదనచేయని బిచ్చగానికి, ఉచితముగా ఆహారముపెట్టు ఆచారమును నా అహింసాధర్మము సహింపజాలదు.

నిర్విచారముగ బిచ్చముపెట్టు ఆచారము జాతికి పతనమును కూర్చినది. బద్ధకము, సోమరితనము, కపటవేషము మున్నగునానిని, దోషవృత్తిని సయితము పురికొల్పుచున్నది.

అపాత్రులకు దానముపేర బిచ్చములు పెట్టుటవలన దాతలకు ఐహికాముష్మికముగ పుణ్యము ఏమాత్రమురాదు.

నెట్టిగా బిచ్చమిడుటకంటె ఆరోగ్యవంతమగు పరిశుద్ధ వాతావరణముగలచోట కర్మశాలలు నెలకొల్పి, బిచ్చమెత్తు (స్త్రీ) పురుషులకు పనులు కల్పించి పోషించుటెంతయు ధర్మ సమ్మతమగు యోగ్యతర కార్యమగును.

భక్తి :

గాలిలేకపోయినను నేను జీవింపగలను గాని, భగవంతుడు లేకుండ జీవింపజాలనని నేను సాక్ష్యముగూడ నిచ్చుచున్నాను.

భగవంతునియందు నాకుగల విశ్వాసమును భంగపరచితిరా, నేను చచ్చినట్లే.

భక్తుడు :

భగవంతుని ప్రేమించు నతనికంటె, తోడిమానవుల ప్రేమించి సేవించుట ద్వారమున, దేవుని సేవించువారిని

దేవుడు ప్రేమించును. దేవునిచే ప్రేమింపబడగల అన్యుడే యథార్థమగు భక్తుడు.

భగవంతుడు :

భగవంతుడు నరుని పోలువాడని నాభావముకాదు. నామట్టుకు నాకు సత్యమన భగవంతుడే. ఇహలోకమున పాలకుడును, వాని శాసనమును వేఱు వేఱైననుల, భగవంతుడును, భగవంతుని శాసనమును (సత్యమును) భిన్నభిన్న వస్తువులుగాని, విషయములుగానికావు.

నావిషయమున భగవంతుడనగా సత్యమే, ప్రేమయే. భగవంతుడే నీతియు, ధర్మమును. భగవంతుడన నిర్భయశ్వసే. భగవంతుడు ప్రాణవిజ్ఞానములకు మూలాధారము. ఐనను ఆయన వీని అన్నింటికిని అతీతముగ దూరమున నుండును.

భగవంతుడన అంతస్సాక్షియే. భగవంతుడు నాస్తికుని యొక్క నాస్తికతత్వమే అనవచ్చును. ఏలన, భగవంతుడు అపారప్రేమతో నాస్తికునిగూడ మననిచ్చుచున్నాడు.

భగవద్విశ్వాసము :

ప్రతివానికిని భగవంతునియందు విశ్వాసము కలదు. కాని ప్రతివానికిని ఆ విషయము తెలియదు. ఎట్లన, ప్రతివానికిని తనయందు విశ్వాసము కలదు. దానిని అనంతముగా పెంచుచో, అదియే దైవము. సచేతనమగు సర్వముయొక్క మొత్తమే దేవుడు. మనము దైవముకాదు గాని మనము దైవాంశమే. మహాసముద్రమునందలి జలకణముల బోలి యున్నాము. ఒకకణమును సముద్రమునుండి వేఱుపఱచి,

కొన్ని ఆమడల మానము విసరి వేసితిమనుకొనుడు. అది తన పరిసరమునుండి విడివడి, నిస్సహాయ దశలో పడిపోవును. సముద్రముయొక్క ప్రభావమును, గాంధీర్యమును అనుభూతి చేయజాలదు. ఐనను ఎవరేని, అదిసముద్రముయొక్క అంశమేనని దానికి చూపగలుగునెడల, దాని విశ్వాసము ఘనమౌచును. అంతట ఆనందాతిశయముతో అది నృత్యము చేయగల్గును. మహాసముద్రముయొక్క మహిమయు, పూర్ణ సత్యమును దానియందు ప్రతిబింబింపగల్గును.

భ గ వం తు ని ఉ ని కి :

ఏ ఆధిభౌతిక శక్తియొక్క యునికినిగుఱించియైనను నేనెఱుగకున్నను, లేక దానిని నేను లేదనినను ప్రయోజనము లేదుగదా? అదే విధమున భగవంతుని, భగవంతుని శాసనమును నేను గుర్తింపకున్నను, లేదని వాదించినను వాని శాసనము నుండి నన్నేదియు తప్పింపజాలదు.

శరీరమును నిర్జించిననే తప్ప భగవంతుని ముఖాముఖిని చూచుట సాధ్యపడదు. భగవంతుని ఆలయమను భావముతో శరీరమునకు సంబంధించిన కార్యములను నిర్వహించుట యొక విషయము; మాంసమయ శరీరముగ దానికి సంబంధించిన కార్యముల విసర్జించుట వేరొక విషయము.

భ గ వం తు ని ఓ ర్పు :

భగవంతుడు ఓరిమిగలవాడు. మిగుల తమ జూపును. అప్పుడప్పుడు హెచ్చరికల జూపుచు, వానిని సరకుగొనక కూరులు తమ వినాశమును తామె కూర్చుకొనుచున్నను అవకాశము నిచ్చును.

భయము :

నరుని గుఱించిన భయమంతటిని పోగొట్టుకొనినాడ నని నేను గట్టిగా నమ్ముచున్నాను. భగవంతుడు సర్వ వ్యాప కుడై యుంటును నేను గ్రహించినాడను.

భాగ్యము :

నిజమునకు నరుల అండయే భాగ్యమగును, గాని బంగా రును, నెండియు సంపదకాదు.

భారీయంత్రము :

భారీయంత్రములవలని అధిరోత్పత్తిని అమ్ముకొనుటకై యితర దేశములతో పోటీపడి, సదా విరోధిభయముతోడ, శాంతివిహీనమగు బ్రతుకే బ్రతుకవలసియుండును.

భౌతిక శాస్త్రాభివృద్ధివలన చేజిక్కునున్న ఎలక్ట్రిసిటీ మున్నగు శక్తుల వినియోగమును నిషేధింతురాయని అనే కులు ప్రశ్నింతురు : ఎవరన్నారు ? ఆ ఎలక్ట్రిసిటీతో తన పనిముట్లను, తన సాధనములను పల్లెటూరువాండ్లు వాడుకో గల్గునెడల, ప్రతి యింటను ఆ శక్తికి స్వాగతమే. లాభకర ముగా గ్రామములలో ఉత్పత్తికాగల వస్తువులను మాత్రము నగరములందు ఉత్పత్తి చేయుటకు నేను సమ్మతించను.

పాశ్చాత్యుల మాదిరిగా భారతీయులు యంత్ర పరి శ్రమలను అభివృద్ధి చేయబూనకుండుగాక. ఇంగ్లాండువంటి పెక్క చిన్న లంకయొక్క సామ్రాజ్యపు అర్థనీతి ప్రపంచ మును గొలుసులతో బంధించివేయుచున్నదే ! ముప్పదికోట్ల జనముగల జాతి అటువంటి దోపిడిపద్ధతికే పాల్పడునెడల, మిడుతల దండువలె లోకమును బీడుక్రింద మార్చివేయదా !

అధికోత్పత్తి గుఱించిన నెట్టి ఆరాటమే లోకమును విస్మయములలో ముంచి, గుఱులపాలు చేయుచున్నది.

భీరుత్వము :

భీరుత్వము చార్జన్యము అను రెంటిలో మాత్రమే ఏది అవలంబసియమని ప్రశ్నించుచో, చార్జన్యమునే వరించు డని సలహా యిత్తును. చూడుడు, 1908 వత్సరమున కొందఱు నన్ను చంపవలె బడినప్పుడు, నా జ్యేష్ఠ పుత్రుడు తా నచ్చొనుండినచో తాను పారిపోయి నన్ను చంపుచుండ విడిచినేయ నలసి యుండెడిదా, లేక తనకు కాయకబలముండి, దానిని ప్రయోగించు కుతూహలము నుండినయెడల, దానితో నన్ను రక్షించి యుండవలసినదాయని యొకప్పుడే ప్రశ్నించినాడు. చార్జన్యమును వినియోగించియైనను అతడు నన్ను రక్షించి యుంట విధియని చెప్పితిని. అట్టి హేతువుతోడనే నేను 'బోయరుయుద్ధము'లో పాల్గొంటిని. అటులనే హింసా మార్గమునందు విశ్వాసముగలవారికి, ఆయుధప్రయోగ శిక్షణ మును ప్రతిపాదింతును.

భారతజాతి భీరుత్వము వహించి మానరక్షణను మాని, అవమానముపాలై, నిస్సహాయ దశలో పడియుండుటకు మారుగా, ఆత్మరక్షణార్థము ఆయుధధారణము చేయుట నాకు ఇష్టము.

మతము :

నా మతమనగా నా అభిప్రాయ మిది. అన్నిమతముల కన్న హెచ్చుగా నేను అభిమానించు హిందూమతమని అర్థముకాదు. నా మతము ఆ హిందూమతమునకును పర

మైనది. అది ఒకని నైజముచే మార్పుచేయ సమర్థమైనది. సశతము పుష్కలము చేయుచుండు సత్యముతో నెన్నడును ఎడల పానగనీయని, అనుసంధానమును కూర్చు శీలము నా మతము.

మధ్యపానము :

మధ్యపాన దోషము ఎండటి శ్రామికుల శుభనిలయములలో స్మృతానముగ మార్చివేసినది. ఒకప్పుడు భద్రావాసములై, శాంతిసదనములై యొప్పుచుండిన గృహములలో ప్రవేశించిన యీ మధ్యపానము ఎట్టి భీభత్సము గావించునో, మగలు త్రాగుబోతులగుట తటస్థించిన మగువలకు బాగుగ తెలియును.

మధ్యముమీద వచ్చు ప్రభుత్వాదాయము నష్టమగునందుచేని, అందుకై తత్క్షణము సైనిక వ్యయమును తగ్గించి వేసి పరిస్థితుల కనుగుణముగా ఎట్లో గడుపుకొనుమని ప్రధాన సేనాపతికి చెప్పివేయ గోరెదను.

మధ్యవర్తిత్వ :

భారతీయ యువజనులను సర్వ వినాశకరమగు పరభాషా మధ్యవర్తిత్వమునకు లోనుచేయుట పరప్రభుత్వము యొక్క మహాదోహకార్యములలో నొకటిగ చరిత్రపేర్కొనగలదు. ఆ పరభాషా మధ్యవర్తిత్వము మనజాతిని నిస్త్రాణలో పడవేసినది. మన విద్యార్థుల ఆయువును హరించినది. వారిని స్వజనమునుండి వేఱుచేసినది. విద్యాభ్యాసమును అనవసరముగా వ్యయకారణము గావించినది. ఈ విధానమే యింకను సాగునెడల, జాతియొక్క ఆత్మయే వినాశము కాగలదు.

మ రణము :

ఒక నాణెముయొక్క రెండు ముఖములను పోలి చావు పుట్టువులు ఒకే విషయముయొక్క రెండు అనన్తలై యున్నవి. నిజముగ చూడ బ్రతుకు, సుఖానందములకన్నను, చావు, జీవన శాధలు, మహాపాపకారకములుగ నాకు తోచుచున్నవి. మానవజీవనచరిత్రను విచారించిన యెడల, శాధలు, చిక్కులు లేకున్నదో మనబ్రతుకున ప్రీతిగొలుపు విషయమే యుండదు. సీతారాముల కష్టములు, చిక్కులు విడిచివేసినదో రామాయణమును చదువుకొను కుశూహలము గొలుపు అంశములే యుండజాలవు. రావణసంహారము పిమ్మట, సీతారాము లనుభవించిన వైభవ చరిత్ర రామాయణమున అతి స్వల్పభాగ మనవచ్చును. మనమందరమును శాధలు, మరణము అనువానియొక్క శుభంకరాంశమును గ్రహించి, వానినలన మనము పొందగల ఆత్మపారిశుద్ధ్యమును, మనోవికాసమును గుర్తించి పాటించి మేలుగాంతుము గాక.

ప్రపంచములో ఎవరో యొకరు పుట్టినట్టి, మరణించినట్టి నిమిషము లేదు. అట్టి యెడ, పుట్టువునుగూర్చి సంశోషించుట, మరణమన్న ఏడ్చుట మూర్ఖతయని గ్రహింపవలయున్నది.

మరణము నిరంతరము జరుగుచుండు చక్రపరిభ్రమణమే. జననములు తదనంతరపు ఉదంతములు నెమ్మదిగ జరుగుచుండు పరివర్తనములే. జీవనముయొక్క పరిణామమునకు జననము ఎంతముఖ్యమో, మరణమును అంతప్రధానమైనదే.

మరణము ఎప్పుడు సంభవించినను వరప్రసాదమే. మరణము దుష్టపిశాచముకాదు; మిత్రులందఱిలో యథార్థమకా మిత్రుడు. అతడు మన యాతనలనుండి విడిపించును; మన కిష్టములేకున్నను సాయము చేయును. అతడు సదా మనకు నూతనావకాశములను, నూతనము ఆశలను కల్పించుచుండును అతడు నిద్రవలె మన అలసటను దీర్చును. ఐనను కూడ స్నేహితుడొకడు మరణించెనేని, విలపించుట మన కొక మూఢాచారమై పోయినదే !

మరణముయొక్క తత్వమును మనము గ్రహించిన యెడల, ఎటులైనను చావును తప్పించుకొని బ్రతికియుండవలయుననెడు వెట్టి ఆతురపాటు మనను విడుచును. అన్ని చింతనలను విడిచి యితరులను చంపియు, వారికి హింసల గల్పించియైనను మనము బ్రతుకవలయునను దురలోచన యుండదు.

జన్మాంతరము కలదను సిద్ధాంతమున విశ్వాసము గల వారికి మరణమనిన భీతియు, జననమనిన ప్రీతియు ఉండుట విడ్డూరముగ కాన్పించును.

మాతృభాష :

ఒక్క భారతీయుడైనను తన తల్లిభాషను మఱచుట గాని, ఉపేక్షించుటగాని, మాటాడుట లజ్జించుటగాని లేక తానా మాతృభాషలో ఆలోచన చేయజాలననుటగాని లేక తన భావములను తన మాతృభాషలో శ్రేష్ఠముగ సాగించుటకు అశక్తుడగుటగాని లేక తన మనస్సున నున్న తలపులను

మాతృభాషలో తన పొరుగువారికి విప్పి చెప్పలేననుటగాని నే నోర్వజాలను.

మా న వ వృత్తి :

దేవుడు గావించిన జీవసృష్టిలోనికెల్ల, తన స్రష్టను గుర్తెఱుగ జాలునటుల సృజంపబడిన జీవి మానవుడొక్కఁడే. కావున మానవుని జీవితగమ్యము దినదినము తన ఐహికాభ్యుదయమును పెంపుచేసికొనుకొనుటకు, తన ఐహిక సంపదల నభివృద్ధి చేసికొనుటకుగాక, అనుదినము తన సృష్టిస్వర్తను అధికాధికముగ సమీపించుచుండుట వాని ప్రధాన వృత్తిగ నుండగావలయును.

క్లిష్టసమయమున ఆదుకొనగలది శీలమేగాని, యేగో సంపద కాదు.

మిల్లు యజమానుల సాయము :

మిల్లు యజమానులును, అట్టి యితరులును కస్తూరిబానిధి ధర్మకర్తలుగా చేగుట నా అహింసకొక శ్లాఘనీయాంశమే. ఎవరి న్యాయపరము బలాత్కారముగగాక, హేతుబద్ధముగ వాదనతో నిలిపివేయవలయునని నేను అభిలషింతునో, అటువంటి మిల్లు యజమానులతో మైత్రిసలుపుటకు నేను సిగ్గుపడను... ఆ ధర్మకర్తల సందర్భమున మిల్లు సాహుకారులగువారు, సాహుకారులు కానివారి నిర్ణయముల నెన్నడును అన్యమార్గములకు ద్రిప్పప్రయత్నించియుండలేదని సంతోషముతో నేను చెప్పగలను. వారి మేళనము ఆ నిధికి మేలుగను, లాభకరముగను నున్నది.

మేలి సామెత :

పెండలకడ నిద్రించుట, పెండలకడ మేల్కొంచుట నరుని ఆరోగ్యవంతునిగను, ఐశ్వర్యవంతునిగను, విజ్ఞాన వంతునిగను జేయును” అనునదొక మేలి నామెత. తొమ్మిది గంటలకు పరుండుట, నాలుగు గంటలకు లేచుట మంచి ధర్మసూత్రము. కడుపులో నేమిలేకుండ ప్రక్క జేరవలయును; కాన సాయంత్రము 6 గంటలకు తుదిభోజనము చేయుము.

మోక్షము :

ఆత్మసాక్షాత్కారమునకై నేను ఆరాటపడుచున్నాను. ఈ జన్మలోనే మోక్షమును పొంద వాంఛించుచున్నాను. నాజాతీయ సేవ నాఆత్మను ఐహిక సంబంధమునుండి ముక్తను చేయుసాధనయందొక అంశమే... నశ్వరమగు ఇహలోక రాజ్యమును నేనుకోరను. మోక్షమనంబడు దైవరాజ్యమునే నేను కాంక్షించునది. ఆ నాకాంక్షితార్థసిద్ధికై నేనొక కొండ గుహలోనికి పోవుట అవసరముకాదు. నేను గ్రహింపవలెనే గాని, నానెంట ఒకటి (గుహ)యుండనేయున్నది.... శాశ్వత మోక్షశాంతిరాజ్యముంగూర్చిన నాయాత్రలో నాదేశాభిమానము ఒకానొక మజలీయే!

మోక్షమనగా మలిన సంకల్పములు భ్రాత్తుగా అంతరించి పోవుటే. నిరంతర తపశ్చర్యలేనిది, మలినసంకల్పములు అంతరింపవు. ఇది సంభవింప గోరుదునేని, అందుకు ఒక్కటియే! ఒక మలిన సంకల్పము నీ దరిచేరినతోడనే, సత్సంకల్పముతో దానిని ఎదుర్కొనుము. ఈశ్వరానుగ్రహముతో ఇది సాధ్యమగును.

శరీర దాస్యమునుండి ఆత్మను విడుదలచేసికొనుటకగు సాధనములలో నేనుచేయు జాతీయసేవ ఒకభాగమేనుకీ !

నేను చేయు జాతీయసేవ కేవలము స్వార్థపరమైనదిగను నెన్నవచ్చును. కాని నశ్వరమగు ఐహిక స్వరాజ్యముకొఱకు నేనపేక్షించుటలేదు. నేను మోక్షమనెడు స్వరాజ్యముకొఱకే ఈతీవ్రప్రయత్నము చేయుచున్నాను.

మౌనము :

మౌనమువలన గొప్ప ప్రయోజనమేమన, నాకది మాటల ఒబ్బిడిని నేర్పినది.... అనాలోచితమగు మాట నా నాలుకనుండి ఎన్నడును జారదని నాకు నేనొక యోగ్యతా పత్రిక నిచ్చుకోగలను. సత్యారాధకుని ఆధ్యాత్మిక శిక్షణమున ఒకయంత్రము మౌనమని నాఅనుభవము నాకు నేర్పినది.

ఇంకేదియు చేయజాలనంతగా, మౌనము మనకోసము నణచగలదని నేను బాగుగ్రహించితిని.

మీనాలుకను ముడుచుకొని, సంఘసేవయందు మీ కరచరణములను వినియోగించుడని నాసలహా. కొన్నియేండ్ల పాటు మీరటులచేసితిరా, పూర్ణప్రయోజనకరమై ఎన్నడును వ్యర్థముకాజాలని భాషణములను మీరుపలుకజాలుదురు.

మౌనము దివ్యజ్ఞానమనదగు సందర్భములుండును. మౌనము నేను సాధించిన ఘనతమవిషయముకాదు; కాని నా కది యొకగణనీయవిషయమే. జైలులోనేను15దినములుమౌన దీక్షలో నున్నపుడు, నేను సత్తమ స్వర్ణమందున్నట్లనిపించినది. నిలువయుండిపోయినపనులు బాకీ తీర్చుకొనుటకు నేను మౌనము పూనుదును. దానివలని లాభము అల్పవిషయము.

యథార్థమగు మానమును చీల్చి వాయుటచేతను, వానిద్వారమున సంభాషణ నడుపుటచేతను భంగముచేయదగదు.

కొంతకాలము అటువంటి మానమును అభ్యాసము చేసినపిమ్మట, మానముయొక్క ఆధ్యాత్మిక ప్రయోజనమును కనుగొంటిని. నేను భగవంతునితో సహచర్యము నెఱుఁగుటకు అటువంటి సమయమే ఉత్తమ తగుణమని ఆకస్మికముగ నా మనస్సునకు తెలియవచ్చినది. ఇప్పుడు మానమునకనుకూలముగ నాతత్వమే నిర్మితమైయున్నటుల అనుభవము కలుగుచున్నది.

యంత్రములు :

గ్రామపరిశ్రమలను ఉద్ధరింపవలెనను మోక్షుతో, యంత్రముల వినియోగమునే ఖండింతునని పలువురు సోపలిష్టులు, కమ్యునిష్టులు మొదలగువారు తర్కింతురు. నా చేతులే యంత్రములుగదా? ఈరాటము యంత్రముకాదా? నా అభ్యంతరము వేలాది ప్రజలకు పనిలేకుండచేయు పెద్ద పెద్ద యంత్రములను గుఱించియే...

ఇక్కలపూ యంత్రప్రయోగపు పిచ్చి పేదలగు లక్షలాది స్త్రీపురుషుల నోటిదాపు కబళమును లాగివేసి, వారికి గత్యంతరము చూపు యోచనయే లేకుండ, ఏకొలదిమంది సాహుకారులనో అధికాధికముగ ధనసంపన్నుల చేయుటకగు పెనగులాటగనున్నది.

మిల్లులు, ఫ్యాక్టరీలు కొన్ని వందలమందికి పనికల్పించుట నిజమే కాని, అందువలన కొన్ని వేలమందికి జీవనోపాధి నాశనమై పోవుచుండే!

భారతభూమి యంత్ర పరిశ్రమలమయమగు నెడల, ప్రపంచములో ఏదేశములను వోచుకొందనూయని నెదుక వలసివచ్చును. బ్రిటను, జపాను, అమెరికా, రష్యా, ఇటలీ మొదలగు దేశముల నావికాబలము నెదిర్చిపోరాడుటకు సిద్ధ పడవలసియువచ్చును.

యజ్ఞము :

తమకున్న సంపదలను పేదలకొఱకును, నిస్సహాయుల కొఱకును దానము చేయునిమిత్తము కానిచో, ఆ సంపదలను స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని తమకడ నిలుపుకొనుటకు అధికారము గలవారుకారు... పేదలను, దీనులను సేవించుటను మించిన యజ్ఞమేమియుండగలదు ?

నిర్దోషియు, నిర్మలుడునునగు ఒకమానవుని ఆత్మార్పణము వేలకొలందియోధుల ప్రాణార్పణముకంటె ఎన్ని రెట్లలో అధికము. మహాప్రభావముకలది. ఒక్కసుజనుని ఐచ్ఛిక త్యాగము, ఎంతటి బలయుతుడైన క్రూరప్రభుని విజృంభము నైనను నిరోధింపజాలును. అటువంటి పటిష్ఠమహా ఆయుధమును దేవతలుగాని, దానవులుగాని సయితము కనిపెట్టియుండలేదు.

యజ్ఞము సలువకుండ, అనగా దానము చేయకుండ, తినునతడు దొంగయని చెప్పు శ్లోకమొకటి కలదు. దేవుడు మనకు అధికారమును, సంపదను ఇచ్చునెడ, వానిని మనము మానవకోటి యుపకారార్థము వినియోగించు కొఱకై యుచ్చుచున్నాడు గాని, స్వాధీనమై యిందియ భోగములకై వినియోగించుకొనుటకుగాను ఇచ్చుటలేదు.

యుక్తి :

యుక్తి అన నాకు వెగటు. ఏమన తఱచుగా యుక్తి ప్రయోగము నీతి సత్యములకు వ్యతిరేకముగ నుండును. హింసకు మూలమగును.

యువకులు :

అవినితిపాలైపోవు మన యువకులు, నైజముచేతనే అట్టివారనలేము. తగిన శిక్షణ లేక నిస్సహాయులైపోయి, అనాలోచితముగా దుర్మార్గములలోనికి త్రోయబడుచున్నారు. అందువలన వారు తమకును, తమసమాజమునకును అనర్థ కారకులగుచున్నారు.

యువకులు శరీరముతో పాటుపడు శ్రమజీవనమనిన వెఱపు జెందుటచే, వారు ధైర్యసాహసములకు దూరులై నిర్వీరులుగనున్నారు.

యోధులకు సలహా :

మీకు (యోధులకు) భూములుకావలయునా, దొరక గలవు. వానిని బాగు పఱచి, ఆదర్శ ప్రాయములగు చేలుగ మార్చుడు. ప్రజాసామాన్యమును క్రుంగదీయుచున్న స్తబ్ధ త్వమును నిర్జింతుగాక. కష్టపడి కృషిచేయుటలో మార్గదర్శులగుట మూలమున మాత్రమే మీరటుల చేయగల్గుదురు. తెలివితేటల తోడను, చాకచక్యము తోడను, మీరు చీపురును, తట్టను పట్టనేర్చి యుండవలయును. మరుగుదొడ్ల ముఱికి దొలగించుట అసహ్యకార్యమనిగాని, గౌరవహీనమనిగాని తలంపరాదు. ఈపనిలో ఉత్తీర్ణులై 'విప్రోరియాక్రాసు' పతకమును గడించుట వీరోచిత కార్యము కాగలదు.

రాజీ :

సత్యాగ్రహి యగునాడు, గౌరవప్రదమగు రాజీకిగల అవకాశము నెన్నడును చేవిడువడు. కాని అది వ్యవస్థాపకమగుపట్ల పోరాటమునకు నెనుదీయడు. వానికి పోరాటము సాగించుటయు, పోరాటము నాపుటయు ఒక్కటే. ఒకే లక్ష్యసిద్ధికే అతడు పోరాడినను, పోరాటము నాసినను అతడు ఎవరియెడను ఎన్నడును సంశయమును పూనడు. ఏ మాత్రము సందు నొరకినను మైత్రికైయే చేయిజూచును.

మానవుడు సిద్ధాంతముగ సత్యమని తెలిసికొనినదానిని ఆచరణయంగు సాధనచేయుట సదా సులభముకాదు. జీవులన్నియు ఒక్కటే. అందువలన పుణ్యశీలుని, పాపిని ఒకేతీరున చూడవలసియున్నది. “ఒక పండితునియెడను, కుక్కయెడను, కుక్కను వండుకొని తినువానియెడను సమదృష్టితో నుండవలయును” అని గీతచెప్పుచున్నది. నేనొకపామువిషయములో, స్వయముగ నేను దానిని చంపకున్నను, దానిని చంపుటలో కారణభూతుడనైతిని... కాని అటులగాక తప్పినది కాదనుట వలని లాభములేదు... నేను గ్రామసీమలో సిద్ధముచేయబడిన మంగలికత్తి నే వినియోగించ వలసినది. ఒక గ్రామవాసి మంగలికి ఉపకారము చేయబూని, అత డెట్టి కత్తిని వినియోగించుచున్నను సరియేనని, వానిచే ఔరము చేయించుకొంటిని. కాని ఒక్క యంశమున వానితో రాజీ పడలేక పోతిని. అతడు నాతో సరిసమానముగజూచి హరిజనునికి ఔరము చేయనొల్లని కారణమున ఆమంగలిని వదలుకొం

టిని... నా యీ వర్తనమును ఇతరులు అనుకరింపకుండుట గాక.

కొన్ని ప్రధాన ధర్మసూత్రములుగలవు; వానిపట్ల రాజీకి అవకాశముండదు. వాని ఆచరణమునందు ప్రాణమును సయితము అర్పణ చేయవలసినదే. ఒకడు కత్తి జూపి నా మతమును మార్చుకొమ్మని పట్టుబట్టును. ఒక మిత్రుడు మాంస భక్షణచేయుమనియో, మద్యపానము చేయుమనియో బాలాత్కరించును. ఆ నిర్బంధములకు తలయొగ్గుటకంటె ప్రాణమును తృణముగజూచి విడుచుట మంచిది; విధికూడను.

నా జీవితోదంతములం దెల్లెడల, నాసత్యనిష్ఠయేరాజీ యొక్క శోధను గ్రహింప జేసినది. రాజీభావము సత్యా గ్రహమునందు అత్యంత ప్రధానాంశముగ నాడుతర జీవితమున తెలిసికొంటిని. అందువలన నేను తటచుగా నాప్రాణమును అపాయస్థితిలోనికి దెచ్చుకోనయ్యెను; స్నేహితుల కినుకకు పాత్రుడ కావలసి వచ్చినది. కాని యీ సత్యము వజ్రమంత కఠినమును, శరీరపుష్పమంత కోమలమునైనది.

రామనామము :

స్వార్థరహిత గృహస్థ ధర్మమే మానవ సద్ధర్మమని భావించుస్వార్థరహితసంసారి దేశసేవాభిలాషికాగలడు. రామనామము కార్యభారమును తగ్గించి త్యాగశీలతను అలవటచును. బుద్ధిభ్రమను కలిగింపదు. సేవాపరతంత్రత లేకుండ సమృద్ధానము అలవడదు.

నేను రామనామమువలన ఉద్ధరింపబడినటులనే క్రైస్తవులు ఏసుక్రీస్తునామ జపమువలనను, మహమ్మదీయులు అల్లా నామ జపమువలనను శాంతిని బడయ గల్గుదురు.

చదువులు ఎక్కువగుటచేత ఎవరిదృష్టి చెడటిపోలేదో అట్టి పాఠకునికొఱకు రామనామమును గుఱించి ప్రస్తావించుచున్నాను. మన జీవితములో అనేక దశలందు చదువులు మనకు తోడ్పడు చుండును. కాని పరిశోధనలు, అన్వయములు, సంభవించు సమయములందు అవి కేవలము నిష్ఫలములగుచున్నవి. అట్టి సమయములందు (దైవ) విశ్వాసము మాత్రమే మనలను రక్షింపగల్గును.

రామనామమును సర్వవిధముల శోధింపుచు, ఆ రామనామము తమ నెల్లెడల సంరక్షింప వలయునని అడియాసలు పెంచుకొనువారికి రామనామము ప్రయోజనకారి కాదు. ఎవరు దైవభీతితో వర్తింతురో, ఎవరు ఆత్మనిగ్రహము కలిగి యుందురో, ఎవరు సర్వదా ప్రయత్నించుచును సఫలతగాంచ లేకుందురో అట్టి వారికి రామనామము ఉపకరించును.

లెక్కలు :

దేవుని లెక్కల బుక్కులలో మన చేతలుమాత్రమే నమోదు చేయబడును. మన చదువులకు, మనమాటలకు అందు తావుండదు.

మన చేతల మంచి చెడ్డలన్నియు అందువ్రాసియుంచబడును. జగత్తులో అంతకు మించిన లెక్కలు లేవు.

వర్ణము :

ధర్మశాస్త్రములలో 'వర్ణ' మనగా 'ధర్మ'మని చెప్పబడినది... హైందవధర్మము మనలను భయమునుండి రక్షించినది. హైందవ ధర్మము గాకు సహకారమై యుండనియెడల నేను ఆత్మహత్య చేసికొనుటతప్ప గత్యంతరము లేకపోవును.

ఎవడు ఏ వర్ణములో పుట్టునో, ఆ వర్ణవృత్తి తన ధర్మమని భావించి (నీతి విరుద్ధ కార్యము ఏవర్ణధర్మమును కాజాలను) చేయుచుండగా లభించు ఆదాయముచుండి తన సామాన్య జీవితకు కావలసినంత యుంచుకొని, మిగిలినదానిని సర్వజన కల్యాణమునకై ఉపయోగించుచుండును.

నాలుగు వర్ణములను ఈశ్వరుని శరీరముయొక్క నాలుగు అవయవములతోపోల్చి వేదములు వర్ణించుచున్నవి. శరీరమండలి అవయవములలో హెచ్చుతగ్గులు లేనట్లే, యీ వర్ణములలో హెచ్చుతగ్గులు లేవు.

ఈ నాడు హెచ్చు తగ్గుభావములు కల్పనయై, సంఘమున అశాంతి, కలహములు వ్యాపించినవి.

గీతలోని వర్ణధర్మము ఇట్టిసామ్యధర్మమేగాని, సామ్యవాదముకాదు. అట్టి వర్ణధర్మమును ఆచరణయందుబెట్టి ప్రజలందఱును ధన్యులగుదురుగాక.

వర్ణధర్మమును అనుసరించుటలో స్వార్థ మెంతమాత్రము నుండదగదు.... బ్రాహ్మణుడు బ్రహ్మను తెలిసికొని, బ్రహ్మనుగూర్చి తెలుపుటలో కాలము వినియోగించుగాక. తన జీవితకు గతి దేవుడే చూచునని నమ్మియుండవలయును.

క్షత్రియుడు ప్రజలను చాలించు కర్తవ్యమును నెఱవేర్చుగాక. అందుకుగాను తన జీవితకై కొంతమాత్రము వ్యయము చేసికో దగును.

వైశ్యుడు జనులమంచికై వ్యవసాయము, గోరక్షణను, వ్యాపారము చేయుగాక. అందు లభించిన ధనములో కొంతన జీవితకై న్యాయముగ కావలసినంత దీసికొని, తక్కిన దానిని లోక క్షేమమునకై వినియోగించవలయును.

ఇట్లే శూద్రుడు సేవచేయుటలో తనధర్మమును నిర్వహించును.

సామాన్యముగా వర్ణనిర్ణయము జన్మనుబట్టియే చేయబడును. కొంతవఱకు మాత్రము కర్మనుబట్టియు చేయవగును. ఇట్టి వర్ణధర్మమునుబట్టి ప్రపంచము నడుచునెడల, ఎల్లెడల ఆనందము తాండవించును. అన్యాయము తొలగిపోవును. ఈర్ష్య నశించును. ఎవడును ఆకలిచే చానడు...

ఎవనికి వాడు తనయిష్టమైన పనిని మంచిదనుచు పూనునెడల వర్ణసంకరమైనదని భావించును.

వాగ్దానము :

అన్నిటికంటె పవిత్రుడవును, నిర్దోషివియునైయుండ, జాగరూకుడనై యుండనెంచుము. నీప్రాణమునైనను ఒడ్డి నీ వాగ్దానముల నిలుపుకొనుము. వాగ్దాన భంగమనగా సత్య ప్రసాదమే.

సామాన్యత్యాగముల సాయమున సాధ్యముగాని కార్యములు, అసాధారణత్యాగముల విధించు దీక్షల మూలమున

సూసాధ్యములు కాగలవు. కావుననే వ్రతములు జీవితమునన్ద
రింపగలవని విశ్వసింపనగుచున్నది.

ఆవేశదశయందు దీక్షలుపూనుట తేలికయే. కాని
ప్రలోభము లలముకొనుతరిని, ప్రతిసల నిలుపుకొనుట దుష్ట
భము.

ప్రాచీనకాలమున ఆదర్శపురుషుల నోటిమాటయే
'నోటు' క్రిందచెల్లుబడి యయ్యెడిది. కోట్లాదిధనమాతో ప్రమే
యముగల వ్యవహారములు వాగ్మూఢులగు అనుమతి మాత్ర
ముతో నిర్వహింప బడెడివి. ఇంతేలే! మన సాంఘిక న్యవస్థ
యంతయు ప్రమాణ వచనముయొక్క పవిత్రతపై నాధార
పడియున్నది.

వ్యాపారము :

పూర్తిగా న్యాయసమ్మతమగు వ్యాపారము చేయుట
కష్టసాధ్యమే; కాని అసాధ్యముకాదు. వ్యాపారము ధర్మ
బద్ధమైనకొలదిని అది హెచ్చు జయప్రదముగ సాగగలదనుట
యథార్థము... సత్యమేమన ధర్మానువర్తనమునకును అధిక
సంపాదనకును పొత్తుకుదురదు. ఆత్మపరిశోధనచేసికొనునెడల,
ధర్మబద్ధమగు వ్యాపారములో చిక్కు ఇసుమంతేని యుండ
జాలదు. ఉన్నచిక్కులంతయు వ్యాపారియొక్క అత్యాశ యం
చున్నది.

విగ్రహారాధన :

ఒక పరమలక్ష్యమును సూచించుటకు ఉపయోగపడి
ననే విగ్రహారాధనను హిందూమతము అంగీకరించుచున్నది.

కేవలము విగ్రహమే పరమపావ్యము అగునెడల అది సాపేక్షాత్మకముగా భావ్యమైనదిగా మారుతుంది.

నేను విగ్రహారాధకుడను, విగ్రహ నాశకుడనుకూడ నగుదును. విగ్రహారాధకులకు నెచుక ఆధారముగలదున్న భావమును నేను మన్నింతును. మానవజాతిని ఉన్నతికి జెచ్చుటకు అదేంతయు ప్రయోజనకారి అగుచున్నది. ఈ భావమును అంగీకరించుటలో విగ్రహారాధకుడనే. భగవంతుని ఒకడు తాను అర్చించు విధానమునందున్న మఱి యేలాటి యితర విధానమునందును, సద్భావమును అంగీకరింప నిరాకరించుటనెడు దురాగ్రహ రూపముగ విగ్రహారాధనను భవంతు సముచ్చేయవలయుననెడు అర్థమున నేను విగ్రహనాశకుడనే.

విజ్ఞానము :

విస్తారముగా చదువుకొని, విస్తారముగా గ్రంథములు చదివిన, విస్తారముగా లోకజ్ఞానమును సంపాదించి, తుదకు తాను గ్రహించినది బహు స్వల్పమని నరుడు తెలిసికొనును.

విద్య :

ఆధునికవిద్య మన అనుదిన జీవితముతో సంబంధముకలది కాదు. అది మనశరీరమునుగుఱించియు మనమజ్ఞానములోనే విడుచుచున్నది. మన గ్రామములగుఱించియు, మన భూములగుఱించియు, మన విజ్ఞానముయొక్క గతియు అంతే... మన శరీరమునుగుఱించి, మన యింటినిగుఱించి, మన గ్రామమునుగుఱించి, మన పరిసరముల నివసించువారినిగుఱించి, మనము పండించు పంటలగుఱించి, వాని చరిత్రను గుఱించియు ఇతర విషయములను తెలిసికొనుటకు ముందుగా నేర్వవలయును.

విద్యాభ్యాసము :

బడులకు, పాఠశాలలకు, కళామందిరములకు పోవుచుంటు విద్యాభ్యాసముచేసుట వట్టి మూఢాభిప్రాయము. ప్రపంచమున మన స్కూలులు, కాలేజీలు తలజూపనికాలమున ఎంత తెంతటి పండిత ప్రవగులో లోకమున సుప్రసిద్ధులై వెలయగల్గిరి. ఆత్మ విద్యకు సాటిరాగల చదువెందునునుండబోదు. సత్యజ్ఞానములో పొల్లుపోవు తుక్కును పట్టుకొను జల్లెడలనుగ మనస్కూళ్లు, మనకాలేజీలు మనను తయారుచేయుచున్నవి. చెఱగి పారవేయదగిన ఊకను ప్రోగుచేసికొనుచున్నాము.

విద్యాప్రి :

అత్యంతమగు భావస్వాతంత్ర్యమును, భావప్రకటనయందు స్వేచ్ఛయు విద్యార్థులకు ఉండవలసినదే. వారే రాజకీయపక్షమునెడలనైనను బహిరంగముగా సానుభూతి తెలుపనగును; కాని వారు విద్యాభ్యాసము చేయుకాలమున నా అభిప్రాయముతో, కార్యక్షేత్రమున ప్రవేశించు స్వాతంత్ర్యము పొందుకొండగదు. విద్యార్థి చదువుల సాగించుచు ఏకకాలమందు రాచకీయ కార్యములలో గూడ పాల్గొనుట పొసగదు.

విదేశ వ్యాపారము :

పట్టణములకు, నగరములకు వలయు వానినెల్ల భారతావనియందలి పల్లెలు ఉత్పత్తిచేసి సమకూర్చి పెట్టుచుండెడివి. నేడు మననగరములు విదేశీయులవ్యాపార నిలయములైపోయి,

పల్లెలను సయితము పనికిమాలిన విలాయతి చవుకవస్తువులతో నింపి వేసినవి.

విధి :

విద్యుక్త ధర్మములందు ఒకటి గొప్పది, మఱొకటి లాజ్ఞ అనుగణనలేదు. కీర్తినిగాని, ప్రతిష్ఠనుగాని సరకుగొనక తుదిని మిత్రుల అభినందనములగాని, ఆమోదమునుగాని నిరీక్షింపక ధర్మవిధుల నిర్వహింపవలయును.

విధి నిర్వహణము :

ఒకని విధినిర్వహణము ప్రజాభిప్రాయముపై ఆధారపడి యుండదగదు. మనస్సాక్షికిని, వివేకమునకును ఏది ధర్మమని తెలియునో, అద్దానిని ఇతరులు అక్రమమని తలంచినను లెక్కసేయక తాను నిర్వహింపగా వలసినదే.

ప్రేమమార్గము అనంబడు అహింసా పథమున ఒక్కొక్కెడ ఏకాకియై నడువవలసి వచ్చును.

ఏసమయమునగాని నా విద్యుక్త ధర్మ మెటున్నది అని విచారించుకొనునేగాని, శూరభురుషుడెన్నడేని దీనినిర్వహణమున గాకేమి వాటిలునోయని చింతింపబోడు. సక్రమముగ నిర్వహింపబడు విధాయక కర్మ దాని సత్ఫలము వదియిచ్చియే తీరును; ఐనను కర్తదాని ఆశబెట్టుకొని నడువదగదు.

గృహస్థుడనుగాను, న్యాయవాదిగాను, సంఘసంస్కర్తగాను, రాజకీయ తంత్ర వేత్తగను, నావిధులను సక్రమముగ నిర్వహించు నిమిత్తము దక్షిణాఫ్రికాలోనుండగా నేను ఒంటరి జీవితము గడపవలసి వచ్చినది. అట్టియెడ నా

స్వదేశీయులతోడనై నను, యరపియనులతోడనై నను నాకు గల మానవసంబంధ చర్యలందు నిష్పష్టమగు అహింసా సత్య సాధనలను, కఠోరనియమబద్ధమగు మిథునధర్మములను నడుప నలసినవాడనైతిని... కేను గావించిన సాధనలనుసాగించి, కేను పూనిన ఆశావిశ్వాసములను వహించినయెడల, ఏ పురుషుడైనను, ఏస్త్రీయైనను కేను పొందిన విజయమును పడయ గల్గుననుటలో ఇసుమంతయు సందేహము లేదు.

వి ధే య త :

క్రమశీక్షణ కలవడిన యోధుడు, పైవారి ఆజ్ఞాపనల గూర్చి సదా హేతువాదనలకు దిగబోక, ఉత్సాహముతో విధేయుడై అనునర్తించును. విచ్ఛిన్నభటుడు తన నాయకుని ఎన్నుకొనుసమయమున తన హేతువాదమును వినియోగించు కొనును; కాని ఆతని యెన్నిక ముగిసినపిమ్మట, నాయకుని ప్రతి ఆజ్ఞను విమర్శించుచు, తాను దానిని అనువర్తింపవలసిన తరిని, అధికారి యుత్తరువును తనతర్కమనెడు దాగలిపైనిడి పరిశోధింపబూని తనశక్తిని, కాలమును వ్యర్థముచేయబోడు.

ధర్మనిర్ణయ సందర్భమున దౌర్బల్యమును జూపు డనియో, లోబడిపోండనియో, సలహానిడుచుంటిననిగాని, ప్రోత్సహించుచుంటిననిగాని, యెవరును నన్నాక్షేపించ కుందురుగాక. కాని ప్రతిక్షోదవిషయమును ఘనముచేసి, అందేదో ధర్మతత్వమిమిడియున్నదను వాదనలకు దిగవల దనియే నేననునది; ఆమాటలను నేనెన్నిసారులైనను చెప్ప గలను.

విప్లవకారి :

విప్లవకారులగు నాసోదరులకు నేనుచేయుమనవి యిది. ఉరికంటముమీద మరణించు సాహసయజ్ఞము, బలియాస్త్రాణి శుద్ధమయినప్పుడు మాత్రమే ఫలప్రదము కాగలదు.

విమర్శ :

ఇతరులను విమర్శలపాలు చేయకుము. నీవిమర్శకుడవు నీన కమ్ము. నీ వెంతయు సుఖంప గల్గుదువు.

నా జీవితకాలమందంతటను నేను నన్ను మెచ్చుకొని పొగడు మిత్రులవలనకంటె, నన్ను విమర్శించు మిత్రులవలన మెచ్చు మేలును పొందితిని. ఇతరులు మనను ఎఱులచూచె దరో, అటుల మనను మనము చూచుకొనుట మంచిది. మన మెంతగా ప్రయత్నించినను మన యోగ్యతను మనము గ్రహింపజాలము; ముఖ్యముగా మనలోపములను తెలిసికొనుట చాలకష్టము. మన విమర్శకులయెడ కోపముపూనుట మానిననే, మన దోషములను మనము శాగుగ గ్రహింప జాలుదుము.

వీర్య నాశనము :

జనసేంద్రియముయొక్క యేకైకమును, మహిమాన్వితమునగు సహజకర్మ సంతానోత్పత్తియే యనెడు భావము స్త్రీని, పురుషుని ఒక్కసారి ఆవేశించినయెడల, తద్భిన్నమగు నే యుద్దేశముతోడి సంయోగమైనను దోషపూరితమగు వీర్య నాశన చేప్తయేయుగునని వారంగీకరింపవలసియుండును; తత్ఫలితముగా స్త్రీ పురుషులనుభవించు క్షణకాల సుఖ

తొల్యముగూడ అందుకు సమానమగు క్షేమార్హముగాని దివ్యశక్తి వినాశకార్యమనియు నొప్పుకొనవలసినదే.

వి రో ధ ము :

ఇంటిలో కొంచమే అన్నమున్నది. (చేదరాలు)తల్లి. ఆమె బిడ్డలు ఆకలిగొని యున్నారు. వారి క్షేమలాభములు వేటువేటు. తల్లి అన్నము తినెగా బిడ్డలకు తిండియుండదు; బిడ్డలు తినిరా, తల్లి తిండిలేకుండ కూలికి పోవలసియుండును. ఐనను వారిమధ్య విరోధమున్నదనియు, ఆ అన్నము కొఱకై నారిలోవారు కొట్లాడుకొని బలయుతురాలగు తల్లి ఆ అన్నమును లాగికొని తినివేయవలెననియు సిద్ధాంతము చేతుమా?

అటులనే తమక్షేమలాభములు భిన్నములైనను, ప్రజలు ఒండొరులను శత్రులనుగ భావించి, హింసాప్రయోగములకు దిగి, కృత్రిమ పద్ధతులతో లాభములగడింప యత్నింప దగదు.

వి లు వ :

జబ్బునకు విలువ మానవజీవులమీద పలుకుబడి గలిగి యుండులే. (అనగా మానవుల అభిమానమును పొందగలుగుటన్నమాట) అదిలేదా, ఎన్నితొక సంపదలున్నను నిష్ఫలమే. అటువంటి అభిమానము కలవానికి ఈసంపదలు అవసరములునుకావు.

వి వా హ ము :

వివాహక్రతు సమయమున నగుడు ప్రకటించు ఈప్లితములలో తన వధువు యోగ్యుడును, ఆరోగ్యవంతుడునగు కొమారునికి తల్లియగుగాక అనునదొకటి... సంతానము కని

తీరవలయునని దాని అర్థముకాదు; కాని సంతానము కోరు నెడల ధర్మనిర్ణీతమనెడు భావముతో వినాహము చేసికొనుట ముఖ్యమని తేలును. బిడ్డల గోరనివాడు వెండ్లియే చేసుకో నక్కరలేదు. కామవాంఛా తృప్తికొనుటకు వినాహము వినా హమేకాదు. సతీపతులిగురకును సంతానము కావలయునని కోరిక కలిగినప్పుడు మాత్రమే సంభోగక్రియ అంగీకారమని వివాహక్రతువునకు అర్థము... ఆ కార్యము దై వ ధ్యా న పూర్వకముగా జరుగవలసియుండును.

వివాహముయొక్క ముఖ్యోద్దేశమే ఆత్మనిగ్రహము.. సత్సంతానార్థము కానట్టి వివాహము వివాహమేకాదు... ప్రథమపుత్రుని 'ధర్మజుడ' నియు అనగా ధర్మనిర్వహణార్థము పుట్టినవాడనియు, తదనంతరము పుట్టినవారిని 'కామజు' లనియు మనువు వర్ణించియున్నాడు.

విశ్వాసమును, అఖండపతిభక్తిని భార్య విధిగా చూప వలసియున్న తీరుననే భర్తయు తనవిశ్వాసమును, పరిపూర్ణాభి మానమును భార్యయెడల చూపవలసియుండును.

వివాహమును పవిత్రనీక్షగా స్వీకరించినపట్ల, ఆ కల యిక భౌతికశరీరసంబంధమైనదికాక, పవిత్రాత్మ సంయో గమై విరాజిల్లుచు, ఏయొకరి మరణానంతరమైననుకూడ అభేద్యమై నిలచియుండును. ఇట్లుసత్యమగు ఆత్మసంయో గము పరగునెడల విధవగాని, విధురుడు*గాని చునర్వివాహము తలపెట్టుట అసంభవము, అక్రమము, అధర్మమునగును.

* విధురుడనగా భార్య వియోగమైన పురుషుడు.

యవకునకు భార్యావియోగము సంభవించెనేని అతడు పునర్వివాహము చేసికోనగుచో, అదేవయస్సుగల వితంతువునకు ఆహక్కు ఏల ఉండదగదు? విజ్ఞానప్రేరితమగు ఐచ్ఛిక వైధవ్యము జాతికొక అమూల్యనిధియే. కాని అజ్ఞాన ప్రేరితమును, నిర్బంధమును అగువైధవ్యము మనకొక కిశంకము... లోలోన పునర్వివాహచింతలో ముగ్ధిపోవుచు, ఒక క్రూరాచారమునకు భయపడి పునర్వివాహము చేసికోనాహసించని వితంతువుయొక్క శాపము, క్షంభవ్యము కాజాలని బానిస తనమున ఆమెను అణచిపెట్టియుంచునంత కాలము ఆసంఘము తలపై పడియేయుండును.

విశ్వాసము :

సామాన్యముగా 'గుజవు' అనబడు దానిపైన ఆధారపడియుండు విశ్వాసము పసలేనిది !

విశ్వాసము, లేక భక్తి ఒరులు ఇచ్చిన వచ్చునది కాదు; అదిలోపలినుండియే పుట్టుకొనిరావలయును.

భక్తి, అనుభవమువలనజ్ఞానముగమారును. అది హృదయమునుండి వచ్చునదియేగాని బుద్ధి ఆధారమునచేకూరునది కాదు. బుద్ధి యనునది భక్తికి అవరోధముకూడ కాగలదు.

నాకు స్ఫురించు ప్రతియూహయు, ప్రతికర్మయు ఆత్మ ప్రేరణ ఫలితములేనని నేను గ్రహించినటుల గట్టిగ వాదించజాలను. కాని నాజీవితములో నేను పూనుకొనిన ఘనతమోద్యమములును, న్వల్పకార్యములుగ నెన్నదగినవియు, పరిశీలనచేసి చూచునప్పుడు, అవన్నియు ఆత్మచే ప్రేరేపింపబడెనని చెప్పుట దోషముకాదని తలంచుచున్నాను.

నేను దేవుని చూచియుండలేదు; మఱియు అతడిట్టి వాడని గ్రహించియునుండలేదు. భగవంతునినుండు ప్రపంచమునగల విశ్వాసమును నాదానిగ జేసికొనినాడను. ఆ నా విశ్వాసము తుడిచివేయ వీలుపడునది కాకున్నది. నేనా విశ్వాసమును అనుభూతితో తుల్యముగ భావించుచున్నాను. విశ్వాసమును అనుభూతిగ వర్ణనచేయుట సత్యమును కొంత తగ్గించుట కానగును; భగవంతునియందు నాకుగల విశ్వాసమును అభివృద్ధించుటకు తగిన భాషను నేనెఱుగననుట యొక్కవ నిర్దుష్టమనవచ్చును.

వై రా గ్య ము :

వైరాగ్యధర్మమునందు నాకు అభిమానముమెండు; కాని ఆవైరాగ్యమును కర్మలో, కర్మద్వారమున ప్రాపింపవలయును... శరీరము ఆయాపనులలోమునిగి యుండగా, వానియందు నిస్సంగవృత్తి కలిగియుండుటే వైరాగ్యము—సన్న్యాసము.

వై రు లు :

ఇతరులు మన అభిప్రాయములను ఎటుల మన్నింపవలయునని మనము కోరుదుమో, మనవైరులును అటులకోరుకొను అధికారము కలిగియుందురు. మనప్రతిపక్షులను మనవైపునకు త్రిప్పకొనగల ప్రతి అవకాశమును వినియోగింపవలయునని అహింసాధర్మము విధించుచున్నది.

వై ప్రా యి భ వ న ము :

నేనొక్కదినము నిరంకుశాధి నాయకుడనగుట తటస్థించెనేని, వైప్రాయయొక్క పశువుల గుడిశెలో అనదగు

నట్లున్న ఘోషి హరిజనుల గుడిసెలను శుభ్రపఱచుటలో ఆ దినమంతయు గడిపెదను. అచ్చో గానవచ్చునంత పేదరికముగాని, ముఱికిగాని, వైస్రాయి కళ్లముందుననే, ఆయన దరిదాపులనే యుండుట లజ్జాకరము. నామాట చెల్లునెడల వైస్రాయి భవనమును ఒక పెద్ద ఆసుపత్రిగా మార్చివేతును. ప్రెసిడెంటు 'క్రూగరు' గారుండు ఇల్లుచూడరాదా! అది బిర్లా ఆశ్రమగృహము పాటిదై నను కాదు. 'క్రూగరు' నివాసము ఒకకుటీరము!

వ్యవసాయము :

బుద్ధియొక్క వ్యవసాయము హృదయముయొక్క వ్యవసాయముకన్న చాల తక్కువదే సుమీ!

శరీరము :

శరీరమునకు సౌఖ్యములు కొంత పరిమితిలో అవసరములే. కాని ఆ మితిదాటినప్పుడు 'అవియే సహకారములగుటకు మారుగా అవరోధము లగును... శారీరకావసరములను ఇంతేల, సంకుచిత ఆత్మ ప్రేరితమగు బుద్ధియొక్క అవసరములను సయితము తృప్తిపఱచుకొనుచు పోతిమేని, అట్టి చర్య తుదకు ఎక్కడనో ఆగిపోవలసినదేయై, అది శారీరక మానసిక వ్యభిచారమున ముంచి నాశనము చేకూర్చును.

మన శరీరమునుగుఱించిన పూర్ణజ్ఞానము మనకున్నచో మనము విశ్వమునంతను ఎఱింగినట్లే.

శరీరమును స్వార్థబుద్ధితోడను, ఇంద్రియ భోగము కొఱకును పరపీడనార్థమును వినియోగించినప్పుడు దానిని దుర్వినియోగము చేసినవార మగుచున్నాము. ఇంద్రియము

లను నిగ్రహించి, యానత్ప్రపంచక్షేమము కొఱకును మన శరీరమును వినియోగించి నప్పుడు దానిని సద్వినియోగము చేసి, వారమగుదుము.

శ్రద్ధ :

నీవు చేయుపని యెంత స్వల్పమైనదైనను కానిమ్ము. నీయాపచ్ఛక్తితోడను దానిని నిర్వహింపుము; నీవు అత్యంత ప్రధానమని యెంచు కార్యమునెడ నీవెంతటి శ్రద్ధజూపుదువో, అంతటి పూర్ణ శ్రద్ధను చూపుము. ఏలన అట్టి స్వల్పాంశముల ననుసరించితే నీయోగ్యతనిగ్గయింపబడును. శాసనకర్తలు :

(స్త్రీలు, ఆయా కులములవారు, వర్గములవారు శాసన సభల లోనికిని, ఉద్యోగములలోనికిని పోయినగాని తమతమ సంఘ ప్రజలకు మాగ్గముల జూపి, నడుపుచు, వారియోగక్షేమముల గాపాడు వారుండరను వాదనకలదు.)

శాసన సభ్యులు ఓటరులకు మాగ్గము చూపవలసిన వారనుకొనుట వట్టి భ్రమ. ఓటరులు తమ ప్రతినిధులను శాసనసభలకు పంపుట తాము వారిచే నడుపబడుట కొఱకు కాదు. తమ యభిప్రాయముల చొప్పున వర్తించి, తాము నిర్ణయించు కార్యముల నిర్వహించు నిమిత్తమే తమ ప్రతినిధులను ప్రజలు శాసన సభలకు పంపుచున్నారు. శాసన సభ్యులు ప్రజల సేవకులు మాత్రమే.

శాసన సభ్యులు శాసనకర్తలనెడు భ్రమ యెప్పుడు తొలగునో, అప్పుడు శాసన సభలలోనికి ఎగబాకవలయు ననెడు అసహ్యపు పోటీలు తగ్గిపోవును. అత్యుత్తమ మార్గ

దర్శకత్వము శాసనసభల వెలుపలనుండువారిదని గ్రహింపవలయును. ప్రభుత్వోద్యోగుల విషయమును ఇట్టిదే. నిజమగు శాసనకర్తలు ప్రజాసామాన్యమే.

శాస్త్రము :

నేడు శాస్త్రావలోకనముపేర జరుగునది, మన వ్యక్తిత్వమును ఉన్నతికి దెచ్చుటకు మారుగా, మనలోని దివ్య శక్తులను ప్రబుద్ధము చేయుటకు బదులు, మిగుల నికృష్టములగు పేరాశలను పెంపొందించుచుండెనను సత్యమును కాదనువారెవరు?

శ్రామికులు :

యథార్థమునకు సాహుకారు, శ్రామికుడు ఒండొరులకు పోషకులై యున్నారు; ఇరువురును వినియోగదారులకు పోషకులగుదురు. ఈ పోషక సిద్ధాంతము ఏక పక్షముగ నడుచునది కాదు; పోషకత్వమున ఆధిక్యతా సూచనయులేదు. ఇందు ప్రతివాడును రెండవవానిని నిష్కపటముగ నమ్ముకొని, తనక్షేమము రెండవవాని క్షేమమునందు అంతర్గతమై యున్నదని విశ్వసింపవలయును. “మీరు దేవతలను తృప్తిపఱచుడు; దేవతలు మిమ్ము తృప్తిపఱతురు. ఇట్లు ఒండొరులు తృప్తిపఱచుకొనుటచేత, ఇరువురును శ్రేయస్సును గాంతురు.” అనిగీత బోధించుచున్నది. జగతిలో దేవతలనెడు జాతి వేఱుగలేదు. సృష్టిశక్తిగలవారే దేవతలు. ఆ దేవతల సృష్టిశక్తిని వినియోగించుచు సమాజమునకు మేలొనగూర్చు సాహుకారు, శ్రామికుడు దేవతలే కాగలరు.

శ్రీ ల ము :

సత్యధర్మశ్రీలమనగా నామాన్యభాషలో 'సత్యమును పలుకవలయును' అనిమాత్రము చెప్పకొందుము. కాని దానికి వ్యాపకార్థము కలదు. సంకల్పములో సత్యముండవలయును; మాటలో సత్యముండవలయును; చేతలో సత్యముండవలయును. సంపూర్ణముగా ఈసత్యమును సాక్షాత్కారము చేసికొనిన మహాజనకు ఇక జైలిసికొనవలసిన దేమియు మిగిలి యుండదు. ఏలయన సమస్త జ్ఞానమును సత్యమునందు ఇమిడియో యుండును.

సంకల్పములు :

నాజాగ్రదవస్థయందు నాసంకల్పములును నాలదుపులో నుండును. నిద్దురలో ఆ అదుపు కొంత తగ్గుననవలెను. ఐనను నాబ్రహ్మచర్యవ్రతము ఈజన్మలోనే పరిపూర్ణము కానోపునని నాయాశ!

తలపులు పూర్తిగ మనయిచ్చావశ్యమై యుండువఱకు, పూర్ణబ్రహ్మచర్య మమరనట్లే. ఇచ్చకువశ్యమై నడువని సంకల్పము మన మనస్సునకొక రోగమనవలెను. కాబట్టి సంకల్పనిరోధమనగా, మనోనిగ్రహమన్నమాట. మనస్సును నిగ్రహించుట గాలిని గుప్పిట పట్టుటకంటె దుస్థగము. ఐనను ఆంతర్యమున దేవుడు గలడు గావున ఆమనోనిగ్రహము సయితము సాధ్యమేసుడీ!

సంఘబహిష్కారము :

సంఘబహిష్కారము ప్రాచీన కాలమునాటి ఆచారము. కులపద్ధతితో పుట్టుకొనివచ్చినది... ప్రతిగ్రామమును

స్వపరిపాలనగలిగి స్వయం పరిపూర్ణముగ నుండిన కాలమున సత్ప్రయోజనకారిగ ఉండియుండినోపును. ధర్మచ్యుతివాటిలి నష్టము, అరుదుగ ప్రయోగింపబడెడిది. అదొక దండనగ గాక, శిక్షణ విధానముగ, స్వయంప్రాయశ్చిత్తమున కవకాశముగ పూర్వఅంగీకారము పడసినది... కాని వేఱో, అల్ప సంఖ్యాకులను అధికసంఖ్యాకుల మాటకు లొంగదీయు సాధనముగా వినియోగించుట ఏ యుద్ధమమునకైనను వినాశకారియే యగును... కొన్ని యెడల బహిష్కృతునకు వైద్య సహాయముకూడ నిరాకరింపబడునట. అట్టి చర్యకును సరహిత్యకును వ్యత్యాసము తోచుటలేదు. యుద్ధములో పట్టు వడినశత్రువునకును రోగచికిత్సచేయకుండురే?... ఎదిరిపక్షము వానినిమాపించుట, అవమానించుట, శాపనాథములు పెట్టుట, అతి సీచమగు అమానుషక్రూరకార్యమగును. సౌజన్యముతో వాదనలు జరిపి, ప్రేమతో ప్రోత్సహించి, ఎదిరివానిని తన ధర్మపక్షమునకు ద్రిష్టకొనుటయే సీతి... వాని అధర్మచర్యయందు తోడ్పడకుండ నుండవచ్చునుగాక !

సంఘ సంస్కరణ :

రాజకీయ చర్యలు లేనిది సంఘ సంస్కరణ అసంభవమని తేలుటచేతనే, నేను రాజకీయములలో దిగినాను. అటువంటి సంఘ సంస్కరణ, అనగా ఆత్మపారిశుద్ధ్యచర్య, కేవల రాజకీయోద్యమములకన్న నూరురెట్లు నాకు ప్రియతర ధర్మమని చాటగలను.

సంఘ సేవ :

సంఘసేవ ఆర్భాటములేకండా నిశ్చయముగ చేయఁగలుగునట్లు మిగుల ఫలప్రదముగ జరుగును అందు నీ విషయము చేయు చేయు ఉపకృతి నీ కుడిచేతికి కెలియఁగానంత నిరాడంబరముగ జరుగవలయును.

సంతాన నిగ్రహము :

సంతాన నిగ్రహముయొక్క ఆచార్యకృతము గుఱించి భిన్నాభిప్రాయములకు తానేలేదు. యుగాంతములనుండి పరంపరా వచ్చుచున్న యేకైకవిధానము ఆత్మసంయమనము; అనగా బ్రహ్మచర్యము. 'నానిని సాధన చేయువారికి తప్పక మేలుగూర్చు అమౌఘముగు నివారణోపాయమై యున్నది. సంతాన నివారణకు కృత్రిమోపాయముల కనిపెట్టుటకు మారుగా, ఆశ్మనియమనోపాయముల కనుగొని ప్రచారము చేసిరేని, వైద్యవరులు మానవజాతి దీననలను గడించుకొనిన వారు కాగలరు. కృత్రిమ సాధనలు పాపమును పెంచు సగుపాయముల మెచ్చుకొను దుష్ప్రయోగములేసుడి. ఆ కృత్రిమ సాధనల వాడుక చేయుటవలని ఫలితార్థము బుద్ధిచాపల్యము. నాడీబలవినాశనముననుట తథ్యము. బ్రహ్మచర్యము అమౌఘమును, పవిత్రమునగు ఏకైక సాధనము. కృత్రిమ సాధనల వలన గర్భధారణను తప్పించుకో జూచుట జాతిని హత్యగావించుటే.

సంపదల వ్యత్యాసము :

ధనికులకు దర్మిదులకు నడుమగల సంపదలందలి పెద్ద వ్యత్యాసము సాగివచ్చు చున్నంతకాలము అహింసపై అధా

రముచేసి పరిపాలన విధానమును సృష్టించుట దుస్సాధ్యము. స్వతంత్ర భారతదేశమున, ఢిల్లీలోని మేడలందు నివసించు నారికిని గుడిసెలలో కాపురముచేయు నిరుపేదలకును మధ్య చూపట్టు భేదము ఒక్కదినము సయితము సహింపబడబోదు. జాతి సంపదయొక్క పెద్దపెద్ద మొత్తములను, తమయొద్ద తాళములువేసి బిగించి పెట్టుకొనియున్న ధనికులు, తమ ఉన్నతస్థానములనుండి దిగి రావలయును; ఆకలికి మాడుచు కట్టుగుడ్డయు కిజనై కనలుచున్న పేదలు వృద్ధికి రావలసి యున్నది. వారినుండి గుంజుకొనిన ధనమును, అధికారమును ప్రజాసామాన్య ఔమముకొనకుగాను బుద్ధి పూర్వకముగా త్యాగము గావింపబడదేని, రక్తపాతముతోగూడిన విప్లవము ఏదియో యొకనాడు చెలరేగక తీరదు. ఆర్థిక సమత్వమును చేకూర్చుటకు నేనేమి చేసితిని?' అని ప్రతియొక్కఁడును ప్రశ్నించుకో వలయును.

సంస్థాన ప్రభువులు :

నాస్తవమగు ప్రజాసేవకులుగా వర్తించుట సంస్థాన ప్రభువులకు విధి. అన్యులు (బ్రిటిషువారు) కల్పించిన హక్కుల సాహాయ్యమున వారి అధికారములనుసాగింపదగదు. ఆయుధబలమువలన చేకూరిన హక్కులను అండగాగొని వారు తమ ప్రభుత్వమును చెల్లొంపరాదు. సేవామూలమునను, హెచ్చు తెలివితేటలు వలనను లభ్యమగు హక్కులను ఆధారము చేసికొని వారు పాలనము చేయవలసియుందురు.

స్వతంత్ర సంస్థాన ప్రభువులు :

స్వతంత్ర భారతములో బిల్లా రాజ్యముగాని, భోపాలు రాజ్యముగాని ఉండజాలవు. ఉండునదెల్ల పంచాయతీ రాజ్యమే... కాశ్మీరములోని సైన్యయుతుడగు మహారాజునకు ఏమంత ఆధిక్యత యుండబోదు. అక్కడ అధికసంఖ్యాకులగు ముసల్మానులకే హెచ్చుపలుకుబడియుండును. ఇదే సూత్రము హైదరాబాదు, భోపాలు, తిరువాన్కూరు, మైసూరు, బరోడా మొదలగు సంస్థాన ప్రభువులకును అనువర్తించును.

సత్యము :

మనలో నెల్లరును, చిన్నలు పెద్దలు, స్త్రీలు పురుషులు, ఏమిపనులు చేయుచున్నను తినుచుండనీ, త్రాగుచుండనీ, వేకరుటలాడుచుండనీ, జాగ్రత్తమయములంబంటున, స్వేచ్ఛ రహితమగు గాఢనిద్రావస్థలో మనము మునిగిపోవువఱకును, పూర్ణసత్యమునే అనుసరించునెడల ఎంత రమ్యముగనుండును! సత్యస్వరూపుడగు భగవంతుడు నామట్టుకు నాకు అగణిత సంపదరాశిగ నోచుచున్నాడు. మనలో ప్రతివానికిని భగవంతుడు అట్టివాడుగ నోచరించునుగాక!

సమత్వము :

ఆర్థిక సమత్వమనగా ప్రతివాడును అక్షరాల ఒకే మొత్తమును తీసికొనుటని అర్థముకాదు. నాకు శీతాకాలములో రెండుశాలువలు కావలయును. 'కనుగాంధీ' నెచ్చని దుస్తులే అక్కఱలేదు. నాకు మేకపాలు, నారింజపండ్లు మొదలగునవి అవసరము. వానికి సామాన్యపు తిండిచాలును. ఈకారణముచేత మాయీరువురిమధ్య ఆర్థికసమత్వము లేనట్లు

కాదు. ఏనుగునకు చీమకు కన్న ఎన్ని రెట్లలో ఆహారము కావ
లెను. అది అసమతకు నిదర్శనముకాదు.

ఇట్లని, ధనికులకును దరిద్రులకును, భూపతికిని బిచ్చ
గానికిని మధ్యగల తారతమ్యముల నెవరును సమర్థింప జూడ
కుండుగాక.

ప్రతివానికిని అవసరముకొలది పోషణ కల్పించుట,
నాని సామర్థ్యము కొలది పనిచేయించుట, ఈతీరు చార్జన్స్
రహిత విధానముపై న ఆధారపడి, భారతదేశపు పల్లెలకు అను
గుణ్యమగు 'కమ్యూనిస్టు' ప్రయోగకూటములేమా ఆశ్రమములు.

పేదలగు పల్లెలవారు పాల నుత్పత్తి చేయుదురు. వారి
పిల్లలకు పాలు కఱవే. వారు ఆహారోత్పత్తి చేయుదురు.
వారికి తిండి కొడువయే. ఇది లజ్జాకరము. ప్రతివానికి పుష్టి
కరమగు తిండి, నివాసమునకు ఇల్లు, బిడ్డలకు అర్హమగువిద్య,
వైద్యసాహాయ్యము అందుబాటులో నుండవలయును. ఇది
నా ఆర్థిక సమత్వము.

ఐనను కేవలావసరమునకు మించిన సర్వమును నేను
నిషేధించను. పేదల అవసరములు అన్నియు తీరినవెనుక ఎవరి
కేని అట్టి అవకాశము ఉండనగును.

సత్యాగ్రహము:

సత్యాగ్రహము సార్వజనీన ప్రయోగార్హమైన
ధర్మము. స్వంతకుటుంబమునందు ప్రారంభించి మతే యితర
క్షేత్రమునకైనను వ్యాపింపజేయదగును.

సత్యాగ్రహము విజయవంతమగుటకు అవసరములగు నియమములు : (1) సత్యాగ్రహి తనయెదుటి పక్షము నెడల తనహృదయములో ద్వేషము పూనదగదు.

(2) సాధింపబూనిన విషయము యధార్థమైనదిగను, ప్రయోజనకరమైనదిగను ఉండవలయును.

(3) ఆవాంఛితార్థముకొఱకై సత్యాగ్రహి తుదినఱకును కష్టములను సహించుటకు సంసిద్ధుడై స్థిరసంకల్పము గలవాడుగ నుండవలయును.

సత్యాగ్రహము హఠాత్తుగ చేపట్టగల వ్రతముకాదు. ఇతర సామ్యతరోపాయముల నన్నింటిని ప్రయోగించిన సిమ్మటగాని సత్యాగ్రహదీక్ష పూనదగదు.

‘నిస్సాహాయులకు భగవంతుడే సాహాయ్యము’ అను విశ్వాసమునై నాధారపడియే సత్యాగ్రహోద్యమ మహా సిద్ధాంతము నిర్మాణమైనది. భగవంతుడు నిస్సాహాయులగు వారికి సాయపడునె గాని, తామేమో చేయగలమని విశ్వసించువారికి సాయపడడు.

సత్యానుసరణము :

సత్యానుసరణమనగా సత్యమగు భక్తి అన్నమాట. అది భగవంతునికడకు తీసికొని సోవును. ఆ మార్గమునందు పిటికితనమునకు తావులేదు. అపజయమునకు తావులేదు. మరణమును సయితము అమరజీవనమునకు ద్వారము ఖేరచు సాధనముగ మార్పుచేయగల రక్షాబంధనమే అది.

స భ్య ర్వ ఉ ద్యో గ ము :

రాజ్యాంగ నిర్మాణసంఘములకు ఎట్టివాడైనను తగు దూరని భావించుట, కులముల పరిగణనను మదిలోనుంచుకొనుట పొరబాటుగును. ఎన్నికలవలన నేమో గౌరవమువచ్చి పడుననుకొనుట తప్పు. శ్రమపడి అచ్చట పనిచేయుట కష్టమగువానికి అదొక ఉద్యోగము మాత్రమే. అట్టి ఉద్యోగమున నున్నంతకాలము డబ్బుసంపాదించుకొన నగునని యాశపడుట యింకను తప్పు... ప్రపంచమంతటి రాజ్యాంగ నిర్మాణముల గుఱించియు, భారతదేశపు విశిష్ట సంస్కృతికి అవసరమగునట్టి శాసనముల గుఱించియు విజ్ఞానము కలిగి సేవచేయబూనువారే అట్టిసభలకుభోవ నర్హులగుదురు. ఇతరులు ఆ పదవులు స్వీకరించుట గోపకార్యమే యగును.

సమానత్వము, కమ్యూనిజము

పర్యవసానమునకు కమ్యూనిజము అనగా నేమిటి? ఆంతరవిభేదములేని సమాజ మన్నమాట. మనమందఱము సాధింపదగిన ఆదర్శమే. కాని బలాత్కారము పొడసూపినంతనే దానినుండి నేను సెలవుదీసికొందును. హెచ్చు, తగ్గు అనుభావమే అనర్థము. ఐనను దౌర్జన్యసాయమున ఆ అనర్థమును తొలగించుటన్న నాకుగిట్టదు.

స్వ దేశీ :

మనకు దాపున నున్న పరిసరములనే వినియోగము చేసికొనుచు, వానికే సేవలు చేయుచు, మూరాన నున్న వాని ప్రమేయమును అత్యవసరమున్నగాని పెట్టుకొనజూడని భావమునే స్వదేశీ అందుము.

రాజకీయములందు నా దేశమున పజగు సంస్థలను ఉపయోగించుకొనుచు, వానియందుగల్గియు నుజునైన నోషములను తొలగించుటకై శ్రద్ధతీసికొనుచు, ఆర్థికముగ నాపాగుగున ఉత్పత్తియగు వస్తువులనే వాడుకొనుచు, ఆపగిశ్రమమును అభివృద్ధిపరచి శ్రేష్ఠమయినవానిగ జేయుటలో తోడ్పడుచు దేశసేన చేయుటలో ఉపయోగపడుట నావిధి.

స్వ ధ ర్మ ము :

నిష్కామకర్మగా నీ స్వధర్మమును నీవు నిర్వహింపవలయును. అందుసూలూన నీవెవనికో మేలుచేయుచున్నానను తలంపు పూనకగదు. అది కేవలము నీ విధి.

స్వ రాజ్య ము :

స్వరాజ్యము అక్షరాస్యుల గుత్తసాత్తుకాదు. డబ్బుగలవారి స్వంతమును గాదు. స్వరాజ్యమనగా కన్నకునితోసహా యెల్లరకు, కుంటివానికి, గ్రుడ్డివానికి, ఆకలికి అలమటించుచు కూలిచేయువానికి యిట్టిలక్షలాది జనముల కందఱకును ఉపకరింపవలయును. అందలి పాలనాధికారము వీరందఱి అదుపులో నుండవలయును.

స్వరాజ్యమనగా తననుతాను అదుపులో నుంచుకొనుటని నిజమగు అర్థము. ఎవడు సీతిధర్మములను అనువర్తించునో, ఎవడు సత్యమును విడనాడనో, ఎవడు మోసముచేయు జూడనో, ఎవడు భార్యయెడను, సంతానమునెడను, తల్లిదండ్రులయెడను, పొరుగువారియెడను, సేవకులయెడను తన విధుల నిర్వహించునో అట్టివాడుమాత్రమే తననుతాను

అదుపుచేసికో గలవాడగును. అట్టివాడెవ్వలచున్నను సరియే స్వరాజ్యము ననుభవించు వాడే యగును.

సాధన సాధ్యములు :

“ఏమైనను సాధనలు నాధనలు మాత్రమేగా?” అనుచుందురు. “ఎందుకైనను, సాధనలే సర్వాధానముగదా?” అని నేనందును. సాధన సాధ్యముల వేరువేరుగ గోడలేదు. సృష్టికర్త సాధనల మీదమాత్రమే మనకధికారము నిడియున్నాడు; (అదియు మిగుల పరిమితముగ నే); సాధ్యముపై ననిమంతయు నిడియుండలేదు. ఆ సాధ్యప్రాప్తి సాధనల నిష్పత్తి ననుసరించియుండును.

అనుకూలముకొలది స్థిరత్వము చూచువాని శ్రద్ధ అల్పమైనది. ప్రతికూల దశలందును ప్రకటితమకా ధృతిమాత్రమే యథార్థమగునది.

సాహాయ నిరాకరణ :

సాహాయనిరాకరణమనిన పరిపాలనను స్తంభింపజేయుటని యెన్నడును చెప్పియుండలేదు. దాని ప్రధాన లక్ష్యము ఆత్మపవిత్రీకరణమే. ప్రజల అవినీతిని, దుర్బలతను ఆధారము చేసికొని బ్రతుకు దొరతనము స్తంభించిపోవుట దాని ప్రప్రథమ ఫలము.

దానిమూలమున ప్రజలు తమశక్తిసామర్థ్యములను గుర్తింపజాలుదురు. క్రమశిక్షణము, ఆత్మనిగ్రహము, సమిష్టి కార్యాచరణము, దౌర్జన్యరాహిత్యము, సంఘటనాచతురత, అనువానిని అలవడుచుకొందురు.

కుటిల కల్మష రహస్యోపాయములచేత మీరొక మహా జాతిని పరిపూర్ణాన్నత్యమునకు దీసికొని రాజులను; పెగటివేళ నిండు వెలుతురులో మీయున్యమ సన్నాహములను ధైర్యముతో సాగించుటవలన, నీతిమాలిన రహస్యపు పోలీసుశాఖ చర్యలు ఎందును కొఱగానినై పోవును.

సాహాయనిరాకరణోద్యమము మనుష్యులకు వ్యతిరేకముగ సాగింపబడునదికాదు; అది దుష్టశాసనములకు వ్యతిరేకముగ సాగించునది. అది గవర్నరులకు విరుద్ధముగ నడుపబడునదికాదు; అది వారు పాలించు విధానములకు వ్యతిరేకముగ నడుపబడునది. సాహాయ నిరాకరణ శిబిరములకును, రహస్య మగుచట్టిగాని, బహిరంగమగుచట్టిగాని గాజకీయగొల్పిములకు నెంతమాత్రము సంబంధములేదు. ఈయున్యమము ఆంగ్లములను నేళమునుండి తొలివేయుట కొరకేర్పడినదికాదు; అదిమన నెత్తిపై మోపబడిన పరిపాలనా విధానమును మార్పుటకో, అది వీలుపడనియెడల, దానిని పరిమార్చుటకో ఉద్దేశింపబడినది.

నాసాహాయనిరాకరణధర్మము (అనేకులు భారత స్త్రీలను, బిడ్డలను, పురుషులను హింసించి, వధలు సయితము చేయించిన) జనరలు డయరు, మైకేలుబడయరువంటివారి యెడ సయితము మిత్రభావము చూపుటకు అడ్డమురాదు. అదియెవరికిని కీడుచేయునదికాదు. అదిదుష్టవిధానముతోడను, పాపముతోడను సాహాయ నిరాకరణము చేయునే గాని పాప కర్మనితోడకాదు.

పాపమును ఏవగించుకొనుము. పాపిని దయచూడుము.

స్వాతంత్ర్యము :

నరునకు తన స్వాతంత్ర్యమును ఎట్లు వినియోగము చేసికొనుటో నిర్ణయించుకొను స్వేచ్ఛయున్నటులనే, అనగా అట్టి అర్థముననే 'నరుడు తన గతికి తానే నిర్ణయకర్త' యగుచున్నాడు.

స్థిరత :

మన యుద్యమములు రైఫ్ఫసాలు కాలములో రూపుమాసిపోగలవు. అంతటి వేగముతోడనే, మనకు తెలియకుండనే, మనము మన ఉద్యమములను విడిచిపెట్టి పోవలసిన వారమగుదుము. ఐనను మనము భగవంతునికొరకును, వాని ఉద్యమముల కొరకును సేవ చేయు వారమగుదుమేని, ఘర్షణముల బోలు సుస్థిరులముగా నెంచుకో దగును.

సేవ :

నిరుపేదలతో ఐక్యభావమంది వారికి సేవయొనర్పని నాడు ఆత్మసాక్షాత్కారమును పడయజాలడు.

శరీరము సేవాధ్యమే గాని భోగార్థము కాదు. నిస్సంగ భావముతో చేయబడు కుటుంబ సేవ జాతీయసేవగా పరిణమింపనగును.

సాక్షాత్కారము :

సాక్షాత్కారము వాంఛించుచున్నాను. అతడు సత్యస్వరూపుడని యెఱుగుదును. ఆతని సాక్షాత్కరింప జేసికొను సాధనము చార్జన్యరాహిత్యము; అనగా అహింస.

గ్రామప్రజల సేవవలన నా ఆత్మ సాక్షాత్కారమును సిద్ధింపజేసికొనుచు, ఇతరుల కెవరికోగాక, నాకు నేనే సేవ జేసికొనుచున్నాను. సాంఘికమైనను, రాజకీయమైనను, ఆధ్యాత్మికమైనను నమని కర్మలన్నియు తుదికి పరిమితమై దర్శనము కోరకై యే సాగింపబడవలసియున్నవి. భగవంతుని వాని సృష్టియందు సాక్షాత్కారము చేసికొను నృప్తితో, ఆ సృష్టితో వికారానుభూతిని పొందుటయే, భగవంతుని దర్శించుటకు ననుకూల వృత్తేశమార్గము.

సై ని క శి త్త ణ :

యన్తసై నికులకునలెనే, శిక్షణలు, డిగ్రీలు, సమిష్టిత పాటలు, జెండాలు, సిగ్నలులు వంటివి ఉండవచ్చును. కాని అహింసా సైనికులకు అనంతల భగవద్భక్తి, గాంధీ, తమ నాయకునియొడ అకుంతితమగు విధేయత, వివిధశాఖల మధ్య అంతరంగిక, బహిరంగిక సంపూర్ణ సహకారము ఉండి తీరవలయును.

ఇండియా, యింగ్లాండులవంటి దేశములు పూర్ణముగ సైనిక పటుత్వమును నిలువబెట్టుకొనుచును, సాత్విక నిరోధ ప్రయోగమునుచేసి పరీక్షించుదమనుట ఎట్టి స్థితియందును పొసగునది కాదు.

సో ష లి జం :

నాకును జవహర్‌లాలుకును, మధ్య సోషలిజమును గురించి విభేదములు గలవా? అని ప్రశ్నింతురు. ఆయన 'సిద్ధి' పక్షమున ప్రాధాన్యత నిచ్చును. నేను 'సాధన' పక్షమున ప్రాధాన్యత చూపుదును. నాకు అహింస అత్యధిక

ప్రధానమైనది. ఆయనకు అహింసయందు ఆదరమున్నను సోషలిజమును సాధించుట యితర మార్గములందు సాధ్యపడనివో హింస ఆయనకు త్యాజ్యముకాదు. నా అహింసా ప్రాధాన్యత ధర్మసంబంధమైనది; ఏసందర్భమునను విడువవగినదికాదు. స్వాతంత్ర్యము అహింసాద్వారమున సాధ్యపడని యెడల నేనద్దానిని కోరుకొనను. అట్టిది యథార్థమహా స్వాతంత్ర్యమే కాదందును.

భారత దేశమున ఎవరును సోషలిస్టుడీక్ష వహించుటకు పూర్వమే నేను సోషలిస్టునైతినిని చెప్పగలను. అహింసా ధర్మమునుగూర్చిన నావిశ్వాసమే అందుకు మూలకారణము. సో ధ ము లు :

భారత దేశమున మనకండ్లబడు ప్రతిసాధమును దేశ సాభాగ్యమునకు నిదర్శనముకాదు. సక్రమముగ ఆదరింపక కోటానుకోట్ల పేదకూలిజనులయెడ గావించిన అన్యాయముచే చేకూరిన ధనమును చూచుకొని కులుకు కొలదిమంది యొక్క నిర్దాక్షిణ్యమునకు చిహ్నమగును.

శ్రీ :

శ్రీలు పురుషులను అనుకరించుట వలనగాని, వారితో పోటీలు పడుటవలనగాని, ప్రపంచమునకు తమవంతుమేలును చేకూర్చజాలరు. అట్టిపోటీలవలన శ్రీ తానుపొందవలసిన ఉన్నతిని సాధింపజాలదు. శ్రీ తనప్రస్తుతపు హీనస్థితిని గుఱించిన యథార్థమును తెలిసికొనుటకు ఆమె యీనాటి చదువులను, ఉద్యోగములను పొందుట అనవసరము. తనహీనస్థితిని గుర్తించుటకు, దానిని నివారించుకొని తననుద్ధరించు

కొనుటకు ఉచితముగను ప్రబోధమును సొంతకొని అవసరము.

స్త్రీ పురుషునితో సమానముగా బుద్ధి శక్తిని కలిగి యున్నది. వానిచర్యలన్నింటను ప్రశ్నోత్తరముననూ వానితో సహకరించుటకు అధికారము కలిగియున్నది. వానితోపాటు స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యములను అనుభవించుటకు పురుషుని అర్హతకలిగియున్నది. పురుషుడు తనక్షేత్రములో నేర్పు, స్త్రీయు తనక్షేత్రములో ఉత్తమస్థానము నాక్రమింపవలయును.

గృహము వెలుపల జగదు కార్యములందు పురుషునినే ప్రధాన స్థానము... గృహము పూర్తిగ స్త్రీయొక్క ధర్మక్షేత్రము. బిడ్డలను పెంచుటనుగురించియు, వారికి ఉచిత శిక్షణ గలపుటనుగురించియు స్త్రీకి పురుషునింటు హెచ్చు విజ్ఞానము అవసరము.

స్త్రీకిగాని, పురుషునికిగాని నేర్పుబోధనాంశముల నిర్ణయించుపట్ల విచక్షణతో ఈ సూత్రములను దృష్టిలో నుంచుకొనవలయును.

భావిసంతతివారినిపోషించువారు స్త్రీలే గాన, భారతదేశ భవితవ్యము మీపాదములపై నాధారపడియున్నది. భారతీయ పురుషులను నిరాడంబరులుగను, భగవద్భక్తిపూర్ణులుగను, సాహసవంతులుగను నగు స్త్రీపురుష గణముగా సాకగలవారు స్త్రీలే.

ప్రపంచములో మీవంతుమీరు చెల్లింపజూతురేని, పురుషుని మెప్పునిమిత్తము మీరు అలంకరించుటకు ఒడంబడకుడు. పురుషులకు దానీలైపోవ నొడంబడకుడు. సింగారిండు కొన నిరాకరించుడు. సువాసన శైలములకును, లవండరు నీళ్లకును పర్వతీడకుడు. మీరు సువాసనలు వెదజల్లజూతురేని

అవి మీహృదయములందేగలవు. వాని ద్వారమున మీరు పురుషులచేగాదు, మానవలోకమంతటినీ అలరింపగల్గుదురు. అయ్యది మీనైసర్గిక సంపద.

స్త్రీ సమర్థన :

వేలకొలది స్త్రీలు నిర్భయముగా కల్లుదుకాణములకడ నిలిచి త్రాగుబోతుల నెండటితోబ్రతిమాలి జయప్రదముగా వారిని నివారింపగల్గిరి. తామైచ్చికముగాపూనుకొనిన యీముద్యమనిర్వహణమునందు త్రాగుబోతుల తిట్లను, కొన్నిసమయములందు వారిచే దెబ్బలను సయితము వారు భరించిరి. కల్లుదుకాణములవద్ద పికెటింగ్ చేసిన సేరమునకై వందలాదిస్త్రీలు జైల్లకు పోయియుండిరి.

హరిజనులు :

ఎన్నియుగములనుండియో సవర్ణప్రజలు, స్త్రీలును, పురుషులును హరిజనులను హింసించియున్నారు. మనమీ గాడు ఇడుమల గుడుచుచుంటిమన మనము హరిజనులయెడ గావించియున్న అపరాధము అందుకు కారణమని నానమ్మకము. కాబట్టి మీహృదయములనుండి అస్పృశ్యతా పిశాచమును పారద్రోలుడని మిమ్మును నేను వేడుకొనుచున్నాడను.

హరిజనసేవ :

మన కీనాడు మతమనిన ఆహార పానీయములంగూర్చిన కొన్ని పట్టుదలలు, ఉచ్చసీచ భావమాలు తప్ప వేతేమియు లేకుండ పోయినది. జననమును, ఆచారమును ఉచ్చసీచ దశలను నిర్ణయింప జాలవు. శీల మొక్కటియే అట్టి నిర్ణయమునకు ఆధారము. మీరు హరిజనులతో మైత్రి సలిపి, వారి

గూఢములకు పోయి, మీ బిడ్డలను కౌగలించుకొనుతీగున వారి బిడ్డలను కౌగిటచేర్చికొనుచు, మీ యోగ శ్రేయముల విచారించుకొను వడువున వారి నభిమానించి, వారికి చాలి నంత తిండియున్నదో లేదో, త్రాగుటకు శుద్ధ జలమున్నదో లేదో, మీరనుభవించుట కధికారమున్న విధమున వారికి మంచిగాలి, యెండ అనుభవించు వసతులు కలవో లేవో విచారించుచు వారిలో సహకరించు ఓక్కటియే యిన్ని శతాబ్దాలనుంచి మీరు సలుపుచు వచ్చిన మహోపాసమునుండి మీరు పునీతులు కాగల్గుటకు శ్రేష్ఠరోపాయము.

హింసకుడు :

హింస నెదిరించుటకు హింసకుని హింసించుట శ్రేష్ఠ తమ మార్గము కాదు. వాని పూనిక దోషయుక్తమగుపట్ల, మన అసమ్మతిని తెలిపి, అందువలన ఎట్టి ముఠా ఫలితార్థము వచ్చినను సంశోషముతో అనుభవించుచు, వాని యిచ్చకు లోబడక ధైర్యముగ నిలువ బడవలయును.

క్షేమము :

పనివాండ్రు అనారోగ్యులైపోయి దిగులున కూలు నంతగా తక్కువ కూలినిచ్చుట యజమానికి క్షేమముకాదు. యజమాని వ్యాపారమును సురక్షితముగను, ఉదారముగను, నడుపుటకు అడ్డుపడునంతగా వానిలాభములుతగ్గిపోవువిధమున కూలి నిమ్మని తగవులాడుట పనివాండ్రకును క్షేమముగాదు.

పని సక్రమముగా జరుగుట, దానినుండి న్యాయమగు లాభము వచ్చుట, ఉభయులకును క్షేమంకరమగును. కాని లాభము పంచుకొనుటలో ఒకరిలాభము మఱొకరి నష్టము కాదగదు.

